

Datum : 8 januari 2008
Afdeling : BEW
Registratienummer: 2007INT202292

Nummer PS : PS2008RGW02
Commissie : RGW
Portefeuillehouder : Binnekamp

Titel : Aanpassing reglementen Utrechtse waterschappen aan gewijzigde Waterschapswet

Inhoudsopgave

Samenvatting pag. 01

Ontwerpbesluiten

1. vaststelling Reglement Hoogheemraadschap De Stichte Rijnlanden 2008 pag. 03
 bijlage 1: kaart met het overgaand gebied pag. 09
 bijlage 2: kaart met het gebied van het waterschap pag. 10
2. vaststelling Reglement Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2008 pag. 11
 bijlage 1: kaart nr. 1, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van het reglement pag. 17
 bijlage 2: kaart nr. 2, bedoeld in artikel 23, derde lid, van het reglement pag. 18
3. vaststelling Reglement waterschap Vallei en Eem pag. 19
 bijlage: kaart met het gebied van het waterschap pag. 25
4. vaststelling Reglement waterschap Rivierenland pag. 27
 bijlage: kaart met het gebied van het waterschap pag. 34

Toelichting pag. 35

Bijlagen

1. Overzicht hoofdlijnen van de reglementen van de 4 Utrechtse waterschappen pag. 39
2. Toelichting op ontwerpbesluit 1 pag. 41
3. Toelichting op ontwerpbesluit 2 pag. 53
4. Toelichting op ontwerpbesluit 3 pag. 63
5. Toelichting op ontwerpbesluit 4 pag. 73
6. Commentaarnota bij ontwerpbesluit 1 pag. 85
7. Commentaarnota bij ontwerpbesluit 2 pag. 91
8. Commentaarnota bij ontwerpbesluit 3 pag. 97
9. Commentaarnota bij ontwerpbesluit 4 pag. 105

Samenvatting

Door de Wet modernisering waterschapsbestel is de Waterschapswet ingrijpend gewijzigd. De wijzigingen betreffen onder meer de bestuurssamenstelling, het kiesstelsel en het financieringssysteem. Als gevolg hiervan moeten alle waterschapsreglementen worden aangepast. Voor Utrecht betreft dat de reglementen voor vier interprovinciale waterschappen, te weten het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), het

hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), het waterschap Vallei en Eem (WVE) en het waterschap Rivierenland (WRL).

Vanwege het grote aantal aanpassingen is ervoor gekozen voor elk van de waterschappen een nieuw reglement op te stellen.

Dit voorstel strekt ertoe dat de nieuwe reglementen voor die vier waterschappen mede door u worden vastgesteld.

De ontwerpreglementen voor alle vier waterschappen hebben met bijbehorende stukken van 17 september tot en met 29 oktober 2007 ter inzage gelegen. Tegen elk van de ontwerpbesluiten is een aantal zienswijzen ingediend. De commentaarnota's die zijn opgenomen in dit statenvoorstel bevatten een samenvatting van die zienswijzen alsmede de reactie daarop van ons college dan wel van de daarvoor ingestelde commissie ex artikel 6 Waterschapswet.

De zienswijzen hebben op één uitzondering na niet tot wijzigingen in de reglementen geleid.

Besluit van Provinciale Staten van Utrecht van 18 februari 2008 en van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 27 februari 2008 tot hernieuwde reglementering van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2008)

Provinciale Staten van Utrecht en van Zuid-Holland;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van Utrecht en van Zuid-Holland;

Overwegende dat het wenselijk is dat als gevolg van een wijziging van de Waterschapswet een nieuw reglement voor het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden wordt vastgesteld;

Gelet op artikel 6 Waterschapswet;

Besluiten:

vast te stellen het volgende reglement:

Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2008

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Dit reglement verstaat onder:

categorie bedrijven: categorie waartoe behoren degenen die krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebouwde onroerende zaken in gebruik hebben als bedrijfsruimte;

categorie ingezetenen: categorie waartoe behoren degenen die hun werkelijke woonplaats in het waterschap hebben als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de wet;

categorie natuurterreinen: categorie waartoe behoren degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van natuurterreinen als bedoeld in artikel 116, onder c, van de wet;

categorie ongebouwd: categorie waartoe behoren degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;

gedeputeerde staten: gedeputeerde staten van Utrecht, tenzij in het reglement anders is bepaald;

overgaand gebied: gebied dat bij de inwerkingtreding van dit reglement deel gaat uitmaken van het waterschap en dat als zodanig is aangegeven op de als bijlage 1 bij dit reglement behorende kaart;

watersysteem: samenhangend geheel van één of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken;

wet: Waterschapswet.

Hoofdstuk 2 Naam, gebied, zetel en taak van het waterschap

Artikel 2 Naam van het waterschap

Er is een waterschap met de naam Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, verder aan te duiden als het waterschap.

Artikel 3 Gebied van het waterschap

1. Het gebied van het waterschap is aangegeven op de als bijlage 2 bij dit reglement behorende kaart.
2. De grenzen van het in het eerste lid bedoelde gebied kunnen nader worden aangegeven op door gedeputeerde staten vast te stellen detailkaarten.
3. Van elk van de kaarten, bedoeld in het eerste en tweede lid, berust een exemplaar bij het waterschap en bij de provincies Utrecht en Zuid-Holland.

Artikel 4 Zetel van het waterschap

Het algemeen bestuur bepaalt in welke gemeente het waterschap zijn zetel heeft.

Artikel 5 Taak van het waterschap

1. De taak van het waterschap is de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, voorzover deze taak niet aan andere publiekrechtelijke lichamen is opgedragen.
2. De taak, bedoeld in het eerste lid, omvat de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater, hieronder mede begrepen het stedelijk afvalwater dat afkomstig is vanuit het beheersgebied van een aangrenzende waterkwaliteitsbeheerder en dat krachtens artikel 15a, eerste lid van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren om doelmatigheidsredenen wordt gezuiverd op een zuiveringstechnisch werk dat in beheer is bij het waterschap.
3. De taak, bedoeld in het eerste lid, omvat ook het vaarwegbeheer van de Dubbele Wiericke, de Grecht, de Korte Linschoten, de Lange Linschoten, de Montfoortse Vaart, de Kromme Rijn, de Leidsche Rijn en de Oude Rijn-Oost.

Hoofdstuk 3 Samenstelling en inrichting van het waterschapsbestuur

Artikel 6 Benaming bestuursorganen

1. Het dagelijks bestuur wordt aangeduid als college van dijkgraaf en hoogheemraden.
2. De voorzitter wordt aangeduid als dijkgraaf.
3. De leden van het dagelijks bestuur met uitzondering van de voorzitter worden aangeduid als hoogheemraden.

§ 1. Het algemeen bestuur

Artikel 7 Omvang algemeen bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit dertig leden. Hiervan vertegenwoordigen:

- a. drieëntwintig leden de categorie ingezetenen;
- b. drie leden de categorie ongebouwd;
- c. twee leden de categorie natuurterreinen;
- d. twee leden de categorie bedrijven.

Artikel 8 Benoeming vertegenwoordigers geborgde zetels

1. Voor de categorie bedrijven worden door de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Midden-Nederland drie vertegenwoordigers benoemd.
2. Voor de categorie ongebouwd worden door de Land- en Tuinbouworganisatie Noord drie vertegenwoordigers benoemd.

Artikel 9 Reglement van orde

1. Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.
2. In het reglement van orde worden in ieder geval regels gesteld ten aanzien van de wijze van oproeping tot vergadering, de openbaarheid van de vergaderingen, het vergader- en het besluitquorum, de handhaving van de orde tijdens de vergaderingen en de wijze waarop de stemmingen plaatsvinden.

§ 2. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden

Artikel 10 Omvang college van dijkgraaf en hoogheemraden

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden bestaat uit de dijkgraaf en een door het algemeen bestuur te bepalen aantal hoogheemraden dat ten hoogste vier bedraagt.

Artikel 11 Benoeming hoogheemraden

1. De benoeming van de hoogheemraden vindt plaats in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.
2. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 41, tweede lid, van de wet.
3. De tot hoogheemraad benoemde wordt geacht de benoeming niet aan te nemen, indien op de tiende dag na kennisgeving van de benoeming door middel van een aangetekende brief nog geen mededeling van hem is ontvangen dat hij de benoeming aanvaardt.
4. Wanneer de benoeming niet is aangenomen, geschiedt zo spoedig mogelijk een nieuwe benoeming.
5. De benoeming ter vervulling van een plaats die tussentijds openvalt, geschiedt zo spoedig mogelijk nadat de opengevallen plaats in het algemeen bestuur is vervuld, tenzij het algemeen bestuur besluit het aantal hoogheemraden te verminderen dan wel indien toepassing wordt gegeven aan het tweede lid.

Artikel 12 Ingang benoeming hoogheemraden

1. In het geval van artikel 11, eerste lid, gaat de benoeming van degene, die de benoeming tot hoogheemraad heeft aangenomen, in op het tijdstip waarop ten minste de helft van het aantal leden van het dagelijks bestuur zijn benoeming heeft aangenomen of, indien de aanneming van de benoeming op een later tijdstip plaatsvindt, op dat tijdstip.
2. Vanaf het tijdstip van aftreden van de hoogheemraden tot het tijdstip waarop ten minste de helft van het aantal hoogheemraden de benoeming heeft aangenomen, treedt de dijkgraaf in de plaats van het college van dijkgraaf en hoogheemraden.

Artikel 13 Ontslag op eigen initiatief

1. Een hoogheemraad kan te allen tijde ontslag nemen. Hij doet daarvan schriftelijk mededeling aan het algemeen bestuur.
2. Het ontslag gaat in met ingang van de dag, gelegen een maand na de dag waarop hij zijn ontslag heeft genomen of zoveel eerder als zijn opvolger de benoeming heeft aangenomen.

Artikel 14 Vervanging hoogheemraden

1. Bij langdurige afwezigheid van een hoogheerraad, of indien een hoogheerraad met de waarneming van het ambt van dijkgraaf is belast, kan hij worden vervangen door een lid van het algemeen bestuur, aan te wijzen door het algemeen bestuur.
2. Degene die gedurende meer dan dertig dagen onafgebroken voor een hoogheerraad heeft waargenomen, geniet een vergoeding ten bedrage van de voor dat lid vastgestelde bezoldiging. De vergoeding wordt verminderd met hetgeen als lid van het algemeen bestuur als vergoeding wordt ontvangen.

Artikel 15 Reglement van orde

1. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast, dat aan het algemeen bestuur wordt toegezonden.
2. In het reglement van orde worden voor de vergaderingen in ieder geval regels gesteld ten aanzien van de wijze van oproeping tot vergadering, het vergaderquorum, het besluitquorum, de handhaving van de orde tijdens de vergaderingen en de wijze waarop de stemmingen plaatsvinden.

Artikel 16 Bevoegdheid tot intrekking bezwaar en beroep

In afwijking van het bepaalde in artikel 86, vierde lid, van de wet wordt het ingestelde beroep of het gemaakte bezwaar slechts ingetrokken indien het algemeen bestuur daartoe expliciet beslist. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk omtrent beslissingen als bedoeld in artikel 86, derde lid, van de wet.

§ 3. De dijkgraaf

Artikel 17 Benoeming dijkgraaf

1. Alvorens een aanbeveling voor de benoeming van de dijkgraaf als bedoeld in artikel 46, derde lid, van de wet, wordt opgemaakt, wordt, behalve in het geval van herbenoeming, een open sollicitatieprocedure gevolgd.
2. Indien de aanbeveling uit meer dan één persoon bestaat, wordt over iedere plaats op de aanbeveling afzonderlijk gestemd.
3. Voor de toepassing van artikel 46, derde en vijfde lid, van de wet wordt onder gedeputeerde staten verstaan: gedeputeerde staten van Utrecht.
4. Samen met de aanbeveling voor de benoeming van de dijkgraaf wordt een uittreksel uit de notulen van de gehouden stemming aan gedeputeerde staten gezonden.
5. De aflegging van de eed (verklaring en belofte), bedoeld in artikel 50 van de wet, vindt plaats in handen van de commissaris van de Koning in de provincie Utrecht.

Artikel 18 Woonplaats dijkgraaf

De dijkgraaf heeft zijn werkelijke woonplaats in het gebied van het waterschap.

§ 4. De secretaris

Artikel 19 Benoeming secretaris

De benoeming van de secretaris geschiedt op voordracht van het college van dijkgraaf en hoogheemraden.

Artikel 20 Taken en bevoegdheden

1. Het algemeen bestuur stelt in een instructie nadere regels over de taak en de bevoegdheden van de secretaris.
2. Artikel 33, eerste en tweede lid van de wet is van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk 4 Toezicht

Artikel 21 Toezichtsbevoegdheid

Voor de toepassing van de bepalingen in de wet met betrekking tot het toezicht op het waterschapsbestuur, met inbegrip van het beroep tegen besluiten van het waterschapsbestuur, en voor de toepassing van artikel 9, derde lid, van de Wet op de waterhuishouding zijn gedeputeerde staten bevoegd.

Artikel 22 Goedkeuring peilbesluiten

Aan de goedkeuring van gedeputeerde staten zijn onderworpen peilbesluiten als bedoeld in artikel 16 van de Wet op de waterhuishouding, met inachtneming van hetgeen hieromtrent is bepaald in de verordening, bedoeld in artikel 16 van de Wet op de waterhuishouding.

Artikel 23 Meldingen

Het dagelijks bestuur zendt aan gedeputeerde staten ter kennisneming besluiten tot oprichting van of deelneming in een rechtspersoon.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 24 Wijzigingen van beperkte strekking

Provinciale staten van Utrecht zijn bevoegd tot wijziging van dit reglement, tenzij het desbetreffende besluit een regeling bevat van de in artikel 5, tweede lid van de wet genoemde onderwerpen.

Artikel 25 Intrekken reglementen

Het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden¹ en het Kiesreglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2002² worden ingetrokken.

Artikel 26 Overgangsrecht

1. Ten aanzien van de dijkgraaf die zijn functie bekleedt op de datum van inwerkingtreding van dit reglement blijft tot zijn ontslag artikel 48 van het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden van kracht.
2. De artikelen 5 tot en met 52 van het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden blijven van kracht tot 8 januari 2009 voor de op het moment van inwerkingtreden van dit reglement zitting hebbende leden van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en hoogheemraden.

¹ KB van 12 december 1994 (Stb. 1994, 867), laatstelijk gewijzigd bij besluiten van Provinciale Staten van Utrecht van 16 oktober 2006 (Provinciaal blad 2006, 34) en van Zuid-Holland van 18 oktober 2006 (Provinciaal blad van Zuid-Holland 2006, 78)

² Provinciaal blad van Utrecht 2002, 36; Provinciaal blad van Zuid-Holland 2002, 76.

3. Voor de belastingtijdvakken die zijn aangevangen voor 1 januari 2009 blijven de artikelen 70 en 71 van het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden van toepassing.
4. Voor overgaand gebied blijft het recht ten aanzien van de heffing of invordering van de omslagen en verontreinigingsheffing, zoals het gold vóór de datum van inwerkingtreding van dit reglement, tot 1 januari 2009 van toepassing. De bestuursorganen die tot de datum van inwerkingtreding van dit reglement bevoegd waren ten aanzien van de bedoelde heffing of invordering, oefenen de bevoegdheden tot 1 januari 2009 uit. Deze bestuursorganen blijven als enige bevoegd ten aanzien van de in de eerste volzin bedoelde belastingen, die betrekking hebben op belastingtijdvakken die zijn aangevangen vóór 1 januari 2009, en op belastbare feiten die zich voor dat tijdstip hebben voorgedaan.
5. De op de dag, voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van dit reglement voor overgaand gebied geldende waterschapsbesluiten blijven van kracht zolang het bevoegde bestuursorgaan niet anders beslist. De bevoegde bestuursorganen oefenen met ingang van de datum van inwerkingtreding van dit reglement de bevoegdheden die samenhangen met de in de eerste volzin bedoelde besluiten uit, zolang de besluiten hun rechtskracht behouden.

Artikel 27 Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op 31 maart 2008.

Artikel 28 Citeertitel

Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2008.

Utrecht, 18 februari 2008

Provinciale Staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

Den Haag, (*datum*) 2008

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

voorzitter,

griffier,

Bijlage 1: kaart met het overgaand gebied

Bijlage 2: kaart met het gebied van het waterschap

Provinciale Staten van Noord-Holland, Provinciale Staten van Utrecht en Provinciale Staten van Zuid-Holland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland d.d. xxxx, kenmerk xxxx, van Gedeputeerde Staten van Utrecht d.d. 8 januari 2008, kenmerk 2007INT202292 en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland d.d. xxxx, kenmerk xxxx;

gelet op artikel 6 van de Waterschapswet,

besluiten:

- I. het Reglement van bestuur voor het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, vastgesteld bij het besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland, van Utrecht en van Zuid-Holland van respectievelijk 2 september 1996, nr. 61, 26 juni 1996, W&M10/1996 en 20 september 1996, nr. 8g, nadien gewijzigd, met ingang van 31 maart 2008 in te trekken;
- II. het Kiesreglement voor het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (Provinciaal blad van Noord-Holland 2003, nr. 14), met ingang van 31 maart 2008 in te trekken;
- III. het Reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2008 vast te stellen (bijlage).

Haarlem,

Provinciale Staten van Noord-Holland,

voorzitter

griffier

Utrecht, 18 februari 2008

Provinciale Staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

Den Haag,

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

voorzitter

griffier

REGLEMENT VAN BESTUUR VOOR HET HOOGHEEMRAADSCHAP AMSTEL, GOOI EN VECHT 2008

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Dit reglement verstaat onder:

- a. wet: de Waterschapswet;
- b. categorie ingezetenen: de categorie van belanghebbenden, bedoeld in artikel 12, tweede lid, onderdeel a, van de wet;
- c. categorie ongebouwd: de categorie van belanghebbenden, bedoeld in artikel 12, tweede lid, onderdeel b, van de wet;
- d. categorie natuurterreinen: de categorie van belanghebbenden, bedoeld in artikel 12, tweede lid, onderdeel c, van de wet;
- e. categorie bedrijven: de categorie van belanghebbenden, bedoeld in artikel 12, tweede lid, onderdeel d, van de wet;
- f. gedeputeerde staten: gedeputeerde staten van Noord-Holland, gedeputeerde staten van Utrecht en gedeputeerde staten van Zuid-Holland, tenzij in het reglement anders is bepaald.

Hoofdstuk 2 Naam, gebied, vestigingsplaats en taak van het waterschap

Artikel 2 Naam

Er is een waterschap met de naam Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, verder aan te duiden als: het waterschap.

Artikel 3 Gebied

1. Het gebied van het waterschap is aangegeven op de bij dit reglement behorende kaart nr. 1.
2. De grenzen van het in het eerste lid bedoelde gebied kunnen nader worden aangegeven op door gedeputeerde staten vast te stellen detailkaarten.
3. Van elk van de kaarten, bedoeld in het eerste en tweede lid en in artikel 23, derde lid, berust een gewaarmerkt exemplaar bij het waterschap en bij de provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland.

Artikel 4 Vestigingsplaats

Het waterschap is gevestigd in een door het algemeen bestuur te bepalen gemeente.

Artikel 5 Taak

1. De taak van het waterschap is de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, bedoeld in artikel 3, eerste lid, voor zover deze taak niet aan andere publiekrechtelijke lichamen is opgedragen.
2. De taak, bedoeld in het eerste lid, omvat:
 - a. de zorg voor het watersysteem;
 - b. de zorg voor het zuiveren van afvalwater, hieronder mede begrepen het stedelijk afvalwater dat afkomstig is vanuit het beheersgebied van een aangrenzende waterbeheerder en dat krachtens artikel 15a, eerste lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren om doelmatigheidsredenen wordt gezuiverd op een zuiveringstechnisch werk dat in beheer is bij het waterschap.
3. Het waterschap heeft daarnaast als taken de zorg voor:
 - a. vaarwegen;
 - b. de toepassing van de Scheepvaartverkeerswet voor zover het wateren betreft waarvoor het hoogheemraadschap is aangewezen als bevoegd gezag.
4. De zorg voor vaarwegen betreft de vaarwegen die zijn aangegeven op de kaart, bedoeld in artikel 3, eerste lid.

Hoofdstuk 3 De samenstelling en inrichting van het bestuur van het waterschap

§ 1 Benaming bestuursorganen

Artikel 6 Benaming bestuursorganen

1. Het algemeen bestuur kan worden aangeduid als: het college van hoofdingelanden.
2. Het dagelijks bestuur kan worden aangeduid als: het college van dijkgraaf en hoogheemraden.
3. De voorzitter kan worden aangeduid als: de dijkgraaf.
4. De leden van het dagelijks bestuur, met uitzondering van de voorzitter, kunnen worden aangeduid als: hoogheemraden.

§ 2 Het algemeen bestuur

Artikel 7 Omvang algemeen bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit dertig leden. Hiervan vertegenwoordigen:

- a. drieëntwintig leden de categorie ingezetenen;
- b. drie leden de categorie ongebouwd;
- c. een lid de categorie natuurterreinen;
- d. drie leden de categorie bedrijven.

Artikel 8 Benoeming vertegenwoordigers specifieke categorieën

1. De leden, bedoeld in artikel 7, onderdeel b, worden benoemd door de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord.
2. De leden, bedoeld in artikel 7, onderdeel d, worden gezamenlijk benoemd door de Kamer van Koophandel en Fabrieken Amsterdam, de Kamer van Koophandel en Fabrieken Midden-Nederland en de Kamer van Koophandel en Fabrieken Gooi, Eem- en Flevoland, met dien verstande dat de Kamers bij de benoeming acht slaan op een adequate vertegenwoordiging van de categorie bedrijven in het gebied van elke Kamer, voor zover gelegen binnen het gebied van het waterschap.

Artikel 9 Reglement van orde

Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.

§ 3 Het dagelijks bestuur

Artikel 10 Omvang dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en een door het algemeen bestuur te bepalen aantal andere leden dat ten hoogste vijf bedraagt.
2. Het besluit van het algemeen bestuur tot bepaling van het in het eerste lid bedoelde aantal andere leden van het dagelijks bestuur wordt onverwijld schriftelijk aan gedeputeerde staten medegedeeld.

Artikel 11 Benoeming andere leden van het dagelijks bestuur

1. De benoeming van de leden van het dagelijks bestuur vindt plaats in de eerste vergadering van het algemeen bestuur.
2. Gedeputeerde staten van Noord-Holland kunnen ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 41, tweede lid, van de wet.
3. De tot lid van het dagelijks bestuur benoemde wordt geacht de benoeming niet te aanvaarden, indien op de tiende dag na kennisgeving van de benoeming door middel van een aangetekende brief geen mededeling van hem is ontvangen dat hij de benoeming aanvaardt.
4. Wanneer de benoeming niet is aanvaard, vindt zo spoedig mogelijk een nieuwe benoeming plaats.
5. De benoeming ter vervulling van een plaats die tussentijds openvalt, vindt zo spoedig mogelijk plaats nadat de opengevallen plaats in het algemeen bestuur is vervuld, tenzij het algemeen bestuur besluit het aantal leden van het dagelijks bestuur te verminderen of toepassing wordt gegeven aan het tweede lid.

Artikel 12 Ingang benoeming andere leden van het dagelijks bestuur

1. In het geval van artikel 11, eerste lid, gaat de benoeming van degene, die de benoeming tot lid van het dagelijks bestuur heeft aanvaard, in op het tijdstip waarop ten minste de helft van het aantal leden van het dagelijks bestuur, met uitzondering van de voorzitter, zijn benoeming heeft aanvaard of, indien de aanvaarding van de benoeming op een later tijdstip plaatsvindt, op dat tijdstip.
2. Vanaf het tijdstip van aftreden van de leden van het dagelijks bestuur tot het tijdstip, waarop, na de verkiezing van de leden van het nieuwe algemeen bestuur, ten minste de helft van het aantal leden van het dagelijks bestuur, niet zijnde de voorzitter, de benoeming heeft aanvaard, treedt de voorzitter in de plaats van het dagelijks bestuur.

Artikel 13 Ontslag op eigen initiatief

1. Een lid van het dagelijks bestuur, niet zijnde de voorzitter, kan te allen tijde ontslag nemen. Hij doet daarvan schriftelijk mededeling aan het algemeen bestuur.
2. Het ontslag gaat in een maand na ontvangst van de mededeling, bedoeld in het eerste lid, of zoveel eerder als zijn opvolger de benoeming heeft aanvaard.

Artikel 14 Vervanging leden van het dagelijks bestuur

1. Bij langdurige afwezigheid van een lid van het dagelijks bestuur, niet zijnde de voorzitter, of indien een lid van het dagelijks bestuur met de waarneming van het ambt van voorzitter is belast, kan hij worden vervangen door een lid van het algemeen bestuur, aan te wijzen door het algemeen bestuur.
2. Degene die gedurende meer dan dertig dagen onafgebroken voor een lid van het dagelijks bestuur, niet zijnde de voorzitter, heeft waargenomen, geniet een vergoeding ten bedrage van de voor dat lid vastgestelde bezoldiging. De vergoeding wordt verminderd met hetgeen als lid van het algemeen bestuur als vergoeding wordt ontvangen.

Artikel 15 Reglement van orde

Het dagelijks bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast, dat aan het algemeen bestuur wordt toegezonden.

§ 4 De voorzitter

Artikel 16 Benoeming voorzitter

1. Alvorens een aanbeveling voor de benoeming van de voorzitter als bedoeld in artikel 46, derde lid, van de wet, wordt opgemaakt, wordt, behalve in het geval van herbenoeming, een open sollicitatieprocedure gevolgd.
2. Indien de aanbeveling uit meer dan één persoon bestaat, wordt over iedere plaats op de aanbeveling afzonderlijk gestemd.
3. Voor de toepassing van artikel 46, derde en vijfde lid, van de wet wordt onder gedeputeerde staten verstaan: gedeputeerde staten van Noord-Holland.
4. De stemming in verband met de in artikel 46, derde lid, van de wet bedoelde aanbeveling wordt, indien het een vacature ten gevolge van de periodieke aftreding betreft, ten minste twee maanden voor de datum van aftreding, en indien het een tussentijdse vacature betreft, binnen vier maanden na het ontstaan van de vacature, gehouden.
5. Samen met de aanbeveling voor de benoeming van de voorzitter wordt een uittreksel uit de notulen van de gehouden stemming aan gedeputeerde staten van Noord-Holland gezonden.
6. Gedeputeerde staten van Noord-Holland zenden, na het horen van gedeputeerde staten van Utrecht en gedeputeerde staten van Zuid-Holland, de aanbeveling door aan de minister.
7. De aflegging van de eed (verklaring en gelofte), bedoeld in artikel 50 van de wet, vindt plaats in handen van de Commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland.

Artikel 17 Woonplaats voorzitter

1. De voorzitter heeft zijn werkelijke woonplaats in het gebied van het waterschap.
2. Het algemeen bestuur kan, al dan niet voor een bepaalde periode, ontheffing verlenen van de verplichting om de werkelijke woonplaats in het gebied van het waterschap te hebben.

§ 5 De secretaris

Artikel 18 Benoeming secretaris

De benoeming van de secretaris vindt plaats op voordracht van het dagelijks bestuur door het algemeen bestuur.

Artikel 19 Taken en bevoegdheden

Artikel 33, eerste en tweede lid, van de wet is van overeenkomstige toepassing op de secretaris en zijn vervanger.

Hoofdstuk 4 Toezicht

Artikel 20 Toezichtsbevoegdheid

1. Het toezicht op het waterschap wordt uitgeoefend door gedeputeerde staten van Noord-Holland en van Utrecht gezamenlijk, tenzij anders bepaald.
2. Gedeputeerde staten van Noord-Holland en van Utrecht bepalen in onderling overleg op welke wijze de voorbereiding en besluitvorming zal plaatsvinden over hetgeen ter zake van het gemeenschappelijk toezicht moet worden beslist.
3. Voor de toepassing van artikel 153, eerste lid onderdelen a en b, van de wet zijn, al naar gelang het beroep betrekking heeft op een waterstaatwerk dat geheel of grotendeels is gelegen op het grondgebied van de provincie Noord-Holland dan wel de provincie Utrecht dan wel de provincie Zuid-Holland, gedeputeerde staten van Noord-Holland, onderscheidenlijk gedeputeerde staten van Utrecht, onderscheidenlijk gedeputeerde staten van Zuid-Holland afzonderlijk het bevoegde bestuursorgaan.

Artikel 21 Goedkeuring

1. Aan de goedkeuring van gedeputeerde staten zijn onderworpen peilbesluiten als bedoeld in artikel 16 van de Wet op de waterhuishouding, met inachtneming van hetgeen hieromtrent is bepaald in de verordening, bedoeld in artikel 16 van de Wet op de waterhuishouding.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid zijn, voorzover een peilbesluit betrekking heeft op het grondgebied van de provincie Noord-Holland dan wel de provincie Utrecht dan wel de provincie Zuid-Holland, gedeputeerde staten van Noord-Holland, onderscheidenlijk gedeputeerde staten van Utrecht, onderscheidenlijk gedeputeerde staten van Zuid-Holland het tot goedkeuring bevoegde bestuursorgaan.

Artikel 22 Meldingen

Het dagelijks bestuur zendt onverwijld aan gedeputeerde staten ter kennisneming besluiten tot:

- a. oprichting van, deelneming in of opheffing van een rechtspersoon;
- b. het vaststellen, wijzigen of intrekken van verordeningen, huishoudelijke verordeningen daaronder niet begrepen;
- c. het vaststellen, wijzigen of intrekken van een legger;
- d. het aangaan, wijzigen of ontbinden van belangrijke overeenkomsten betreffende de waterstaat.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 23 Overgangsrecht

1. Ten aanzien van de voorzitter die zijn functie bekleedt op de datum van inwerkingtreding van dit reglement is artikel 17 niet van toepassing.
2. De artikelen 5, 9 en 23 van het reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, zoals deze luiden op de datum van inwerkingtreding van dit reglement, blijven van kracht tot 8 januari 2009 voor de op de datum van inwerkingtreding van dit reglement zitting hebbende leden van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.
3. Voor gebied dat bij de inwerkingtreding van dit reglement deel gaat uitmaken van het waterschap of van een ander waterschap, en als zodanig is aangegeven op de bij dit reglement behorende kaart nr. 2, blijft het recht ten aanzien van de heffing of invordering van de omslagen en verontreinigingsheffing, zoals het gold vóór de datum van inwerkingtreding van dit reglement, tot 1 januari 2009 van toepassing.
De bestuursorganen die tot de datum van inwerkingtreding van dit reglement bevoegd waren ten aanzien van de bedoelde heffing of invordering, oefenen de bevoegdheden tot 1 januari 2009 uit.
Deze bestuursorganen blijven na 1 januari 2009 als enige bevoegd ten aanzien van de in de eerste volzin bedoelde belastingen, die betrekking hebben op belastingtijdvakken die zijn aangevangen vóór 1 januari 2009, en op belastbare feiten die zich voor dat tijdstip hebben voorgedaan.
4. De op de dag, voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van dit reglement voor het gebied, bedoeld in het derde lid, geldende waterschapsbesluiten blijven van kracht zolang het bevoegde bestuursorgaan niet anders beslist. De bevoegde bestuursorganen oefenen met ingang van de datum van inwerkingtreding van dit reglement de bevoegdheden die samenhangen met de in de eerste volzin bedoelde besluiten uit, zolang de besluiten hun rechtskracht behouden.

Artikel 24 Wijzigingen van beperkte strekking

Provinciale staten van Noord-Holland en van Utrecht zijn gezamenlijk bevoegd tot wijzigingen van beperkte strekking van dit reglement.

Artikel 25 Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op 31 maart 2008.

Artikel 26 Citeertitel

Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2008.

Kaart nr. 1, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van het reglement van bestuur voor het
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2008

ONTWERP-GEMEENSCHAPPELIJK BESLUIT

PROVINCIALE STATEN VAN GELDERLAND EN VAN UTRECHT

Op voordracht van de Commissie ex artikel 6 van de Waterschapswet;

Overwegende dat het wenselijk is dat als gevolg van een wijziging van de Waterschapswet een nieuw reglement voor het waterschap Vallei en Eem wordt vastgesteld;

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

BESLUITEN:

ARTIKEL I

Het Kiesreglement voor het waterschap Vallei en Eem in te trekken met ingang van 31 maart 2008.

ARTIKEL II

Het navolgende Reglement voor het waterschap Vallei en Eem vast te stellen:

REGLEMENT VOOR HET WATERSCHAP VALLEI EN EEM**Hoofdstuk 1
Begripsomschrijvingen**

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Dit reglement verstaat onder:

categorie bedrijven	: categorie waartoe behoren degenen die krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebouwde onroerende zaken in gebruik hebben als bedrijfsruimte;
categorie ingezetenen	: categorie waartoe behoren degenen die hun werkelijke woonplaats in het waterschap hebben als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de wet;
categorie natuurterreinen	: categorie waartoe behoren degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van natuurterreinen als bedoeld in artikel 116, onder c, van de wet;
categorie ongebouwd	: categorie waartoe behoren degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;
gedeputeerde staten	: gedeputeerde staten van Gelderland en Utrecht tenzij in het reglement anders is bepaald;
watersysteem	: samenhangend geheel van één of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken;
wet	: Waterschapswet.

Hoofdstuk 2

Naam, gebied, zetel en taak van het waterschap

Artikel 2 Naam en gebied van het waterschap

1. Er is een waterschap met de naam waterschap Vallei en Eem, verder aan te duiden als het waterschap.
2. Het gebied van het waterschap is aangegeven op de bij dit reglement behorende kaart.
3. De grenzen van het in het tweede lid bedoelde gebied kunnen nader worden aangegeven op door gedeputeerde staten vast te stellen detailkaarten.
4. Van elk van de kaarten, bedoeld in het tweede en het derde lid, berust een exemplaar bij het waterschap en bij de provincies Gelderland en Utrecht.

Artikel 3 Zetel van het waterschap

Het algemeen bestuur bepaalt in welke gemeente het waterschap zijn zetel heeft.

Artikel 4 Taak van het waterschap

1. De taak van het waterschap is de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, voor zover deze taak niet aan andere publiekrechtelijke lichamen is opgedragen.
2. De taak, bedoeld in het eerste lid, omvat de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater, hieronder mede begrepen het stedelijk afvalwater dat afkomstig is vanuit het beheersgebied van een aangrenzende waterkwaliteitsbeheerder en dat krachtens artikel 15a, eerste lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren om doelmatigheidsredenen wordt gezuiverd op een zuiveringstechnisch werk dat in beheer is bij het waterschap.

Hoofdstuk 3

De samenstelling en inrichting van het waterschapsbestuur

Artikel 5 Benaming bestuursorganen

1. Het dagelijks bestuur wordt aangeduid als college van dijkgraaf en heemraden.
2. De voorzitter wordt aangeduid als dijkgraaf.
3. De leden van het dagelijks bestuur, niet zijnde de dijkgraaf, worden aangeduid als heemraden.

§ 1. Het algemeen bestuur

Artikel 6 Omvang algemeen bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit zesentwintig leden. Hiervan vertegenwoordigen:

- a. negentien leden de categorie ingezetenen;
- b. drie leden de categorie ongebouwd;
- c. één lid de categorie natuurterreinen;
- d. drie leden de categorie bedrijven.

Artikel 7 Benoeming vertegenwoordigers geborgde zetels

1. Voor de categorie bedrijven worden door de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Gooi, Eem- en Flevoland één vertegenwoordiger, door de Kamer van Koophandel en Fabrieken Centraal Gelderland één vertegenwoordiger en door de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Midden-Nederland en de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Oost Nederland gezamenlijk één vertegenwoordiger benoemd.
2. Voor de categorie ongebouwd worden door de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord drie vertegenwoordigers benoemd.

Artikel 8 Reglement van orde

1. Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.
2. In het reglement van orde worden in ieder geval regels gesteld ten aanzien van de wijze van oproeping tot vergadering, de openbaarheid van de vergaderingen, het vergader- en het besluitquorum, de handhaving van de orde tijdens de vergaderingen en de wijze waarop de stemmingen plaatsvinden.

§ 2. Het college van dijkgraaf en heemraden

Artikel 9 Omvang college van dijkgraaf en heemraden

Het college van dijkgraaf en heemraden bestaat uit de dijkgraaf en een door het algemeen bestuur te bepalen aantal andere leden dat ten hoogste vijf bedraagt.

Artikel 10 Benoeming heemraden

1. De benoeming van de heemraden vindt plaats in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in de nieuwe samenstelling.
2. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 41, tweede lid, van de wet.
3. De tot heemraad benoemde wordt geacht de benoeming niet aan te nemen, indien de dijkgraaf op de tiende dag na kennisgeving van de benoeming door middel van een aangetekende brief nog geen mededeling van hem heeft ontvangen dat hij de benoeming aanvaardt.
4. Wanneer de benoeming niet is aangenomen, geschiedt zo spoedig mogelijk een nieuwe benoeming.
5. De benoeming ter vervulling van een plaats die tussentijds openvalt, geschiedt zo spoedig mogelijk nadat de opengevallen plaats in het algemeen bestuur is vervuld, tenzij het algemeen bestuur besluit het aantal heemraden te verminderen dan wel indien toepassing wordt gegeven aan het tweede lid.

Artikel 11 Ingang benoeming heemraden

1. In het geval van artikel 10, eerste lid, gaat de benoeming van degene, die de benoeming tot heemraad heeft aangenomen, in op het tijdstip waarop ten minste de helft van de heemraden zijn benoeming heeft aangenomen of, indien de aanneming van de benoeming op een later tijdstip plaatsvindt, op dat tijdstip.
2. Vanaf het tijdstip van aftreden van de heemraden tot het tijdstip waarop ten minste de helft van de heemraden de benoeming heeft aangenomen, treedt de dijkgraaf in de plaats van het college van dijkgraaf en heemraden.

Artikel 12 Ontslag op eigen initiatief

3. Een heemraad kan te allen tijde ontslag nemen. Hij doet daarvan schriftelijk mededeling aan het algemeen bestuur.
4. Het ontslag gaat in met ingang van de dag, gelegen een maand na de dag waarop hij zijn ontslag heeft genomen of zoveel eerder als zijn opvolger de benoeming heeft aangenomen.

Artikel 13 Vervanging heemraden

1. Bij langdurige afwezigheid van een heemraad, of indien een heemraad met de waarneming van het ambt van dijkgraaf is belast, kan hij worden vervangen door een lid van het algemeen bestuur, aan te wijzen door het algemeen bestuur.
2. Degene die gedurende meer dan dertig dagen onafgebroken een heemraad heeft waargenomen, geniet een vergoeding ten bedrage van de voor die heemraad vastgestelde bezoldiging. De vergoeding wordt verminderd met hetgeen als lid van het algemeen bestuur als vergoeding wordt ontvangen.

Artikel 14 Reglement van orde

1. Het college van dijkgraaf en heemraden stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast, dat aan het algemeen bestuur wordt toegezonden.
2. In het reglement van orde worden in ieder geval regels gesteld ten aanzien van de wijze van oproeping tot vergadering, het vergader- en het besluitquorum, de handhaving van de orde tijdens de vergaderingen en de wijze waarop de stemmingen plaatsvinden.

Artikel 15 Intrekking beroepen of bezwaren

Ingestelde beroepen of gemaakte bezwaren als bedoeld in artikel 86, derde lid, van de wet worden slechts ingetrokken als het algemeen bestuur daartoe beslist.

§ 3. De dijkgraaf

Artikel 16 Benoeming dijkgraaf

8. Alvorens een aanbeveling voor de benoeming van de dijkgraaf als bedoeld in artikel 46, derde lid, van de wet, wordt opgemaakt, wordt behalve in het geval van herbenoeming, een open sollicitatieprocedure gevolgd.
9. Indien de aanbeveling uit meer dan één persoon bestaat, wordt over iedere plaats op de aanbeveling afzonderlijk gestemd.
3. Samen met de aanbeveling voor de benoeming van de dijkgraaf wordt een uittreksel uit de notulen van de gehouden stemming aan gedeputeerde staten gezonden.
4. De aflegging van de eed (verklaring en belofte), bedoeld in artikel 50 van de wet, vindt plaats in handen van de Commissaris van de Koning in de provincie Gelderland.

Artikel 17 Woonplaats dijkgraaf

1. De dijkgraaf heeft zijn werkelijke woonplaats in het gebied van het waterschap.
2. Het algemeen bestuur kan eenmalig voor ten hoogste een jaar ontheffing verlenen van de verplichting om de werkelijke woonplaats in het gebied van het waterschap te hebben.

§ 4. De secretaris

Artikel 18 Benoeming secretaris

De benoeming van de secretaris geschiedt op voordracht van het college van dijkgraaf en heemraden.

Artikel 19 Taken en bevoegdheden

1. Het algemeen bestuur stelt in een instructie nadere regels over de taak en de bevoegdheden van de secretaris.
2. Artikel 33, eerste en tweede lid, van de wet is van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk 4 Toezicht

Artikel 20 Toezichtsbevoegdheid

1. Het toezicht op het waterschapsbestuur wordt uitgeoefend door gedeputeerde staten, tenzij anders is bepaald.
2. Gedeputeerde staten bepalen in onderling overleg op welke wijze de voorbereiding en de besluitvorming zal plaatsvinden over hetgeen terzake van het gemeenschappelijk toezicht moet worden beslist.

Artikel 21 Goedkeuring peilbesluiten

Aan goedkeuring zijn onderworpen peilbesluiten als bedoeld in artikel 16 van de Wet op de waterhuishouding, met inachtneming van hetgeen hieromtrent is bepaald in de verordening, bedoeld in artikel 16, derde lid, van de Wet op de Waterhuishouding.

Artikel 22 Goedkeuring beheersplan

1. Voor de goedkeuring van een besluit tot vaststelling van het beheersplan, bedoeld in artikel 9 van de Wet op de waterhuishouding, oefenen de colleges van gedeputeerde staten het toezicht gezamenlijk uit.
2. Aan de voorbereiding van de ter uitoefening van het toezicht te nemen besluiten wordt toepassing gegeven door de betreffende colleges gezamenlijk, tenzij deze colleges besluiten deze toepassing aan één van hen op te dragen.

Artikel 23 Administratief beroep

1. Voor de toepassing van artikel 153, eerste lid, onder a en b, van de wet zijn al naar gelang het beroep betrekking heeft op het grondgebied van de provincie Gelderland of Utrecht, respectievelijk gedeputeerde staten van Gelderland of gedeputeerde staten van Utrecht het bevoegde bestuursorgaan.
2. Indien een beroep op grond van artikel 153, eerste lid, onder a en b, van de wet betrekking heeft op het grondgebied van beide provincies, geschiedt het horen van belanghebbenden door de voor de behandeling van administratieve geschillen ingestelde commissie of kamer uit gedeputeerde staten op welk grondgebied het beroep in hoofdzaak betrekking heeft.

Artikel 24 Meldingen

1. Het college van dijkgraaf en heemraden zendt aan gedeputeerde staten ter kennisneming besluiten tot oprichting of deelneming in een rechtspersoon.
2. Het college van dijkgraaf en heemraden zendt aan gedeputeerde staten op wiens grondgebied het besluit betrekking heeft of indien een dergelijk besluit betrekking heeft op het grondgebied van meerdere provincies gedeputeerde staten van de provincie op welk grondgebied het besluit grotendeels betrekking heeft, ter kennisneming besluiten tot aanleg of verbetering van waterstaatswerken waarvan in betekende mate een wijziging van de bestaande waterstaatkundige situatie te verwachten is.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 25 Intrekken reglement

Het Algemeen reglement voor het waterschap Vallei en Eem wordt ingetrokken met ingang van 31 maart 2008.

Artikel 26 Overgangsrecht

1. Ten aanzien van de dijkgraaf die zijn functie bekleedt op de datum van inwerkingtreding van dit reglement is tot zijn ontslag artikel 17 niet van toepassing.
2. Ten aanzien van de methode van kostentoedeling die betrekking heeft op de belastingtijdvakken die zijn aangevangen voor 1 januari 2009 blijft artikel 51 van het Algemeen reglement voor het waterschap Vallei en Eem van toepassing.
3. Hoofdstuk 2 van het Algemeen reglement voor het waterschap Vallei en Eem blijft voor de op het moment van inwerkingtreding van dit reglement zitting hebbende leden van het algemeen bestuur van kracht tot het moment, bedoeld in artikel V, eerste lid, van de Wet modernisering waterschapsbestel.

Artikel 27 Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op 31 maart 2008.

Artikel 28 Citeertitel

Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement voor het waterschap Vallei en Eem.

Provinciale Staten van Gelderland

d.d.

nr.

voorzitter

griffier

Provinciale Staten van Utrecht

d.d.

nr.

voorzitter

griffier

Bijlage: kaart met het gebied van het waterschap

ONTWERP-GEMEENSCHAPPELIJK BESLUIT

PROVINCIALE STATEN VAN GELDERLAND, VAN UTRECHT, VAN ZUID-HOLLAND EN VAN NOORD-BRABANT

Op voordracht van de Commissie ex artikel 6 van de Waterschapswet;

Overwegende dat het wenselijk is dat als gevolg van een wijziging van de Waterschapswet een nieuw reglement voor het waterschap Rivierenland wordt vastgesteld;

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

BESLUITEN:

ARTIKEL I

Het Kiesreglement voor het waterschap Rivierenland in te trekken met ingang van 31 maart 2008.

ARTIKEL II

Het navolgende Reglement voor het waterschap Rivierenland vast te stellen:

REGLEMENT VOOR HET WATERSCHAP RIVIERENLAND

Hoofdstuk 1
Begripsomschrijvingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Dit reglement verstaat onder:

categorie bedrijven	: categorie waartoe behoren degenen die krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebouwde onroerende zaken in gebruik hebben als bedrijfsruimte;
categorie ingezetenen	: categorie waartoe behoren degenen die hun werkelijke woonplaats in het waterschap hebben als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de wet;
categorie natuurterreinen	: categorie waartoe behoren degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van natuurterreinen als bedoeld in artikel 116, onder c, van de wet;
categorie ongebouwd	: categorie waartoe behoren degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;
gedeputeerde staten	: gedeputeerde staten van Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Brabant, tenzij in het reglement anders is bepaald;
watersysteem	: samenhangend geheel van één of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken;
wet	: Waterschapswet.

Hoofdstuk 2
Naam, gebied, zetel en taak van het waterschap

Artikel 2 Naam en gebied van het waterschap

5. Er is een waterschap met de naam waterschap Rivierenland, verder aan te duiden als het waterschap.
6. Het gebied van het waterschap is aangegeven op de bij dit reglement behorende kaart.
7. De grenzen van het in het tweede lid bedoelde gebied kunnen nader worden aangegeven op door gedeputeerde staten vast te stellen detailkaarten.
8. Van elk van de kaarten, bedoeld in het tweede en het derde lid, berust een exemplaar bij het waterschap en bij de provincies Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Brabant.

Artikel 3 Zetel van het waterschap

Het algemeen bestuur bepaalt in welke gemeente het waterschap zijn zetel heeft.

Artikel 4 Taak van het waterschap

3. De taak van het waterschap is de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, voor zover deze taak niet aan andere publiekrechtelijke lichamen is opgedragen.
4. De taak, bedoeld in het eerste lid, omvat de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater, hieronder mede begrepen het stedelijk afvalwater dat afkomstig is vanuit het beheersgebied van een aangrenzende waterkwaliteitsbeheerder en dat krachtens artikel 15a, eerste lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren om doelmatigheidsredenen wordt gezuiverd op een zuiveringstechnisch werk dat in beheer is bij het waterschap.
5. Met betrekking tot het gebied zoals gearceerd aangegeven op de kaart, bedoeld in artikel 2, tweede lid, strekt de taak van het waterschap zich mede uit tot de zorg voor de openbare wegen buiten de bebouwde kom in de zin van de Wegenwet, met uitzondering van rijkswegen en provinciale wegen.

Hoofdstuk 3

De samenstelling en inrichting van het waterschapsbestuur

Artikel 5 Benaming bestuursorganen

1. Het dagelijks bestuur wordt aangeduid als college van dijkgraaf en heemraden.
2. De voorzitter wordt aangeduid als dijkgraaf.
3. De leden van het dagelijks bestuur, niet zijnde de dijkgraaf, worden aangeduid als heemraden.

§ 1. Het algemeen bestuur

Artikel 6 Omvang algemeen bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit dertig leden. Hiervan vertegenwoordigen:

- e. tweeëntwintig leden de categorie ingezetenen;
- f. vier leden de categorie ongebouwd;
- g. één lid de categorie natuurterreinen;
- h. drie leden de categorie bedrijven.

Artikel 7 Benoeming vertegenwoordigers geborgde zetels

3. Voor de categorie bedrijven worden door de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Centraal Gelderland één vertegenwoordiger, door de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Midden-Nederland één vertegenwoordiger en door de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam en de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Brabant gezamenlijk één vertegenwoordiger benoemd.
4. Voor de categorie ongebouwd worden door de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord twee vertegenwoordigers en de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie twee vertegenwoordigers benoemd.

Artikel 8 Reglement van orde

3. Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.
4. In het reglement van orde worden in ieder geval regels gesteld ten aanzien van de wijze van oproeping tot vergadering, de openbaarheid van de vergaderingen, het vergader- en het besluitquorum, de handhaving van de orde tijdens de vergaderingen en de wijze waarop de stemmingen plaatsvinden.

§ 2. Het college van dijkgraaf en heemraden

Artikel 9 Omvang college van dijkgraaf en heemraden

Het college van dijkgraaf en heemraden bestaat uit de dijkgraaf en een door het algemeen bestuur te bepalen aantal andere leden dat ten hoogste zes bedraagt.

Artikel 10 Benoeming heemraden

6. De benoeming van de heemraden vindt plaats in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in de nieuwe samenstelling.
7. Gedeputeerde staten van Gelderland kunnen ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 41, tweede lid, van de wet.
8. De tot heemraad benoemde wordt geacht de benoeming niet aan te nemen, indien de dijkgraaf op de tiende dag na kennisgeving van de benoeming door middel van een aangetekende brief nog geen mededeling van hem heeft ontvangen dat hij de benoeming aanvaardt.
9. Wanneer de benoeming niet is aangenomen, geschiedt zo spoedig mogelijk een nieuwe benoeming.
10. De benoeming ter vervulling van een plaats die tussentijds openvalt, geschiedt zo spoedig mogelijk nadat de opengevallen plaats in het algemeen bestuur is vervuld, tenzij het algemeen bestuur besluit het aantal heemraden te verminderen dan wel indien toepassing wordt gegeven aan het tweede lid.

Artikel 11 Ingang benoeming heemraden

3. In het geval van artikel 10, eerste lid, gaat de benoeming van degene, die de benoeming tot heemraad heeft aangenomen, in op het tijdstip waarop ten minste de helft van de heemraden zijn benoeming heeft aangenomen of, indien de aanneming van de benoeming op een later tijdstip plaatsvindt, op dat tijdstip.
4. Vanaf het tijdstip van aftreden van de heemraden tot het tijdstip waarop ten minste de helft van de heemraden de benoeming heeft aangenomen, treedt de dijkgraaf in de plaats van het college van dijkgraaf en heemraden.

Artikel 12 Ontslag op eigen initiatief

5. Een heemraad kan te allen tijde ontslag nemen. Hij doet daarvan schriftelijk mededeling aan het algemeen bestuur.
6. Het ontslag gaat in met ingang van de dag, gelegen een maand na de dag waarop hij zijn ontslag heeft genomen of zoveel eerder als zijn opvolger de benoeming heeft aangenomen.

Artikel 13 Vervanging heemraden

3. Bij langdurige afwezigheid van een heemraad, of indien een heemraad met de waarneming van het ambt van dijkgraaf is belast, kan hij worden vervangen door een lid van het algemeen bestuur, aan te wijzen door het algemeen bestuur.

4. Degene die gedurende meer dan dertig dagen onafgebroken een heemraad heeft waargenomen, geniet een vergoeding ten bedrage van de voor die heemraad vastgestelde bezoldiging. De vergoeding wordt verminderd met hetgeen als lid van het algemeen bestuur als vergoeding wordt ontvangen.

Artikel 14 Reglement van orde

3. Het college van dijkgraaf en heemraden stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast, dat aan het algemeen bestuur wordt toegezonden.
4. In het reglement van orde worden in ieder geval regels gesteld ten aanzien van de wijze van oproeping tot vergadering, het vergader- en het besluitquorum, de handhaving van de orde tijdens de vergaderingen en de wijze waarop de stemmingen plaatsvinden.

Artikel 15 Intrekking beroepen of bezwaren

Ingestelde beroepen of gemaakte bezwaren als bedoeld in artikel 86, derde lid, van de wet worden slechts ingetrokken als het algemeen bestuur daartoe beslist.

§ 3. De dijkgraaf

Artikel 16 Benoeming dijkgraaf

1. Alvorens een aanbeveling voor de benoeming van de dijkgraaf als bedoeld in artikel 46, derde lid, van de wet, wordt opgemaakt, wordt behalve in het geval van herbenoeming, een open sollicitatieprocedure gevolgd.
2. Indien de aanbeveling uit meer dan één persoon bestaat, wordt over iedere plaats op de aanbeveling afzonderlijk gestemd.
3. De aanbeveling voor de benoeming van de dijkgraaf, bedoeld in artikel 46, derde lid, van de Waterschapswet wordt samen met een uittreksel uit de notulen van de gehouden stemming door het algemeen bestuur gezonden aan gedeputeerde staten van Gelderland. Gedeputeerde staten van Gelderland zenden de aanbeveling, gedeputeerde staten van Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Brabant gehoord, door aan de minister van Verkeer en Waterstaat.
4. Voor de toepassing van artikel 46, vijfde lid, van de wet wordt onder gedeputeerde staten verstaan: gedeputeerde staten van Gelderland.
5. De aflegging van de eed (verklaring en belofte), bedoeld in artikel 50 van de wet, vindt plaats in handen van de Commissaris van de Koning in de provincie Gelderland.

Artikel 17 Woonplaats dijkgraaf

1. De dijkgraaf heeft zijn werkelijke woonplaats in het gebied van het waterschap.
2. Het algemeen bestuur kan eenmalig voor ten hoogste een jaar ontheffing verlenen van de verplichting om de werkelijke woonplaats in het gebied van het waterschap te hebben.

§ 4. De secretaris

Artikel 18 Benoeming secretaris

De benoeming van de secretaris geschiedt op voordracht van het college van dijkgraaf en heemraden.

Artikel 19 Taken en bevoegdheden

3. Het algemeen bestuur stelt in een instructie nadere regels over de taak en de bevoegdheden van de secretaris.
4. Artikel 33, eerste en tweede lid, van de wet is van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk 4 Kostentoedeling wegentaak

Artikel 20 Heffing wegentaak

In het op de kaart bedoeld in artikel 2, tweede lid, van dit reglement gearceerd aangegeven gebied, wordt ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan het wegenbeheer, door het waterschap onder de naam wegehelling een heffing geheven van:

- a. de categorie ingezetenen, bedoeld in artikel 122a, tweede lid, onder a, van de wet;
- b. de categorie ongebouwd, bedoeld in artikel 122a, tweede lid, onder b, van de wet;
- c. de categorie natuurterreinen, bedoeld in artikel 122a, tweede lid, onder c, van de wet;
- d. de categorie gebouwd, bedoeld in artikel 122a, tweede lid, onder d, van de wet.

Artikel 21 Toedeling kostenaandeel

1. In de verordening, bedoeld in 122b, eerste lid, van de wet wordt voor elk van de categorieën van heffingsplichtigen de toedeling van het kostenaandeel opgenomen.
2. De artikelen 116, 118, 119, 120 en 121 van de wet zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de toedeling van het kostenaandeel voor de categorieën, bedoeld in artikel 20, onderdelen b tot en met d, wordt bepaald op basis van de waarde van de onroerende zaken in het economische verkeer waarbij de waarde van de openbare wegen in de zin van de Wegenwet buiten beschouwing wordt gelaten.

Hoofdstuk 5 Toezicht

Artikel 22 Toezichtsbevoegdheid

1. Het toezicht op het waterschapsbestuur wordt uitgeoefend door gedeputeerde staten van Gelderland, tenzij anders is bepaald.
2. Gedeputeerde staten bepalen in onderling overleg op welke wijze de voorbereiding en de besluitvorming zal plaatsvinden over hetgeen terzake van het gemeenschappelijk toezicht moet worden beslist.

Artikel 23 Goedkeuring peilbesluiten

Aan goedkeuring zijn onderworpen peilbesluiten als bedoeld in artikel 16 van de Wet op de waterhuishouding, met inachtneming van hetgeen hieromtrent is bepaald in de verordening, bedoeld in artikel 16, derde lid, van de Wet op de Waterhuishouding.

Artikel 24 Goedkeuring beheersplan

Voor de goedkeuring van een besluit tot vaststelling van het beheersplan, bedoeld in artikel 9 van de Wet op de waterhuishouding, oefenen de colleges van gedeputeerde staten het toezicht gezamenlijk uit. Aan de voorbereiding van de ter uitoefening van het toezicht te nemen besluiten wordt toepassing gegeven door de betreffende colleges gezamenlijk, tenzij deze colleges besluiten deze toepassing aan één van hen op te dragen.

Artikel 25 Administratief beroep

1. Voor de toepassing van artikel 153, eerste lid, onder a en b, van de wet zijn al naar gelang het beroep betrekking heeft op het grondgebied van de provincie Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Brabant of Utrecht, respectievelijk gedeputeerde staten van Gelderland, gedeputeerde staten van Zuid-Holland, gedeputeerde staten van Noord-Brabant dan wel gedeputeerde staten van Utrecht het bevoegde bestuursorgaan.
2. Indien een beroep op grond van artikel 153, eerste lid, onder a en b, van de wet betrekking heeft op het grondgebied van twee of meer provincies, geschiedt het horen van belanghebbenden door de voor de behandeling van administratieve geschillen ingestelde kamer uit gedeputeerde staten of commissie van de provincie op welk grondgebied het beroep in hoofdzaak betrekking heeft.

Artikel 26 Meldingen

1. Het college van dijkgraaf en heemraden zendt aan gedeputeerde staten ter kennisneming besluiten tot oprichting of deelneming in een rechtspersoon.
2. Het college van dijkgraaf en heemraden zendt aan gedeputeerde staten op wiens grondgebied het besluit betrekking heeft of indien een dergelijk besluit betrekking heeft op het grondgebied van meerdere provincies gedeputeerde staten van de provincie op welk grondgebied het besluit grotendeels betrekking heeft, ter kennisneming besluiten tot aanleg of verbetering van waterstaatswerken waarvan in betekende mate een wijziging van de bestaande waterstaatkundige situatie te verwachten is.

Hoofdstuk 6 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 27 Wijzigingen van beperkte strekking

Provinciale staten van Gelderland zijn bevoegd tot wijziging van dit reglement, tenzij het desbetreffende besluit een regeling bevat van de in artikel 5, eerste lid, van de wet genoemde onderwerpen.

Artikel 28 Intrekken reglementen

Het Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland wordt ingetrokken met ingang van 31 maart 2008.

Artikel 29 Overgangsrecht

1. Ten aanzien van de dijkgraaf die zijn functie bekleedt op de datum van inwerkingtreding van dit reglement is tot zijn ontslag artikel 17 niet van toepassing.
2. Ten aanzien van de methode van kostentoedeling die betrekking heeft op de belastingtijdvakken die zijn aangevangen voor 1 januari 2009 blijft artikel 37 van het Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland van toepassing.
3. Hoofdstuk 2 van het Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland blijft voor de op het moment van inwerkingtreding van dit reglement zitting hebbende leden van het algemeen bestuur van kracht tot het moment, bedoeld in artikel V, eerste lid, van de Wet modernisering waterschapsbestel.

Artikel 30 Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op 31 maart 2008.

Artikel 31 Citeertitel

Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement voor het waterschap Rivierenland.

Provinciale Staten van Gelderland

d.d.

nr.

voorzitter

griffier

Provinciale Staten van Utrecht

d.d.

nr.

voorzitter

griffier

Provinciale Staten van Zuid-Holland

d.d.

nr.

voorzitter

griffier

Provinciale Staten van Noord-Brabant

d.d.

nr.

voorzitter

griffier

Bijlage: kaart met het gebied van het waterschap

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Door de Wet modernisering waterschapsbestel (Stb. 2007, 208) is de Waterschapswet ingrijpend gewijzigd. De wijzigingen betreffen onder meer de bestuursamenstelling, het kiesstelsel en het financieringssysteem. Als gevolg hiervan moeten alle waterschapsreglementen worden aangepast. Voor Utrecht betreft dat de reglementen voor vier waterschappen, te weten het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), het waterschap Vallei en Eem (WVE) en het waterschap Rivierenland (WRL).

Vanwege het grote aantal aanpassingen is ervoor gekozen voor elk van de waterschappen een nieuw reglement op te stellen.

In het najaar van 2008 zullen met inachtneming van de aangepaste wetgeving en reglementering landelijke waterschapsverkiezingen-nieuwe-stijl worden gehouden.

Hoofdpunten aanpassingen

De belangrijkste keuzes die voortvloeien uit de herziene Waterschapswet richten zich op het volgende.

1. In het reglement moet de omvang van het algemeen bestuur (AB) worden bepaald. De wet maximeert de omvang van het algemeen bestuur op 30 leden. Het minimum aantal leden is 18.
2. In het reglement moet het aantal zetels voor de specifieke belangencategorieën worden bepaald. De wet onderscheidt voor de bestuursamenstelling drie specifieke belangencategorieën te weten bedrijven, natuurterreinen en agrarisch en overig ongebouwd. De wet geeft aan dat aan deze categorieën minimaal 7 en maximaal 9 zetels moeten worden toegedeeld. Dit zijn de zogenoemde "geborgde zetels". De overige zetels zijn voor de categorie ingezetenen.
3. In het reglement moeten de organisaties aangewezen worden die de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorie agrarisch en overig ongebouwd benoemen.
4. Er moet een keuze worden gemaakt ten aanzien van het instellen van kiesdistricten.
5. In verband met de samenhang met het eerstgenoemde onderwerp (vloeit als zodanig niet voort uit de wetwijziging) moet ook de omvang van het dagelijks bestuur (DB) worden bepaald.

De voor de vier Utrechtse waterschappen gemaakte keuzes betreffende de onderwerpen 1 tot en met 3 zijn weergegeven in het in bijlage 1 van dit statenvoorstel opgenomen overzicht. Bij geen van de waterschappen worden kiesdistricten ingesteld.

Alle genoemde onderwerpen worden uitgebreid toegelicht in de toelichting bij elk van de reglementen.

In het kader van de reglements-aanpassing vinden er enkele grensaanpassingen plaats. Eén aanpassing betreft een geringe correctie van de grens tussen HDSR en AGV ter hoogte van Kockengen. Verder zijn er op Noord-Hollandsgebied enkele aanpassingen van de grens tussen AGV en het hoogheemraadschap van Rijnland. Voor het overige blijven de grenzen ongewijzigd.

Procedure, zienswijzen

De voorbereiding van de besluitvorming voor de aanpassing van de reglementering voor HDSR (interprovinciaal met Zuid-Holland) heeft plaatsgevonden door ons college, mede namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Die voorbereiding heeft voor de aanpassing van de reglementering voor de waterschappen AGV (interprovinciaal met N-Holland en Zuid-Holland), WVE (interprovinciaal met Gelderland) en WRL (interprovinciaal met Gelderland, Zuid-Holland en Noord-Brabant) plaatsgevonden door een commissie ex artikel 6 Waterschapswet. Elk van die drie commissies bestaat uit de portefeuillehouders voor water van de desbetreffende provincies. De in dit

statenvoorstel opgenomen stukken zijn derhalve deels door ons college en deels door elk van de drie commissies voorbereid.

De ontwerpreglementen voor alle vier waterschappen hebben met bijbehorende stukken van 17 september tot en met 29 oktober 2007 ter inzage gelegen. Tegen elk van de ontwerpbesluiten is een aantal zienswijzen ingediend. De commentaarnota's die zijn opgenomen in dit statenvoorstel bevatten een samenvatting van die zienswijzen alsmede de reactie daarop van ons college dan wel van de desbetreffende commissie ex artikel 6 Waterschapswet.

Het merendeel van de zienswijzen gaat over het aantal en de verdeling van de geborgde zetels in het algemeen bestuur en de aanwijzing van de benoemende organisatie(s) voor de categorie agrarisch en overig ongebouwd. Zowel de belangenorganisaties van de bedrijven (VNO-NCW, SER, KvK) als de belangenorganisaties op het terrein van natuur menen dat het aan 'hun belangencategorie' toegekende aantal zetels te gering is.

De zienswijzen hebben niet tot wijzigingen in de reglementen geleid, dit met één uitzondering. De zienswijze van het college van dijkgraaf en hoogheemraden van HDSR die betrekking heeft op de formulering van de overgangsbepaling over de woonplaats van de dijkgraaf is gehonoreerd. Voor de motivering van een en ander wordt verwezen naar de commentaarnota's.

De brieven met de zienswijzen alsmede de bij de reglementen behorende kaarten met een schaal van 1: 50.000 of 100.000 liggen ter inzage bij de statengriffie.

Wij stellen u voor de besluiten overeenkomstig de ontwerpen vast te stellen.

Wettelijke grondslag

Artikel 6 Waterschapswet.

Beoogd effect

De reglementen zijn in overeenstemming met de gewijzigde Waterschapswet.

Argumenten

De aanpassing is noodzakelijk in verband met een wijziging van de Waterschapswet.

Kanttekeningen

Geen

Financiën

N.v.t.

Mandaat

N.v.t.

Realisatie

Vaststelling door PS van Utrecht, N-Holland, Z-Holland, Gelderland en N-Brabant	februari 2008
Goedkeuring door de Minister	maart 2008
Publicatie van de reglementen	maart 2008
Inwerkingtreding van de reglementen	31 maart 2008

Juridisch

Tekst en procedure voldoen aan de wettelijke eisen.

Europa

Er zijn geen Europeesrechtelijke aspecten of risico's.

Communicatie

- Er is overleg gevoerd met elk van de waterschapsbesturen
- De stukken hebben voor een ieder ter inzage gelegen
- De reglementen worden in de provinciale bladen van de betrokken provincies gepubliceerd.

Bijlagen

Zie pag. 1 van het statenvoorstel.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma

Bijlage 1

Overzicht hoofdlijnen van de reglementen van de 4 Utrechtse waterschappen

Waterschap/Hoogheemraadschap	Aantal leden AB	Aantal geborgde zetels	Verdeling zetels bedrijven/agrarisch/natuur	Kiesdistricten	Max aantal leden DB	Benoeming vertegenwoordigers ongebouwd
De Stichtse Rijnlanden	30	7	o.g.v. economische waarde 4/2/1 na bestuurlijke weging 3/3/1	Nee	Max. 4	LTO Noord
Amstel, Gooi en Vecht	30	7	o.g.v. economische waarde 4/2/1 na bestuurlijke weging 3/3/1	Nee	Max. 4	LTO Noord
Vallei en Eem	26	7	o.g.v. economische waarde 4/2/1 na bestuurlijke weging 3/3/1	Nee	Max. 5	LTO Noord
Rivierenland	30	8	o.g.v. economische waarde 4/3/1 na bestuurlijke weging 3/4/1	Nee	Max. 6	LTO Noord en ZLTO

Bijlage 2
Toelichting

op het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2008

Algemene toelichting

Sinds de totstandkoming van de Waterschapswet in 1991 hebben zich belangrijke ontwikkelingen in het waterbeheer voorgedaan. Zo heeft het beleidsconcept integraal waterbeheer zijn intrede gedaan. Dit betekent dat het waterbeheer gericht is op alle aspecten van watersystemen in hun onderlinge samenhang. Daarnaast kenmerkt integraal waterbeheer zich door de externe samenhang met het beheer van de relevante omgeving van het watersysteem. Dit komt tot uitdrukking in de relaties met andere beleidsterreinen als natuur, milieu en ruimtelijke ordening. Het waterbeheer richt zich steeds meer van object naar functie. De afgelopen jaren heeft het waterbeheer tevens een sterke impuls gekregen door een aantal externe ontwikkelingen. In 2000 is de Europese kaderrichtlijn water in werking getreden. Deze kaderrichtlijn gaat ook uit van een watersysteembenadering, nu per (internationaal) stroomgebied.

De hierboven geschetste ontwikkelingen hebben ook hun weerklank gevonden in de waterschapsorganisatie. Dit komt tot uiting in de vorming van all-in waterschappen (waarbij het kwantiteitsbeheer, de zorg voor de waterkering en het waterkwaliteitsbeheer in dezelfde hand gelegd zijn), maar vooral ook in de schaalvergroting van de waterschappen. Ten tijde van het ontstaan van de Waterschapswet waren er nog ruim 200 waterschappen. Deze waren divers van omvang en ook de taken varieerden. Er waren veel waterschappen waaraan slechts één van de waterschapstaken was toebedeeld. Sommige provincies hadden zuiveringsschappen ingesteld voor de uitvoering van de waterkwaliteitstaak, of hielden deze taak in eigen hand. Inmiddels heeft een forse stroomlijning en opschaling plaatsgevonden. Sinds 1 januari 2005 telt Nederland nog 26 all-in waterschappen. De nieuwe Waterschapswet is afgestemd op deze ontwikkelingen.

Zo worden bijvoorbeeld de taken waterkering en waterhuishouding niet meer afzonderlijk in de wet genoemd en wordt voor deze taken niet meer in separate heffingen voorzien. Het onderscheid aan taken en heffingen is in de huidige waterschapsstructuur niet meer relevant, sterker nog, het past niet meer bij de hedendaagse praktijk van het (integrale) watersysteembeheer.

De wettelijke bevoegdheid waterschappen in te stellen en te reglementeren ligt bij provinciale staten. Artikel 2 van de Waterschapswet bepaalt dat de bevoegdheid tot het opheffen en het instellen van waterschappen, tot regeling van hun taken en inrichting en van de samenstelling van hun besturen en tot de verdere reglementering van waterschappen aan provinciale staten behoort en dat de uitoefening van deze bevoegdheid geschiedt bij provinciale verordening. Omdat hier sprake is van een interprovinciaal waterschap, worden de bevoegdheden, op grond van artikel 6 van de Waterschapswet, gemeenschappelijk door provinciale staten van Utrecht en van Zuid-Holland uitgeoefend.

Als gevolg van de herziene Waterschapswet moeten alle provinciale waterschapsreglementen worden aangepast. De belangrijkste keuzes die voortvloeien uit de herziene Waterschapswet richten zich op het volgende.

1. In het reglement moet de omvang van het algemeen bestuur worden bepaald. De wet maximeert de omvang van het algemeen bestuur op 30 leden. Het minimum aantal leden is 18.
2. In het reglement moet het aantal zetels voor de specifieke belangencategorieën worden bepaald. De wet onderscheidt voor de bestuurssamenstelling drie specifieke belangencategorieën te weten bedrijven, natuurterreinen en ongebouwd. De wet geeft aan dat aan deze categorieën minimaal 7 en maximaal 9 zetels moeten worden toegedeeld. Dit zijn de zogenoemde "geborgde zetels". De overige zetels zijn voor de categorie ingezetenen.
3. In het reglement moeten de organisaties aangewezen worden die de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorie ongebouwd benoemen.
4. Er moet een keuze worden gemaakt ten aanzien van het instellen van kiesdistricten.

De onderwerpen 1 tot en met 3 worden nader toegelicht bij de artikelsgewijze toelichting. Op onderwerp 4 wordt ingegaan aan het slot van de algemene toelichting.

Naast de wijzigingen die voortvloeien uit de wet zijn de waterschapsreglementen interprovinciaal geüniformeerd. Het onderhavige reglement is grotendeels gebaseerd op een model-reglement dat door het IPO, in overleg met de Unie van Waterschappen, is opgesteld. De aanpassingen van het reglement hebben door alle wijzigingen een dusdanige impact dat er ten behoeve van de transparantie en de leesbaarheid voor is gekozen een geheel nieuw reglement op te stellen.

Het onderhavige reglement schept in aansluiting op de Waterschapswet het kader voor het nieuwe waterschap. Het beperkt zich tot de essentiële aspecten betreffende de inrichting en het functioneren van het waterschap. De belangrijkste onderwerpen die worden geregeld, zijn het gebied, de taak, het bestuur, de verdeling van de geborgde zetels over de specifieke belangencategorieën, het aanwijzen van de organisaties die de vertegenwoordigers voor de categorieën bedrijven en ongebouwd mogen benoemen en het toezicht. De kostentoedeling en het kiesrecht worden thans uitputtend geregeld in de Waterschapswet en de daarbij behorende Algemene maatregel van bestuur. De onderwerpen behoeven geen regeling meer bij reglement.

Om een zo groot mogelijke invloed van de kiezer op het verkiezingsproces te waarborgen, is afgezien van de mogelijkheid tot het instellen van kiesdistricten. Door het instellen van kiesdistricten wordt de invloed van de kiezer op de volgende manieren beperkt: 1.) de verdeling van de zetels over het gebied wordt niet aan de kiezer overgelaten maar vooraf reglementair bepaald; 2.) belangengroepen die in het gehele waterschap mee willen doen, hebben te maken met extra eisen. Immers, zij moeten in meer kiesdistricten een lijst indienen. 3.) Het verkiezingsproces wordt ingewikkelder en daardoor minder transparant voor de kiezer. Bovendien maakt het instellen van kiesdistricten de organisatie van de verkiezingen ingewikkelder, omdat er per kiesdistrict aparte verkiezingen moeten worden gehouden.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen

Op grond van artikel 1, tweede lid van de Waterschapswet kunnen als “hoofdtaken” aan de waterschappen de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van het afvalwater op de voet van artikel 15a Wet verontreiniging oppervlaktewateren worden opgedragen. In dit reglement is het begrip watersysteem nader gedefinieerd en is aansluiting gezocht bij de terminologie van de Waterwet. De Waterwet is op 28 september 2006 aan de Tweede Kamer aangeboden. Het zuiveren van het afvalwater is niet nader gedefinieerd omdat deze definitie afdoende is geregeld in de Waterschapswet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Hoofdstuk 2 Naam, gebied, zetel en taak van het waterschap

Artikel 3 Gebied van het waterschap

Bij het bepalen van het gebied van het waterschap is acht geslagen op het uitgangspunt voor de bestuurlijke organisatie van de waterstaatszorg, dat bij de vorming van waterschappen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de waterstaatkundige eenheden. Een waterstaatkundige eenheid bestaat uit een samenhangend stelsel van oppervlaktewateren en gronden (inclusief mensen en gebouwen), die belang hebben bij de instandhouding van dat stelsel.

Het gebied van het waterschap is op grond van een tussen het waterschap en het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht bereikte overeenstemming gewijzigd. De dorpskern van Kockengen behoort nu

in het geheel tot het gebied van het waterschap. De nieuwe grens ligt ter hoogte van een nieuwe hoogwaterstuw op 11 meter ten noorden van de zijkant van de Joostendambrug. Begin 2007 is met de bouw van deze hoogwaterstuw begonnen. Door deze stuw kan de waterstand binnen de dorpskern Kockengen onafhankelijk van de Bijleveld en de Grote Heicop gereguleerd worden zodat de nieuwe grens tevens de waterstaatkundig logische grens vormt.

Het gebied dat overgaat naar het waterschap is aangegeven op de als bijlage 1 bij het reglement behorende kaart.

Het gebied van het waterschap wordt aangegeven op de kaart die als bijlage 2 deel uitmaakt van het reglement. Op de kaart zijn de grenzen van het waterschapsgebied zo eenduidig mogelijk vastgelegd. Er kunnen gebiedsspecifieke situaties zijn waarbij het noodzakelijk is de grens van het waterschapsgebied nauwkeuriger vast te stellen (bijvoorbeeld daar waar de grens door bebouwd gebied loopt). In het reglement is de mogelijkheid opgenomen voor de precieze aanduiding van de grenzen van het waterschapsgebied detailkaarten vast te stellen. Het vaststellen van de detailkaarten is opgedragen aan gedeputeerde staten.

Artikel 5 Taak van het waterschap

In artikel 1, eerste lid van de Waterschapswet is het functionele karakter van de waterschappen vastgelegd: hun taak is de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied. Deze taak wordt vervolgens in het tweede lid nader gespecificeerd in de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater op de voet van artikel 15a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo). In de Waterschapswet worden de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding dus niet meer als aparte taken onderscheiden.

In artikel 5 van het reglement is aangesloten bij de wet en de huidige situatie door aan het waterschap de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater op te dragen. De zorg voor het watersysteem omvat de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding, waaronder ook de zorg voor de waterkwaliteit. Onder de zorg voor de waterhuishouding moet ook het regelen van de grondwaterstanden via het peilbeheer van het oppervlaktewater worden gerekend. Het gebruik van de term “zorg voor het watersysteem” benadrukt dat de tot op heden afzonderlijk benoemde taken een nauwe onderlinge samenhang kennen en als één integrale taak moeten worden uitgevoerd. De toekenning van “de zorg voor het watersysteem” aan het waterschap impliceert overigens niet dat alle zorg voor het watersysteem of de watersystemen in het waterschapsgebied aan het waterschap wordt toegekend. Ook andere overheden oefenen taken ter zake uit. In het eerste lid van artikel 5 is daarom aangegeven dat het waterschap verantwoordelijk is voor de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, voorzover deze taak niet bij andere publiekrechtelijke lichamen berust.

Artikel 5, eerste lid, kent een duidelijke relatie met artikel 3:4, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In artikel 3:4, eerste lid Awb is namelijk geregeld dat het bestuursorgaan de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen afweegt, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit. Wanneer een bestuursorgaan van het waterschap derhalve een besluit of handeling overweegt, dient het over te gaan tot een afweging van alle bij de concrete beslissing of handeling betrokken belangen. Met artikel 5, eerste lid wordt aangegeven dat het waterschap zich bij de belangenafweging primair moet laten leiden door de waterhuishoudkundige belangen. Het zijn deze belangen die de doorslag moeten geven bij de besluitvorming.

In artikel 5, tweede lid, is ook de zuivering van afvalwater aan het waterschap opgedragen. Sinds 2002 ligt de zorgplicht voor de zuivering van stedelijk afvalwater via artikel 15a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren al wettelijk bij het waterschap.

In artikel 5, derde lid, wordt het vaarwegbeheer zoals reeds bepaald in artikel 3, onder e van het huidige Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden aan het waterschap opgedragen.

Hoofdstuk 3 Samenstelling en inrichting van het waterschapsbestuur

Dit hoofdstuk geeft een aanvulling op de bepalingen in de Waterschapswet en het Rechtspositiebesluit voorzitters waterschappen. De wet regelt onder meer de vereisten voor het lidmaatschap van het bestuur, de verkiezingen, nevenfuncties, onverenigbare betrekkingen en het afleggen van de eed (dan wel verklaring en belofte). Voorts bevat de wet bepalingen over de vergaderingen van het algemeen bestuur en van het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Het Rechtspositiebesluit voorzitters waterschappen bevat regels over rechtspositionele aangelegenheden aangaande de dijkgraaf, zoals benoeming, schorsing, tijdelijk niet uitoefenen van zijn functie, ontslag, uitkering bij ontslag en aanspraken in geval van ziekte.

§ 1 Het algemeen bestuur

Artikel 7 Omvang algemeen bestuur

In de Waterschapswet is, uit oogpunt van uniformering, maar ook vanwege doelmatigheid en slagvaardigheid, de minimale en maximale omvang van het algemeen bestuur vastgelegd. Het waterschapsbestuur kan bestaan uit minimaal achttien en maximaal dertig leden.

Om te garanderen dat daadwerkelijk alle belangencategorieën vertegenwoordigd zijn, dient niet alleen de omvang van het bestuur te worden vast gesteld, maar ook het aantal zetels dat daarbinnen toegekend wordt aan ieder van de specifieke categorieën. Op een totale bestuursomvang van minimaal achttien en maximaal dertig zetels zijn zeven tot negen zetels gereserveerd voor de specifieke categorieën gezamenlijk, waarbij iedere categorie minimaal één zetel toegewezen krijgt om vertegenwoordiging zeker te stellen. De overige zetels zijn voor de categorie ingezetenen. Met dit stelsel wordt verzekerd (“geborgd”) dat bij de taakuitoefening door het waterschap met alle onderscheiden taakbelangen, de algemene én de specifieke, rekening wordt gehouden. Deze benadering doet recht aan het functionele karakter van het waterschap, dat zich daarmee onderscheidt van de organen van algemene democratie.

In de memorie van toelichting (MvT) bij het wetsvoorstel zijn de belangen van de in het wetsvoorstel onderscheiden categorieën van belanghebbenden als volgt omschreven.

De *ingezetenen* hebben een algemeen belang bij het kunnen wonen, werken en recreëren in het waterschapsgebied. Het kunnen wonen in het gebied vergt een bescherming van de woning tegen wateroverlast en daarmee ook de bescherming van het economische belang van de huiseigenaar. Door deze samenloop kunnen de ingezetenen de belangen van de huiseigenaren mede vertegenwoordigen. Voorts vertegenwoordigt deze categorie het belang van de lozers van huishoudelijk afvalwater.

De eigenaren van bedrijfsruimten (*bedrijven*) hebben een economisch belang bij de bescherming van hun eigendom tegen wateroverlast. Tevens vertegenwoordigen zij het belang van de lozers van bedrijfsafvalwater.

De eigenaren van agrarische en overige ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen (*ongebouwd*) hebben vanuit hun dagelijkse bedrijfsvoeringsbelangen een meer dan gemiddeld belang bij peilbeheer en waterkwaliteit (beregening, irrigatie).

De eigenaren van *natuurterreinen* hebben belang bij de bescherming van de natuur- en landschappelijke waarden van hun terreinen. Dit raakt het kwantitatief en kwalitatief beheer van het watersysteem.

Er zijn de volgende redenen om het aantal zetels voor de ingezetenen te bepalen op 23, het maximum:

- de grote mate van veralgemenisering van de taakuitoefening door de waterschappen (brede taakinfilling en grote verwevenheid met taken algemeen bestuur) rechtvaardigt een maximale zeggenschap van de ingezetenen in het bestuur;
- het democratische gehalte van verkiezingen is het grootst wanneer de bezetting van een zo groot mogelijk aantal zetels wordt bepaald door directe verkiezingen;
- naar mate er meer zetels te verdelen zijn, is het aantrekkelijker voor belangengroeperingen om een lijst in te dienen. Het geïntroduceerde lijstenstelsel komt dan het meest tot zijn recht;
- het betalingsaandeel van ingezetenen en woongebouwd bedraagt 79 %; dit rechtvaardigt een zetelaandeel van 23 op een totaal aantal zetels van 30 (77%).

Deze keuze houdt in dat 7 zetels, het minimumaantal, overblijven voor de specifieke belangencategorieën. Dit wordt niet bezwaarlijk geacht, omdat die groeperingen de mogelijkheid hebben een lijst in te dienen. Zij hebben aldus via het democratische proces de mogelijkheid hun positie in het waterschapsbestuur te versterken.

De verdeling van de zetels tussen de drie specifieke belangencategorie is in twee stappen gebeurd: in eerste instantie is gekeken naar de onderlinge waardeverhouding van de onroerende zaken behorende bij de verschillende categorieën. De daaruit voortvloeiende getallen zijn in tweede instantie gecorrigeerd op grond van bestuurlijke overwegingen.

De eerste stap

De verdeling van de 7 geborgde zetels is gebaseerd op de waarde in het economische verkeer. De waarde in het economische verkeer vormt een goede weergave van het door het waterschap te beschermen belang. Het gaat hierbij om een eenvoudige en transparante methode om tot de bepaling van het belang te komen. Deze sluit bovendien aan bij de huidige praktijk.

De tweede stap

De eerste correctie vloeit voort uit de wettelijke bepaling dat elke belangencategorie minimaal één zetel krijgt. Een en ander leidt tot een zetelverdeling van 3,6 zetels voor bedrijven, 2,4 zetels voor agrarisch en overig ongebouwd en 1 zetel voor natuurterreinen.

De tweede correctie: er zijn evenwel bestuurlijke overwegingen om deze verdeling te corrigeren in: bedrijven 3 zetels, agrarisch en overig ongebouwd 3 zetels en natuurterreinen 1 zetel. Deze correctie (bij agrarisch en overig ongebouwd afronding naar boven, bij bedrijven afronding naar beneden) achten wij gerechtvaardigd vanwege het andersoortige belang van agrarisch en overig ongebouwd, namelijk de grote mate van afhankelijkheid van de bedrijfsvoering van de agrariërs bij de taakuitoefening door het waterschap. Een gelijke verdeling van agrariërs en bedrijven past overigens goed bij het karakter van het gebied van het waterschap. 50% van de oppervlakte van het waterschap bestaat uit stedelijk gebied en 50% uit landelijk gebied.

Artikel 8 Benoeming vertegenwoordigers geborgde zetels

Voor de categorie natuurterreinen is het Bosschap belast met de benoeming van kandidaten. Nadere regeling van de benoeming van deze kandidaten in het reglement is niet noodzakelijk.

Voor de categorie ongebouwd is het aan de provincie overgelaten de organisatie(s) aan te wijzen die de benoeming doet (doen). Bij de aanwijzing van de organisaties is rekening gehouden met de verschillende te vertegenwoordigen belangen en de organisatiegraad. Uit een oogpunt van transparantie en eenvoud is gekozen voor een beperkt aantal organisaties. Om ook het systeem zo transparant en eenvoudig mogelijk te houden is er tevens voor gekozen elke organisatie een vastgesteld aantal kandidaten te laten benoemen. De provincie gaat er daarbij vanuit dat het voor zich

spreekt dat de organisatie die de vertegenwoordiger(s) voor de geborgde zetels mag benoemen andere kleine organisaties met gelijklopende belangen daarbij zoveel mogelijk betreft.

Gelet daarop ligt het in de rede de Land- en Tuinbouworganisatie Noord (LTO-Noord) aan te wijzen als benoemende organisatie voor de categorie agrarisch en overig ongebouwd. De LTO-Noord heeft een landelijke dekkingsgraad van circa 60 %. Niet is gebleken dat er andere representatieve organisaties zijn die binnen het gebied van het waterschap een substantiële dekkingsgraad hebben.

Uit cijfers van het waterschap blijkt dat overig ongebouwd, te weten wegen en bouwgrond, een hoge economische waarde heeft en om die reden in hoge mate bijdraagt aan de totale economische waarde van de categorie agrarisch en overig ongebouwd. Het betalingsaandeel van die subcategorie is echter maar zo'n 25% van het betalingsaandeel van de subcategorie agrariërs. Om die reden is afgezien van aanwijzing van een benoemende organisatie voor overig ongebouwd.

De selectie van de vertegenwoordigers is een verantwoordelijkheid van de benoemende organisaties. De Waterschapswet geeft aan dat de organisaties die de vertegenwoordigers mogen benoemen, de procedure die zij hanteren voor de selectie en benoeming tijdig moeten vastleggen. Het waterschap zorgt vervolgens voor publicatie zodat het voor de leden van de belangengroeperingen (maar ook voor andere betrokkenen) duidelijk is op welke wijze de benoeming tot stand komt. Ook kunnen eventuele kandidaten hun interesse op dat moment kenbaar maken. De benoeming is bindend, dat wil zeggen de status van de benoemde kandidaten is gelijk aan die van gekozen kandidaten. Slechts de toetsing door het algemeen bestuur op grond van artikel 24 van de Waterschapswet kan toelating tot het algemeen bestuur verhinderen.

Artikel 9 Reglement van orde

De Waterschapswet geeft in de artikelen 35 tot en met 39 een aantal bepalingen over openbare en besloten vergaderingen en over geheimhouding. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde voor haar vergaderingen vast. Voor de invulling van dat reglement verdient het aanbeveling zoveel mogelijk aan te sluiten bij de regelingen, die de Gemeentewet en de Provinciewet kennen omtrent onderwerpen van vergaderorde. Met name wordt hierbij gedacht aan het vergaderquorum, het besluitquorum, de wijze van uitschrijven van een nieuwe vergadering en het opstellen van de agenda, stemrecht van de leden, stemprocedures en het bepalen van de stemuitslag.

§ 2. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden

Artikel 10 Omvang college van dijkgraaf en hoogheemraden

Ten aanzien van de omvang van het college van dijkgraaf en hoogheemraden kan het reglement alleen bepalen hoeveel leden het college van dijkgraaf en hoogheemraden ten minste en ten hoogste telt. In verhouding tot de omvang van het algemeen bestuur en ter voorkoming van versnippering van bestuurstaken is gekozen voor maximaal 4 hoogheemraden plus de dijkgraaf. Meer dan 5 bestuursleden wordt niet doelmatig geacht. Van de mogelijkheid die de wet biedt om een minimumaantal bestuursleden voor te schrijven, is geen gebruik gemaakt.

Artikel 11 Benoeming hoogheemraden

In de vergadering van het algemeen bestuur vindt de benoeming plaats van de hoogheemraden. De tot hoogheemraad benoemde wordt geacht zijn benoeming niet aan te nemen, indien hij op de tiende dag nadat hij in kennis is gesteld van zijn benoeming zijn benoeming niet heeft aanvaard. Aanvaarding van de benoeming dient te geschieden door middel van een aangetekende brief. Hiermee wordt aangesloten bij het stelsel van fictieve weigering zoals ook opgenomen in de Provinciewet en de Gemeentewet.

In artikel 41, tweede lid, van de Waterschapswet is bepaald dat de benoeming van de hoogheemraden plaatsvindt uit het algemeen bestuur. Gedeputeerde staten kunnen hiervan ontheffing verlenen indien het reglement die mogelijkheid biedt. In het tweede lid is deze mogelijkheid aan gedeputeerde staten gegeven. Dit maakt het mogelijk om geschikte kandidaten voor het college van dijkgraaf en hoogheemraden te vinden buiten de kring van het algemeen bestuur. Hoogheemraden die op deze wijze zijn benoemd maken daarmee overigens nog geen deel uit van het algemeen bestuur. Dat zou immers leiden tot een wijziging van het aantal zetels van het algemeen bestuur. Voor de hoogheemraden die niet tot het algemeen bestuur behoren gelden op grond van artikel 45 wel de eisen die aan de verkiesbaarheid van leden van het algemeen bestuur worden gesteld alsmede de incompatibiliteiten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur. Ook de verplichting tot het afleggen van de eed of de belofte is op deze leden van het dagelijks bestuur van toepassing. Wel moet worden geregeld dat deze hoogheemraden gelijktijdig met de andere leden af treden. Artikel 41, derde lid, voorziet hierin door artikel 23 van overeenkomstige toepassing te verklaren. Daarbij dient expliciet te worden opgemerkt dat de hoogheemraden die via de ontheffing van artikel 41, tweede lid van de wet zijn toetreden tot het college van dijkgraaf en hoogheemraden alleen lid zijn van het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Zij mogen dus alleen de bevoegdheden uitoefenen die horen bij dit college. Ze zijn geen lid van het algemeen bestuur en kunnen dan ook geen bevoegdheden uitoefenen van het algemeen bestuur.

De invulling van een open gevallen plek in het college van dijkgraaf en hoogheemraden geschiedt zo spoedig mogelijk. Dit kan anders zijn indien het algemeen bestuur besluit het aantal leden van het dagelijks bestuur te verminderen.

Artikel 12 Ingang benoeming hoogheemraden

In dit artikel wordt het aanvangstijdstip van de benoeming van de hoogheemraden geregeld alsmede de opvolging van het gehele college van dijkgraaf en hoogheemraden na de verkiezingen.

Artikel 13 Ontslag op eigen initiatief

Dit artikel vormt een aanvulling op artikel 41 van de wet, waarin het ontslag van de hoogheemraden summier wordt geregeld. De hoogheemraden, die hun ontslag nemen, geven hiervan, om bewijsrechtelijke redenen, schriftelijk kennis aan het algemeen bestuur. Deze bepaling komt overeen met de artikelen 42 en 43 van respectievelijk de Provinciewet en de Gemeentewet. De Waterschapswet bevat terzake geen bepalingen. Uit de aard van de rechtshandeling vloeit voort dat opzegging niet met terugwerkende kracht mogelijk is (vergelijk artikel 43 Gemeentewet en 42 Provinciewet).

Artikel 14 Vervanging hoogheemraden

Hoogheemraden kunnen worden vervangen door leden van het algemeen bestuur. De vervanging kan door het algemeen bestuur worden geregeld op verzoek van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, de betreffende hoogheemraad, of uit eigen beweging. Bepalend is of de vervanging nodig is voor een goed functioneren van het betreffende bestuursorgaan. Algemene regels kunnen hiervoor niet worden gegeven. Het tweede lid regelt de vergoeding bij vervanging van de hoogheemraad.

Artikel 15 Reglement van orde

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast. Een verschil tussen de vergaderingen van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en hoogheemraden is, dat de vergaderingen van het college van dijkgraaf en

hoogheemraden met gesloten deuren worden gehouden, tenzij dit bestuur anders heeft bepaald. Het reglement van orde voor de vergaderingen kan regels geven over de openbaarheid van de vergaderingen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden (artikel 42 Waterschapswet).

Met de toevoeging van de woorden “en andere werkzaamheden” wordt aangesloten bij wat daaromtrent in de praktijk is gegroeid en hetgeen is bepaald in de Provinciewet en de Gemeentewet. In de reglementen van orde worden meer activiteiten geregeld dan alleen de vergaderingen. Andere werkzaamheden kunnen betrekking hebben op de bekendmaking van besluiten, de schriftelijke afdoening van zaken en de procedurele voorbereiding van de in het college van dijkgraaf en hoogheemraden te bespreken nota's.

Artikel 16 Bevoegdheid tot intrekking bezwaar en beroep

De beslissing van het college van dijkgraaf en hoogheemraden tot het instellen van beroep of het maken van bezwaar behoeft niet de uitdrukkelijke bekrachtiging van het algemeen bestuur.

§ 3. De dijkgraaf

Artikel 17 Benoeming dijkgraaf

Alvorens een aanbeveling voor de benoeming van de dijkgraaf als bedoeld in artikel 46, derde lid, van de wet, wordt opgemaakt, wordt, behalve in het geval van herbenoeming, een open sollicitatieprocedure gevolgd. Met een open sollicitatie wordt bedoeld een bekendmaking in de daarvoor geëigende kranten en/of vakbladen.

§ 4. De secretaris

Artikelen 19 en 20 Benoeming, taken en bevoegdheden secretaris

De vervanging van de secretaris wordt geregeld door het algemeen bestuur. De secretaris zelf is geen bestuursorgaan. Hij is eerste adviseur van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en hoogheemraden. In verband met die functie is het verbod tot het verrichten van bepaalde handelingen, dat geldt voor leden van het algemeen bestuur, ook van toepassing verklaard op de secretaris. Het algemeen bestuur stelt nadere regels vast omtrent de taak en de bevoegdheid van de secretaris. Hierbij is aansluiting gezocht bij de Gemeentewet (artikel 103, lid 2) en de Provinciewet (artikel 100, lid 2).

Hoofdstuk 4 Toezicht

Artikel 21 Toezichtsbevoegdheid

In verband met het interprovinciale karakter van het waterschap moet, ingevolge artikel 164 van de Waterschapswet, in het reglement een regeling over het toezicht worden opgenomen. Aangezien het waterschapsgebied voor het grootste deel op het grondgebied van de provincie Utrecht is gelegen, is het toezicht aan het college van gedeputeerde staten van die provincie opgedragen. Het opdragen van het toezicht aan één bestuursorgaan sluit voorts aan bij het advies “Interbestuurlijk toezicht herijkt” van de Bestuurlijke Werkgroep Alders.

Het toezicht moet hier in ruime zin worden opgevat. Het omvat bijvoorbeeld ook het (in het artikel duidelijkheidshalve vermelde) beroep op gedeputeerde staten tegen besluiten van het waterschapsbestuur en voorts de rol van gedeputeerde staten in het kader van taakverwaarlozing, de begroting, de rekening, de waterschapsbelastingen en de benoeming van de dijkgraaf.

Artikel 22 Goedkeuring peilbesluiten

De Waterschapswet geeft limitatief aan in welke gevallen vooraf toezicht kan worden uitgeoefend. Wel blijft het voor gedeputeerde staten mogelijk om alle waterschapsbesluiten die met het recht of met het algemeen belang in strijd zijn, achteraf te vernietigen (artikel 156 van de Waterschapswet). Toezicht kan worden onderscheiden in preventief toezicht (bijvoorbeeld goedkeuring) en repressief toezicht (administratief beroep en vernietiging). De Waterschapswet beperkt het aantal besluiten dat aan goedkeuring is onderworpen tot:

- a. Kostentoedelingsverordeningen (artikel 120 van de Waterschapswet);
- b. overige besluiten door de wet aangewezen (artikel 148 van de Waterschapswet). Hiertoe behoren onder meer beheersplannen op grond van de Wet op de waterhuishouding.

Daarnaast laat de wet de mogelijkheid open om bij reglement goedkeuring te eisen voor:

- c. besluiten die betrekking hebben op de regeling van de waterbeheersing (onder andere peilbesluiten);
- d. besluiten tot de aanleg en verbetering van waterstaatswerken.

Er is voor gekozen het goedkeuringsvereiste voor peilbesluiten te continueren. Bij het nemen van een peilbesluit is de in het waterhuishoudingsplan aangegeven functie van de betrokken oppervlaktewateren van groot belang. In het licht van die functie moet een afweging plaatsvinden van alle bij de waterhuishouding betrokken belangen. Bij die afweging kunnen belangen in het geding zijn die niet primair door de waterbeheerder worden behartigd. In verband daarmee wordt het van belang geacht dat de door het waterschapsbestuur gemaakte belangenafweging wordt getoetst door gedeputeerde staten.

Voor het onder d genoemde besluit wordt de noodzaak van preventieve toetsing niet gezien.

Artikel 23 Meldingen

Voor besluiten die niet aan preventief toezicht zijn onderworpen geeft de Waterschapswet in artikel 156 de mogelijkheid van schorsing, eventueel gevolgd door vernietiging. Gedeputeerde staten kunnen hiertoe spontaan overgaan, danwel een ingediend verzoekschrift honoreren. Het spontane vernietigingsrecht strekt zich uit over alle waterschapsbesluiten. De wet noemt in artikel 153 – limitatief – de besluiten waartegen belanghebbenden beroep kunnen instellen bij gedeputeerde staten.

Dit zijn:

- a. besluiten omtrent de regeling van de waterbeheersing of tot de aanleg of verbetering van waterstaatswerken die niet aan goedkeuring zijn onderworpen;
- b. besluiten betreffende de legger;
- c. besluiten betreffende de wijziging en vaststelling van de keur.

De regels die gelden voor de uitoefening van het schorsings- en vernietigingsrecht zijn in de Waterschapswet beschreven. De criteria voor vernietiging zijn in strijd met het recht of het algemeen belang. Om spontaan repressief toezicht mogelijk te maken ten aanzien van in ieder geval de wezenlijke besluiten is een meldingsplicht vastgesteld.

Volgens de Waterschapswet moeten in ieder geval aan gedeputeerde staten worden toegezonden:

- a. besluiten tot vaststelling of wijziging van de keur (artikel 80 van de Waterschapswet);
- b. de begroting en begrotingswijzigingen (artikel 101 van de Waterschapswet);
- c. de rekening (artikel 107 van de Waterschapswet);
- d. de verordeningen met betrekking tot de organisatie van de administratie, het beheer en de controle van de vermogenswaarden alsmede de verordening met regels over periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur (artikel 109b van de Waterschapswet).

Ook op grond van andere wetten bestaan voor de waterschappen verplichtingen tot toezending van besluiten aan gedeputeerde staten. Het reglement vult de wettelijke opsomming aan met een categorie die van wezenlijk belang is voor de taakuitoefening door het waterschap en waarvan derhalve op provinciaal niveau kennis dient te bestaan, namelijk de besluiten tot oprichting van of deelneming in een rechtspersoon.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 24 Wijzigingen van beperkte strekking

Artikel 6 van de Waterschapswet maakt het mogelijk bij een interprovinciaal waterschap bij reglement te bepalen dat reglementswijzigingen van beperkte strekking kunnen worden opgedragen aan één van de provinciale staten. Artikel 24 voorziet hierin. Alleen reglementswijzigingen die aan goedkeuring van de Minister van Verkeer en Waterstaat onderhevig zijn moeten bij gemeenschappelijke besluitvorming plaatsvinden. Daarvan is sprake als de taken of het gebied van het waterschap wordt gewijzigd.

Artikel 25 Intrekken reglementen

Het Kiesreglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2002 kan worden ingetrokken, omdat het kiesrecht uitputtend in een algemene maatregel van bestuur (het Waterschapsbesluit) zal worden geregeld.

Artikel 26 Overgangsrecht

In het eerste lid is bepaald dat de eis van artikel 18 dat de dijkgraaf zijn woonplaats in het gebied van het waterschap heeft, niet van toepassing op de zittende dijkgraaf. Voor hem blijft artikel 48 van het huidige Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden van kracht. In dat artikel is de mogelijkheid opgenomen dat het algemeen bestuur ontheffing kan verlenen van die verplichting

In het tweede lid is overgangsrecht opgenomen voor de zittende leden van het algemeen en dagelijks bestuur. Dit overgangsrecht is opgenomen om geen discrepantie te laten ontstaan tussen de bestuurssamenstelling en de bepalingen in het reglement gedurende de periode van 1 juni 2008 (datum inwerkingtreding reglement) tot aan 8 januari 2009 (de datum waarop een nieuw algemeen bestuur aantreedt).

Gelet op de latere inwerkingtreding van de bepalingen over de kostentoedeling in de Wet modernisering waterschapsbestel is in het derde lid overgangsrecht opgenomen voor de kostentoedeling in de belastingtijdvakken die zijn aangevangen voor 1 januari 2009 (de datum waarop de bepalingen over de kostentoedeling in de Wet modernisering waterschapsbestel van kracht worden).

Het vierde lid bevat een overgangsregeling voor de heffing en invordering van de omslagen en verontreinigingsheffing in overgaand gebied (zie de begripsbepaling in artikel 1 en de daarbij behorende kaart). Een probleem van de inwerkingtredingsdatum van 31 maart 2008 is dat zonder overgangsregeling, voor de verontreinigingsheffing (een tijdvakheffing) het belastingjaar 2008 zou worden gebroken en de aanslag voor de laatste negen maanden door een ander waterschap zou moeten worden opgelegd en ingevorderd dan door het waterschap dat in de eerste drie maanden daarvoor verantwoordelijk is. Door deze overgangsbepaling wordt dit probleem opgelost. Bovendien wordt nu aangesloten bij de wijzigingen in de belastingheffing als gevolg van de Wet modernisering waterschapsbestel. De eerste volzin regelt dat in overgaand gebied de vóór de datum van inwerkingtreding geldende wettelijke bepalingen van toepassing blijven. De tweede volzin regelt dat de bestuursorganen bevoegd blijven. Op grond van de derde volzin blijven dezelfde bestuursorganen

ook ná 2008 (als enige) bevoegd, ten aanzien van de verontreinigingsheffingen en omslagen die betrekking hebben op de periode vóór 1 januari 2009.

Het vijfde lid laat voor de overgaande gebieden de bij de inwerkingtreding van het reglement geldende besluiten van kracht totdat het bestuursorgaan van het nieuwe waterschap terzake een nieuw besluit heeft genomen. De bestuursorganen van het nieuwe waterschap worden bevoegd ten aanzien van deze besluiten. Vanzelfsprekend geldt dit ook voor de ambtenaren van het waterschap, die uit naam en onder verantwoordelijkheid van de bedoelde bestuursorganen werkzaam zijn.

Artikel 27 Inwerkingtreding

In artikel VI van de Wet modernisering waterschapsbestel³ is bepaald dat de reglementen voor de waterschappen vóór 1 april 2008 in overeenstemming moeten zijn gebracht met die wet. In verband hiermee is de datum van inwerkingtreding van dit reglement op 31 maart 2008 gesteld.

³ Stb. 2007, 208.

Bijlage 3
Toelichting

op het reglement voor het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2008

Toelichting op het reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht

Algemeen

Sinds de totstandkoming van de Waterschapswet in 1991 hebben zich belangrijke ontwikkelingen in het waterbeheer voorgedaan. Zo heeft het beleidsconcept integraal waterbeheer zijn intrede gedaan. Dit betekent dat het waterbeheer gericht is op alle aspecten van watersystemen in hun onderlinge samenhang. Daarnaast kenmerkt integraal waterbeheer zich door de externe samenhang met het beheer van de relevante omgeving van het watersysteem. Dit komt tot uitdrukking in de relaties met andere beleidsterreinen als natuur, milieu en ruimtelijke ordening. Het waterbeheer richt zich steeds meer van object naar functie. De afgelopen jaren heeft het waterbeheer tevens een impuls gekregen door een aantal externe ontwikkelingen. In 2000 is de Europese kaderrichtlijn water in werking getreden. Deze kaderrichtlijn gaat uit van een watersysteembenadering, nu per (internationaal) stroomgebied.

De hierboven geschetste ontwikkelingen hebben hun weerklank gevonden in de waterschapsorganisatie. Dit komt tot uiting in de vorming van all-in waterschappen (waarbij het kwantiteitsbeheer, de zorg voor de waterkering en het waterkwaliteitsbeheer in één hand zijn), maar vooral ook in de schaalvergroting van de waterschappen. Ten tijde van het ontstaan van de Waterschapswet waren er nog ruim 200 waterschappen. Deze waren divers van omvang en ook de taken varieerden. Er waren veel waterschappen waaraan slechts één van de waterschapstaken was toebedeeld. Sommige provincies hadden zuiveringsschappen ingesteld voor de uitvoering van de waterkwaliteitstaak, of hielden deze taak in eigen hand. Inmiddels heeft een forse stroomlijning en opschaling plaatsgevonden. Sinds 1 januari 2005 telt Nederland nog 26 all-in waterschappen. De nieuwe Waterschapswet is afgestemd op deze ontwikkelingen. Zo worden bijvoorbeeld de taken waterkering en waterhuishouding niet meer afzonderlijk in de wet genoemd en wordt voor deze taken niet meer in separate heffingen voorzien. Het onderscheid in taken en heffingen past niet meer bij de hedendaagse praktijk van het (integrale) watersysteembeheer.

De wettelijke bevoegdheid waterschappen in te stellen en te reglementeren ligt bij provinciale staten. Artikel 2 van de Waterschapswet bepaalt dat de bevoegdheid tot het opheffen en het instellen van waterschappen, tot regeling van hun taken en inrichting en van de samenstelling van hun besturen en tot de verdere reglementering van waterschappen aan provinciale staten behoort en dat de uitoefening van deze bevoegdheid bij provinciale verordening plaatsvindt.

Als gevolg van de herziene Waterschapswet, die op 1 januari 2008 in werking is getreden, moeten alle provinciale waterschapsreglementen worden aangepast. De belangrijkste aanpassingen die voortvloeien uit de herziene Waterschapswet richten zich op het volgende:

1. In het reglement wordt een uitspraak gedaan over de omvang van het algemeen bestuur. De wet maximeert de omvang van het algemeen bestuur op 30 leden. Het minimum aantal leden is 18.
2. In het reglement wordt een keuze gemaakt voor het aantal zetels voor de specifieke belangencategorieën. De wet onderscheidt voor de bestuurssamenstelling drie specifieke belangencategorieën: ongebouwd, natuurterreinen en bedrijven. De wet geeft aan dat aan deze categorieën in totaal minimaal 7 en maximaal 9 zetels moeten worden toegedeeld. Dit zijn de zogenoemde "geborgde zetels". De overige zetels zijn voor de categorie ingezetenen.
3. In het reglement wordt de organisatie aangewezen die de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorie ongebouwd mag benoemen.
4. In het reglement wordt een keuze gemaakt voor het al dan niet behouden van de kiesdistricten.

Hieronder wordt ingegaan op het al dan niet behouden van kiesdistricten. De overige onderwerpen worden nader toegelicht bij de artikelgewijze toelichting.

Het huidige reglement voorziet in drie kiesdistricten voor de verkiezing van de categorie ingezetenen. Bij kiesdistricten worden per kiesdistrict aparte verkiezingen georganiseerd voor een van tevoren

bepaald aantal zetels. De praktijk van het hanteren van kiesdistricten is nauw verbonden met het personenstelsel.

Met de introductie van het lijstenstelsel voor de verkiezing van de ingezetenen, is de mening van de wetgever dat vanuit democratisch oogpunt verkiezingen over het hele waterschapsgebied de voorkeur verdienen. Echter het instellen van kiesdistricten blijft mogelijk als instrument voor de waarborging van een evenwichtige vertegenwoordiging van de binnen het waterschap bestaande belangen. De behoefte daartoe kan aanwezig zijn daar waar grote verschillen zijn in bevolkingsdichtheid of waterhuishoudkundige belangen. Kiesdistricten kunnen alleen nog worden ingesteld voor de verkiezing van de ingezetenen.

Nadeel van kiesdistricten is dat het verdelen van de zetels niet aan de kiezers wordt overgelaten. Daarnaast zullen de verkiezingen qua organisatie ingewikkelder en duurder worden en moeilijker aan de burger zijn uit te leggen.

Hoewel in het waterschapsgebied verschillen in bevolkingsdichtheid en waterhuishoudkundige belangen voorkomen, dient gezien de overwegende nadelen die aan kiesdistricten zijn verbonden naar onze mening niet te worden overgegaan tot het instellen van kiesdistricten.

Naast de wijzigingen die voortvloeien uit de wet is tevens getracht de waterschapsreglementen interprovinciaal te uniformeren. Bij het opstellen van dit reglement is dan ook gebruik gemaakt van een modelreglement dat door het Interprovinciaal Overleg (IPO), in overleg met de Unie van Waterschappen, is opgesteld. De aanpassingen van het reglement hebben door alle wijzigingen een dusdanige omvang dat er ten behoeve van de leesbaarheid voor is gekozen een geheel nieuw reglement op te stellen. Hierbij is wel rekening gehouden met de bepalingen in het oude reglement.

Dit reglement schept, in aansluiting op de Waterschapswet, het juridisch kader voor het waterschap. Het beperkt zich tot de essentiële aspecten betreffende de inrichting en het functioneren van het waterschap. De belangrijkste onderwerpen die worden geregeld, zijn het gebied, de taak, het bestuur, de verdeling van de geborgde zetels over de specifieke belangencategorieën, het aanwijzen van de organisatie die de vertegenwoordigers voor de belangencategorie ongebouwd mag benoemen en het toezicht. De kostentoedeling voor de watersysteemheffing en het kiesrecht worden thans uitputtend geregeld in de Waterschapswet en de daarbij behorende algemene maatregel van bestuur.

Artikelgewijze toelichting

Hoofdstuk 2 Naam, gebied, vestigingsplaats en taak van het waterschap

Artikel 3 Gebied

Bij het bepalen van het gebied van het waterschap is acht geslagen op het uitgangspunt voor de bestuurlijke organisatie van de waterstaatszorg, namelijk dat bij de vorming van waterschappen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de waterstaatkundige eenheden. Een waterstaatkundige eenheid bestaat uit een samenhangend stelsel van oppervlaktewateren en gronden (inclusief mensen en gebouwen), die belang hebben bij de instandhouding van dat stelsel.

Het gebied van het waterschap is op grond van een tussen het waterschap en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden bereikte overeenstemming gewijzigd. De dorpskern van Kockengen gaat geheel tot het gebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden behoren. De nieuwe grens ligt ter hoogte van een nieuwe hoogwaterstuw op 11 meter ten noorden van de zijkant van de Joostendammerbrug. Begin 2007 is met de bouw van deze hoogwaterstuw begonnen. Door deze stuw kan de waterstand binnen de dorpskern Kockengen onafhankelijk van de watergangen Bijleveld en Grote Heicop gereguleerd worden, zodat de nieuwe grens tevens een waterstaatkundige grens vormt.

Verder is de reglementswijziging voor de hoogheemraadschappen van Rijnland en Amstel, Gooi en Vecht (AGV) aanleiding geweest om de grens tussen beide hoogheemraadschappen kritisch te bezien. Dit heeft geresulteerd in een aantal grenswijzigingen.

De belangrijkste wijziging is de grensaanpassing in Amsterdam-West. Hier is sprake van overlappend beheersgebied (Rijnland is hier boezembeheerder en draagt zorg voor de primaire waterkeringen terwijl AGV het detailwaterbeheer doet en de zorg heeft voor peilscheidingen en boezemwaterkeringen). Dit is niet transparant voor de burger. Een extra probleem is dat de burgers in Amsterdam-West door het gewijzigde heffingenstelsel (watersysteemheffing) dubbel belasting zouden gaan betalen, zowel aan Rijnland als aan AGV. Bovendien zouden de burgers in beide

hoogheemraadschappen kiesgerechtigd en verkiesbaar in het algemeen bestuur worden. Dit dubbele kiesrecht zou zich echter niet verdragen met het uitgangspunt van de gewijzigde Waterschapswet, dat iedere ingezetene slechts één stem uitbrengt en verkiesbaar is in één waterschap. Ter voorkoming van deze problemen is Amsterdam-West, inclusief de Haarlemmervaart, geheel binnen het beheersgebied van AGV gebracht. De Haarlemmervaart blijft in open verbinding met Rijnlands boezem staan. De grens loopt voortaan aan de westzijde van de Groote Braak en steekt via de gemeentegrens over naar Halfweg. AGV verbindt zich om het peil vast te stellen op het peil van Rijnlands boezem, om de directe verbinding met deze boezem in stand te houden en om bij vergunningverlening het advies in te winnen van Rijnland. Een en ander zal in een waterakkoord worden vastgelegd.

Behalve in Amsterdam-West zijn nog de volgende kleine grensaanpassingen doorgevoerd:

Gebied rondom Afrikahaven

Het gebied rond de Afrikahaven in de Amsterdamse Westpoort, ten noorden van Ruigoord, dat nog geen deel uitmaakte van een waterschapsgebied, is in AGV-gebied ondergebracht.

Halfweg

De grens tussen AGV en Rijnland loopt in Halfweg over het midden van de Mientekade, waardoor één rij woningen in Halfweg in AGV-gebied ligt. Dit is waterstaatkundig onjuist en niet transparant voor de burger. Daarom is de grens naar de achterzijde van de woningen verlegd, zodat heel Halfweg voortaan in het gebied van Rijnland valt.

Ringvaart van de Haarlemmermeer en Nieuwe Meer

De Ringvaart blijft in Rijnlands gebied liggen als onderdeel van Rijnlands boezem. Op detailniveau zijn enkele praktische grensaanpassingen aangebracht.

Amstelveenseweg/Amsterdamseweg

De grens ligt op het midden van de Amstelveenseweg in Amsterdam en de Amsterdamseweg in Amstelveen. De panden aan de westzijde van deze weg (aan de kant van het Amsterdamse Bos) vallen onder Rijnland en die aan de oostzijde onder AGV. In het kader van de transparantie voor de burger en omdat deze panden lozen op een zuivering van AGV, is de grens verplaatst naar de achterzijde van de woningen.

Grens in Amstelveen

Bij de A 9 gaat de Amsterdamseweg over in de Dorpsstraat. De grens is hier doorgetrokken, zodat ook het stukje A 9 tot het gebied van Rijnland behoort.

Waar de grens een bocht naar het westen maakt, bij Bovenkerk, ligt een gebied dat in het verleden tot het waterschap Groot-Haarlemmermeer (rechtsvoorganger van Rijnland) behoorde, maar sindsdien tot AGV. Dit gebied vormt waterstaatkundig één geheel met het gebied van Rijnland en is daarom opnieuw bij Rijnland ingedeeld.

Ook bij de Kleine Poel (bij de Legmeerdijk) bevindt zich een dergelijk gebied, dat nu bij Rijnland is ingedeeld. Het creëert een duidelijker onderhoudssituatie.

Legmeerdijk

Bij de Legmeerdijk nabij Aalsmeer liggen twee parallelle waterkeringen, met daartussen een (hoogwater)sloot. Omwille van de duidelijkheid en omdat het waterstaatkundig juist is (de sloot wordt in de praktijk reeds door AGV beheerd) is de grens op de noordwestelijke dijk gelegd. De sloot komt daardoor geheel in AGV-gebied te liggen.

Westeinderplas

Aan de oostkant en een stuk van de zuidkant van de Westeinderplas is de grens op de buitenkruinlijn van de tuimelkade gelegd.

Bilderdam

In Bilderdam is de grens naar de gemeente- en provinciegrens verlegd, zodat een klein stukje van Bilderdam, met hierop vijf objecten, voortaan binnen Rijnland valt.

De grensaanpassingen hebben voor de betrokken huishoudens en bedrijven tot gevolg dat ze overgaan van het ene naar het andere waterschap. Op basis van het heffingensysteem en de tarieven van 2007 kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Voor de huishoudens en bedrijven gelegen in Amsterdam-West (68.000 objecten) geldt dat ze na de grensaanpassing goedkoper uit zijn. Voor de huishoudens scheelt het ca. € 20,-.
- De huishoudens die van Rijnland overgaan naar AGV zijn ca. € 25,- duurder uit (betreft woningen langs de Amstelveense- en Amsterdamseweg, ongeveer 200 objecten).
- De huishoudens die van AGV naar Rijnland overgaan zijn ca. € 25,- goedkoper uit (betreft woningen in Halfweg, ongeveer 70 objecten).
- Voor het geringe aantal bedrijven dat overgaat van AGV naar Rijnland geldt dat ze over het algemeen goedkoper uit zijn. Overdracht van bedrijven van Rijnland naar AGV komt, behalve in Amsterdam-West (zie boven), niet voor.

Het gebied van het waterschap wordt aangegeven op de gebiedskaart. De bovengenoemde grenswijzigingen zijn in de kaart verwerkt en bovendien aangegeven op kaarten nr. 2. Er kunnen gebiedsspecifieke situaties zijn waarvoor het noodzakelijk is de grens van het waterschapsgebied nauwkeuriger vast te stellen (bijvoorbeeld daar waar de grens door bebouwd gebied loopt). In het reglement is de mogelijkheid opgenomen voor de precieze aanduiding van de grenzen van het waterschapsgebied detailkaarten vast te stellen. Het vaststellen van de detailkaarten is opgedragen aan gedeputeerde staten.

Artikel 5 Taak

In artikel 1, eerste lid, van de Waterschapswet is het functionele karakter van de waterschappen vastgelegd: hun taak is de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied. Deze taak wordt vervolgens in het tweede lid nader gespecificeerd in de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater op de voet van artikel 15a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

De zorg voor het watersysteem omvat de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding, waaronder ook de zorg voor de waterkwaliteit (Tweede Kamer, 2005-2006, 30601, nr. 3). In de Waterschapswet worden de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding niet meer als aparte taken onderscheiden. Dit sluit ook aan bij de in voorbereiding zijnde Waterwet (Tweede Kamer, 2006-2007, 30818). In de Waterwet zullen begrippen als waterbeheer en watersysteem een wettelijke definitie krijgen en in de plaats komen van het huidige begrippenkader. Op dat moment is er sprake van een nieuwe invulling van de taken van de waterschappen en kan er dus sprake zijn van verschuiving of uitbreiding van taken en verantwoordelijkheden.

Naast de zorg voor het watersysteem en het zuiveren van afvalwater, kunnen een of meer andere waterstaatsaangelegenheden, zoals vaarwegenzorg en wegzorg, worden opgedragen.

In artikel 5 van het reglement is aangesloten bij de Waterschapswet en de huidige situatie door aan het waterschap de zorg voor het watersysteem, de zorg voor het zuiveren van afvalwater en de zorg voor bepaalde vaarwegen op te dragen.

Onder de zorg voor het watersysteem moet ook het regelen van de grondwaterstanden via het peilbeheer van het oppervlaktewater worden gerekend. Het gebruik van de term "zorg voor het watersysteem" benadrukt dat de tot op heden afzonderlijk benoemde taken een nauwe onderlinge samenhang kennen en als één integrale taak moeten worden uitgevoerd. De toekenning van "de zorg voor het watersysteem" aan het waterschap impliceert overigens niet dat alle zorg voor het watersysteem of de watersystemen in het waterschapsgebied aan het waterschap wordt toegekend. Ook andere overheden oefenen taken ter zake uit. In het eerste lid van artikel 5 is daarom aangegeven dat het waterschap verantwoordelijk is voor de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, voor zover deze taak niet bij andere publiekrechtelijke lichamen berust.

Artikel 5, eerste lid, kent een duidelijke relatie met artikel 3:4, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Artikel 3:4, eerste lid, Awb bepaalt dat het bestuursorgaan de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen afweegt, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit. Wanneer een bestuursorgaan van het waterschap derhalve een besluit of handeling overweegt, dient het over te gaan tot een afweging van alle bij dat besluit of die handeling betrokken belangen. Met artikel 5, eerste lid, wordt aangegeven dat het waterschap zich bij de belangenafweging primair moet laten leiden door de waterstaatkundige belangen. Het zijn deze belangen die de doorslag moeten geven bij de besluitvorming.

In artikel 5, tweede lid, is ook de zuivering van stedelijk afvalwater aan het waterschap opgedragen. Sinds 2002 ligt de zorgplicht voor de zuivering van stedelijk afvalwater via artikel 15a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren al wettelijk bij het waterschap.

Hoofdstuk 3 De samenstelling en inrichting van het bestuur van het waterschap

Dit hoofdstuk geeft een aanvulling op de bepalingen in de Waterschapswet. De wet regelt onder meer de vereisten voor het lidmaatschap van het bestuur, de verkiezingen, nevenfuncties, onverenigbare betrekkingen en het afleggen van de eed (dan wel verklaring en belofte). Voorts bevat de wet bepalingen over de vergaderingen van algemeen en dagelijks bestuur.

§ 2 Het algemeen bestuur

Artikel 7 Omvang algemeen bestuur

In de Waterschapswet zijn, uit oogpunt van uniformering, maar ook vanwege doelmatigheid en slagvaardigheid, de minimale en de maximale omvang van het algemeen bestuur vastgelegd. Het waterschapsbestuur kan uit minimaal achttien en maximaal dertig leden bestaan. Landelijk bezien behoort het waterschap qua ligging, takenpakket en inwonerdichtheid tot de zwaardere waterschappen. Dit rechtvaardigt een bestuursomvang van dertig leden. In artikel 7 is dit aantal vastgelegd.

Daarnaast dient in het reglement het aantal bestuurszetels te worden verdeeld over de in het bestuur vertegenwoordigde belangencategorieën. Op grond van de wet zijn minimaal zeven en maximaal negen zetels gereserveerd voor de specifieke categorieën gezamenlijk, waarbij iedere categorie minimaal één zetel toegewezen krijgt om vertegenwoordiging zeker te stellen. De overige zetels zijn voor de categorie ingezetenen. Met dit stelsel wordt verzekerd ("geborgd") dat bij de taakuitoefening door het waterschap met alle onderscheiden taakbelangen, de algemene én de specifieke, rekening wordt gehouden. Deze benadering doet recht aan het functionele karakter van het waterschap, dat zich daarmee onderscheidt van de organen van algemene democratie. Voor de verdeling van het aantal bestuurszetels moet volgens de wet in aanmerking worden genomen de aard en omvang van het belang of de belangen die elke categorie heeft bij de uitoefening van de taken van het waterschap.

De categorie ingezetenen heeft een algemeen belang bij het kunnen wonen, werken en recreëren in het waterschapsgebied. Het kunnen wonen in het gebied vergt een bescherming van de woning tegen wateroverlast en daarmee ook de bescherming van het economisch belang van de huiseigenaar. Tenslotte hebben de ingezetenen een specifiek belang bij het transport en de zuivering van het huishoudelijk afvalwater.

De categorie ongebouwd heeft belang bij peilbeheer en waterkwaliteit.

De categorie natuurterreinen heeft belang bij de bescherming van de natuur- en landschappelijke waarden van de natuurterreinen. Dit raakt het kwantitatief en kwalitatief beheer van het watersysteem.

De categorie bedrijven heeft een economisch belang bij de bescherming van haar eigendommen tegen wateroverlast. Tevens heeft zij een belang bij het transport en de zuivering van het bedrijfsafvalwater.

Het waterschap beschikt met circa 1,2 miljoen inwoners over een groot aantal inwoners. De belangen van de categorie ingezetenen bij de uitoefening van de taken van het waterschap zijn naar aard en omvang als zeer groot aan te merken.

Dit rechtvaardigt naar onze mening, uitgaande van een totaal aantal zetels van 30, een maximaal aantal van 23 zetels voor de ingezetenen in het algemeen bestuur. Dit betekent dat er 7 zetels overblijven voor toedeling aan de specifieke belangencategorieën.

Een overweging bij de keuze om niet meer geborgde zetels toe te kennen, is dat de specifieke categorieën ook via een of meer lijsten zich kandidaat kunnen stellen voor de verkiezingen voor de ingezetenen. Zij kunnen zo proberen meer zetels te bemachtigen.

De omvang van het belang van elk van de specifieke belangencategorieën is bepaald op basis van de onderlinge waardeverhouding van de onroerende zaken behorende bij de verschillende categorieën. De waarde in het economische verkeer vormt een goede weergave van het door het waterschap te beschermen belang. Daarnaast is het een eenvoudige en transparante methode om tot de bepaling van het belang te komen.

Voor gebouwde onroerende zaken (bedrijfsruimten) is de waarde gehanteerd die op basis van de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ) is vastgesteld (de WOZ-waarde). Voor natuurterreinen en agrarische en overige gronden is de economische waarde ontleend aan de rapporten, die het bureau TAUW in opdracht van het waterschap heeft opgesteld voor de geldende kostentoedeling.

Uitgaande van 7 zetels voor de specifieke belangencategorieën, heeft op basis van de onderlinge waardeverhouding van de onroerende zaken behorende bij de verschillende categorieën en rekening houdend met het zwaarwegende belang van de agrarische sector en met de wettelijke eis dat elke belangencategorie minimaal één zetel krijgt, de volgende zeteltoedeling plaatsgevonden: ongebouwd: 3, natuurterreinen: 1 en bedrijven: 3.

Artikel 8 Benoeming vertegenwoordigers specifieke categorieën

De selectie van de vertegenwoordigers van de specifieke categorieën is een verantwoordelijkheid van de benoemende organisaties. De Waterschapswet geeft aan dat de organisaties die de vertegenwoordigers mogen benoemen, de procedure die zij hanteren voor de selectie en de benoeming tijdig moeten vastleggen. Daarbij zij opgemerkt dat de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat blijkens haar brief aan de Eerste Kamer van 20 april 2007 met de benoemende organisaties en koepelorganisaties heeft afgesproken dat een open kandidaatstelling onderdeel uitmaakt van die procedure. Het waterschap zorgt vervolgens voor bekendmaking, zodat het voor de leden van belangengroeperingen en voor andere betrokkenen duidelijk is op welke wijze de benoeming tot stand komt. Ook kunnen eventuele kandidaten hun interesse op dat moment kenbaar maken. De benoeming is bindend, dat wil zeggen de status van de benoemde leden is gelijk aan die van gekozen leden. Slechts de toetsing door het algemeen bestuur op grond van artikel 24 van de Waterschapswet kan toelating tot het algemeen bestuur verhinderen.

Voor de categorie natuurterreinen is volgens de Waterschapswet het Bosschap belast met de benoeming van kandidaten. Nadere regeling van de benoeming van deze kandidaten in het reglement is niet noodzakelijk.

De kandidaten voor de categorie bedrijven worden benoemd door de Kamers van Koophandel. Aangezien in het waterschapsgebied meer dan één Kamer bevoegd is, dient bij reglement te worden bepaald op welke wijze de Kamers tot een voordracht komen. In het gebied van het waterschap zijn bevoegd de Kamers van Koophandel en Fabrieken Amsterdam, Midden-Nederland en Gooi, Eem- en Flevoland. Omdat geen goede verdeling tot stand kan worden gebracht in de vertegenwoordiging per Kamer, hebben wij gekozen voor een gezamenlijke benoeming door de drie Kamers.

Voor de categorie ongebouwd is het aan de provincie overgelaten de organisatie(s) aan te wijzen die de benoeming doet (doen). Bij de aanwijzing van de organisatie(s) is rekening gehouden met de verschillende te vertegenwoordigen belangen en de organisatiegraad. Het ligt in de rede om de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (LTO Noord) aan te wijzen. LTO Noord is de meest representatieve organisatie in het gebied van het waterschap en heeft ook voldoende continuïteit.

Artikel 9 Reglement van orde

De Waterschapswet geeft in de artikelen 35 tot en met 39 een aantal bepalingen over openbare en besloten vergaderingen en over geheimhouding. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen vast. Voor de invulling van dat reglement verdient het aanbeveling zoveel mogelijk aan te sluiten bij de regelingen, die de Gemeentewet en de Provinciewet kennen omtrent onderwerpen van vergaderorde. Met name wordt hierbij gedacht aan het vergaderquorum, het besluitquorum, de wijze van uitschrijven van een nieuwe vergadering en het opstellen van de agenda, stemrecht van de leden, stemprocedures en het bepalen van de stemuitslag.

§ 3 Het dagelijks bestuur

Artikel 10 Omvang dagelijks bestuur

Ten aanzien van de omvang van het dagelijks bestuur kan het reglement alleen bepalen hoeveel leden het dagelijks bestuur buiten de voorzitter ten minste en ten hoogste telt. In verhouding tot de omvang van het algemeen bestuur, dat 30 leden zal tellen, en ter voorkoming van versnippering van bestuurstaken hebben wij gekozen voor maximaal 5 andere leden van het dagelijks bestuur (voorheen ook maximaal 5). Meer dan 5 andere leden van het dagelijks bestuur wordt niet doelmatig geacht. Er is niet voor gekozen het minimumaantal leden van het dagelijks bestuur vast te leggen in dit reglement. Het is een taak van het algemeen bestuur om het exacte aantal andere leden van het dagelijks bestuur te bepalen.

Artikel 11 Benoeming andere leden van het dagelijks bestuur

In de vergadering van het algemeen bestuur vindt de benoeming plaats van leden van het dagelijks bestuur, met uitzondering van de voorzitter. De tot lid van het dagelijks bestuur benoemde wordt geacht zijn benoeming niet aan te nemen, indien hij op de tiende dag nadat hij in kennis is gesteld van zijn benoeming zijn benoeming niet heeft aanvaard. Aanvaarding van de benoeming dient te geschieden door middel van een aangetekende brief. Hiermee wordt aangesloten bij het stelsel van fictieve weigering zoals ook opgenomen in de Provinciewet en de Gemeentewet.

In artikel 41, tweede lid, van de Waterschapswet is bepaald dat de benoeming van de leden van het dagelijks bestuur, met uitzondering van de voorzitter, plaatsvindt uit het algemeen bestuur. Gedeputeerde staten kunnen hiervan ontheffing verlenen, indien het reglement die mogelijkheid biedt. In het tweede lid van artikel 11 van dit reglement is deze mogelijkheid aan gedeputeerde staten gegeven. Dit maakt het mogelijk om geschikte kandidaten voor het dagelijks bestuur te vinden buiten de kring van het algemeen bestuur. Leden van het dagelijks bestuur die op deze wijze zijn benoemd, maken daarmee overigens nog geen deel uit van het algemeen bestuur. Dat zou immers leiden tot een wijziging van het aantal zetels van het algemeen bestuur. Voor de leden van het dagelijks bestuur die niet tot het algemeen bestuur behoren, gelden op grond van artikel 45 van de Waterschapswet wel de eisen die aan de verkiesbaarheid van leden van het algemeen bestuur worden gesteld, alsmede de incompatibiliteiten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur. Ook de verplichting tot het afleggen van de eed of de belofte is op deze leden van het dagelijks bestuur van toepassing. Wel moet worden geregeld dat deze leden van het dagelijks bestuur gelijktijdig met de andere leden af treden. Daarbij dient expliciet te worden opgemerkt dat de leden van het dagelijks bestuur, die via de ontheffing van artikel 41, tweede lid, van de Waterschapswet in het dagelijks bestuur zijn terecht gekomen, alleen lid zijn van het dagelijks bestuur. Zij mogen dus alleen de bevoegdheden uitoefenen die horen bij het dagelijks bestuur. Ze zijn geen lid van het algemeen bestuur en kunnen dan ook geen bevoegdheden uitoefenen van het algemeen bestuur.

De invulling van een open gevallen plek in het college van leden van het dagelijks bestuur geschiedt zo spoedig mogelijk. Dit kan anders zijn indien het algemeen bestuur besluit het aantal andere leden van het dagelijks bestuur te verminderen.

Artikel 12 Ingang benoeming andere leden van het dagelijks bestuur

In dit artikel wordt het aanvangstijdstip van de benoeming van de leden van het dagelijks bestuur, met uitzondering van de voorzitter, geregeld alsmede de opvolging van het gehele dagelijks bestuur na de verkiezingen.

Artikel 13 Ontslag op eigen initiatief

Dit artikel vormt een aanvulling op artikel 41 van de Waterschapswet, waarin het ontslag van de leden van het dagelijks bestuur - met uitzondering van de voorzitter - summier wordt geregeld. De leden van het dagelijks bestuur die hun ontslag nemen, geven hiervan, om bewijsrechtelijke redenen, schriftelijk kennis aan het algemeen bestuur. Deze bepaling komt overeen met de artikelen 42 en 43 van respectievelijk de Provinciewet en de Gemeentewet. De Waterschapswet bevat ter zake geen bepalingen. Uit de aard van de rechtshandeling vloeit voort dat opzegging niet met terugwerkende kracht mogelijk is (vergelijk artikel 42 van de Provinciewet en artikel 43 van de Gemeentewet).

Artikel 14 Vervanging leden van het dagelijks bestuur

Leden van het dagelijks bestuur, met uitzondering van de voorzitter, kunnen worden vervangen door leden van het algemeen bestuur. De vervanging kan door het algemeen bestuur worden geregeld op verzoek van het dagelijks bestuur of op verzoek van het lid van het dagelijks bestuur zelf. Bepalend is of de vervanging nodig is voor een goede taakuitoefening van het betreffende bestuursorgaan. Algemene regels kunnen hiervoor niet worden gegeven. Het tweede lid regelt de vergoeding bij vervanging van een lid van het dagelijks bestuur.

Artikel 15 Reglement van orde

Het dagelijks bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast. Een verschil tussen de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur is, dat de vergaderingen van het dagelijks bestuur met gesloten deuren worden gehouden, tenzij dit bestuur anders heeft bepaald. Het reglement van orde voor de vergaderingen kan regels geven over de openbaarheid van de vergaderingen van het dagelijks bestuur (artikel 42 Waterschapswet).

Met de toevoeging van de woorden "en andere werkzaamheden" wordt aangesloten bij wat daaromtrent in de praktijk is gegroeid en hetgeen is bepaald in de Provinciewet en de Gemeentewet. In de reglementen van orde worden meer activiteiten geregeld dan alleen de vergaderingen. Andere werkzaamheden kunnen betrekking hebben op de bekendmaking van besluiten, de schriftelijke afdoening van zaken en de procedurele voorbereiding van de in het dagelijks bestuur te bespreken nota's.

§ 4 De voorzitter

Artikel 16 Benoeming voorzitter

Alvorens een aanbeveling voor de benoeming van de voorzitter als bedoeld in artikel 46, derde lid, van de Waterschapswet, wordt opgemaakt, wordt, behalve in het geval van herbenoeming, een open sollicitatieprocedure gevolgd. Met een open sollicitatie wordt bedoeld een bekendmaking in de daarvoor geëigende kranten of vakbladen.

Artikel 17 Woonplaats voorzitter

Voor een goed functioneren van voorzitter is het gewenst dat deze in het gebied van het waterschap woont. Het algemeen bestuur kan van deze verplichting ontheffing verlenen.

§ 5 De secretaris

Artikel 19 Taken en bevoegdheden

De secretaris zelf is geen bestuursorgaan. Hij is eerste adviseur van het algemeen en dagelijks bestuur. In verband met die functie is het verbod tot het verrichten van bepaalde handelingen, dat geldt voor leden van het algemeen bestuur, ook van toepassing verklaard op de secretaris en op zijn vervanger.

Hoofdstuk 5 Toezicht

Artikel 20 Toezichtsbevoegdheid

In verband met het interprovinciaal karakter van het waterschap moet, ingevolge artikel 164 van de Waterschapswet, in het reglement een regeling over het toezicht worden opgenomen. Het toezicht wordt gezamenlijk uitgevoerd door gedeputeerde staten van Noord-Holland en van Utrecht, omdat het beheergebied van het waterschap voor een groot deel in zowel de provincie Noord-Holland als Utrecht is gelegen.

Voor de beroepen op grond van artikel 153, eerste lid onderdelen a en b, van de Waterschapswet zijn, al naar gelang het het grondgebied betreft van de provincie Noord-Holland, Utrecht of Zuid-Holland, gedeputeerde staten van Noord-Holland, onderscheidenlijk gedeputeerde staten van Utrecht of gedeputeerde staten van Zuid-Holland afzonderlijk het bevoegde bestuursorgaan.

Het toezicht moet hier in ruime zin worden opgevat. Het omvat bijvoorbeeld ook het (in het artikel uitdrukkelijk vermelde) beroep op gedeputeerde staten tegen besluiten van het waterschapsbestuur en voorts de rol van gedeputeerde staten in het kader van taakverwaarlozing, de begroting, de rekening, de waterschapsbelastingen, de benoeming van de voorzitter en het beheersplan.

Artikel 21 Goedkeuring

De Waterschapswet beperkt het aantal besluiten dat aan goedkeuring is onderworpen tot:

- a. kostentoedelingsverordeningen (artikel 120 van de Waterschapswet);
- b. overige besluiten door de wet aangewezen (artikel 148 van de Waterschapswet). Hiertoe behoren onder meer beheersplannen op grond van de Wet op de waterhuishouding.

Daarnaast laat de Waterschapswet de mogelijkheid open om bij reglement goedkeuring te eisen voor:

- c. besluiten die betrekking hebben op de regeling van de waterbeheersing (onder andere peilbesluiten);
- d. besluiten tot de aanleg en verbetering van waterstaatswerken.

Met name voor peilbesluiten is beleidsafstemming tussen functioneel en algemeen belang belangrijk. In het kader van de provinciale goedkeuring kan hieraan de nodige aandacht worden besteed. Alleen voor peilbesluiten geldt dan ook het vereiste van een afzonderlijke goedkeuring. Dit sluit aan bij de huidige situatie.

Het tweede lid bevat een regeling voor de uitoefening van de goedkeuringsbevoegdheid in verband met het interprovinciaal karakter van het waterschap.

Artikel 22 Meldingen

Volgens de Waterschapswet moeten in ieder geval aan gedeputeerde staten worden toegezonden:

- a. besluiten tot vaststelling of wijziging van de keur (artikel 80 van de Waterschapswet);
- b. de begroting en begrotingswijzigingen (artikel 101 van de Waterschapswet);
- c. de rekening (artikel 107 van de Waterschapswet);
- d. de verordeningen met betrekking tot de organisatie van de administratie, het beheer en de controle van de vermogenswaarden alsmede de verordening met regels over periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur (artikel 109b van de Waterschapswet).

Ook op grond van andere wetten bestaan voor de waterschappen verplichtingen tot toezending van besluiten aan gedeputeerde staten. Artikel 22 van het reglement vult de wettelijke opsomming aan met enkele categorieën die van wezenlijk belang zijn en waarvan derhalve op provinciaal niveau kennis dient te bestaan.

Hoofdstuk 6 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 23 Overgangsrecht

Op grond van het eerste lid is de eis dat de voorzitter zijn woonplaats in het gebied van het waterschap heeft, niet van toepassing op de zittende voorzitter.

In het tweede lid is overgangsrecht gecreëerd voor de zittende leden van het algemeen en dagelijks bestuur. Dit overgangsrecht is opgenomen om geen discrepantie te laten ontstaan tussen de bestuursamenstelling en de bepalingen in dit reglement gedurende de periode van 31 maart 2008 (datum inwerkingtreding reglement) tot aan 8 januari 2009 (de datum waarop een nieuw algemeen bestuur aantreedt).

Het derde lid schept een overgangsregeling voor de heffing en invordering van de omslagen en verontreinigingsheffing in de overgaande gebieden, die zijn aangegeven op de kaart nr. 2. Een probleem van de inwerkingtredingsdatum van 31 maart 2008 is dat zonder overgangsregeling, voor de verontreinigingsheffing (een tijdvakheffing) het belastingjaar 2008 zou worden gebroken en de aanslag voor de laatste negen maanden door een ander waterschap zou moeten worden opgelegd en ingevorderd, dan door het waterschap dat in de eerste drie maanden daarvoor verantwoordelijk is. Door deze overgangsbepaling wordt dit probleem opgelost. Bovendien wordt nu aangesloten bij de wijzigingen in de belastingheffing als gevolg van de Wet modernisering waterschapsbestel. De eerste volzin regelt dat in overgaand gebied de vóór de datum van inwerkingtreding geldende wettelijke bepalingen van toepassing blijven. De tweede volzin regelt dat de bestuursorganen bevoegd blijven. Op grond van de derde volzin blijven dezelfde bestuursorganen ook ná 2008 (als enige) bevoegd, ten aanzien van de verontreinigingsheffingen en omslagen die betrekking hebben op de periode vóór 1 januari 2009.

Het vierde lid laat voor de overgaande gebieden de bij de inwerkingtreding van het reglement geldende besluiten van kracht totdat het bestuursorgaan van het nieuwe waterschap terzake een nieuw besluit heeft genomen. De bestuursorganen van het nieuwe waterschap worden bevoegd ten aanzien van deze besluiten. Vanzelfsprekend geldt dit ook voor de ambtenaren van het waterschap, die uit naam en onder verantwoordelijkheid van de bedoelde bestuursorganen werkzaam zijn.

Artikel 24 Wijzigingen van beperkte strekking

Artikel 6 van de Waterschapswet maakt het mogelijk bij een interprovinciaal waterschap bij reglement te bepalen dat reglementswijzigingen van beperkte strekking kunnen worden opgedragen aan één van de provinciale staten. Artikel 24 voorziet hierin. Alleen reglementswijzigingen die aan goedkeuring van de minister van Verkeer en Waterstaat onderhevig zijn moeten bij gemeenschappelijke besluitvorming plaatsvinden. Daarvan is sprake als de taken of het gebied van het waterschap wordt gewijzigd.

Bijlage 4 Toelichting op het reglement voor het waterschap Vallei en Eem

Algemene toelichting

Sinds de totstandkoming van de Waterschapswet in 1991 hebben zich belangrijke ontwikkelingen in het waterbeheer voorgedaan. Zo heeft het beleidsconcept integraal waterbeheer zijn intrede gedaan. Dit betekent dat het waterbeheer gericht is op alle aspecten van watersystemen in hun onderlinge samenhang. Daarnaast kenmerkt integraal waterbeheer zich door de externe samenhang met het beheer van de relevante omgeving van het watersysteem. Dit komt tot uitdrukking in de relaties met andere beleidsterreinen als natuur, milieu en ruimtelijke ordening. Het waterbeheer richt zich steeds meer van object naar functie. De afgelopen jaren heeft het waterbeheer tevens een sterke impuls gekregen door een aantal externe ontwikkelingen. In 2000 is de Europese kaderrichtlijn water in werking getreden. Deze kaderrichtlijn gaat ook uit van een watersysteembenadering, nu per (internationaal) stroomgebied. De hierboven geschetste ontwikkelingen hebben ook hun weerklank gevonden in de waterschapsorganisatie. Dit komt tot uiting in de vorming van all-in waterschappen (waarbij het kwantiteitsbeheer, de zorg voor de waterkering en het waterkwaliteitsbeheer in dezelfde hand gelegd zijn), maar vooral ook in de schaalvergroting van de waterschappen. Ten tijde van het ontstaan van de Waterschapswet waren er nog ruim 200 waterschappen. Deze waren divers van omvang en ook de taken varieerden. Er waren veel waterschappen waaraan slechts één van de waterschapstaken was toebedeeld. Sommige provincies hadden zuiveringsschappen ingesteld voor de uitvoering van de waterkwaliteitstaak, of hielden deze taak in eigen hand. Inmiddels heeft een forse stroomlijning en opschaling plaatsgevonden. Sinds 1 januari 2005 telt Nederland nog 26 zogenaamde all-in waterschappen. De nieuwe Waterschapswet is afgestemd op deze ontwikkelingen. Zo worden bijvoorbeeld de taken waterkering en waterhuishouding niet meer afzonderlijk in de wet genoemd en wordt voor deze taken niet meer in separate heffingen voorzien. Het onderscheid aan taken en heffingen is in de huidige waterschapsstructuur niet meer relevant, sterker nog, het past niet meer bij de hedendaagse praktijk van het (integrale) watersysteembeheer.

De wettelijke bevoegdheid om waterschappen in te stellen en te reglementeren ligt bij provinciale staten. Artikel 2 van de Waterschapswet bepaalt dat de bevoegdheid tot het opheffen en het instellen van waterschappen, tot regeling van hun taken en inrichting en van de samenstelling van hun besturen en tot de verdere reglementering van waterschappen aan provinciale staten behoort en dat de uitoefening van deze bevoegdheid geschiedt bij provinciale verordening. Omdat hier sprake is van een interprovinciaal waterschap, worden de bevoegdheden, op grond van artikel 6 van de Waterschapswet, gemeenschappelijk door provinciale staten van Gelderland en Utrecht uitgeoefend.

Als gevolg van de herziene Waterschapswet, die in december 2007 inwerking is getreden, moeten alle provinciale waterschapsreglementen worden aangepast. De belangrijkste aanpassingen die voortvloeien uit de herziene Waterschapswet richten zich op het volgende. Ten eerste is in het reglement een uitspraak gedaan over de omvang van het algemeen bestuur. De wet maximeert de omvang van het algemeen bestuur op 30 leden. Het minimum aantal leden is 18. Ten tweede is in het reglement een keuze gemaakt voor het aantal zetels voor de specifieke belangencategorieën. De wet onderscheidt voor de bestuurssamenstelling drie specifieke belangencategorieën te weten bedrijven, natuurterreinen en ongebouwd. De wet geeft aan dat aan deze categorieën minimaal 7 en maximaal 9 zetels moeten worden toegedeeld. Dit zijn de zogenoemde “geborgde zetels”. De overige zetels zijn voor de categorie ingezetenen. Ten derde is in het reglement de organisatie aangewezen die de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorie ongebouwd mag benoemen. De hiervoor genoemde aanpassingen worden in de artikelgewijze toelichting uitgewerkt. Ten vierde is in het reglement een keuze gemaakt ten aanzien van het instellen van kiesdistricten voor de ingezetenenverkiezingen. Kiesdistricten houden in dat per kiesdistrict aparte verkiezingen worden georganiseerd voor een van tevoren bepaald aantal zetels. Hoofdlijn van de wetgever is dat vanuit democratisch oogpunt verkiezingen over het hele waterschapsgebied in principe de voorkeur verdienen. Echter als instrument voor de borging van de specifieke regionale belangen is er de mogelijkheid tot het instellen van kiesdistricten.

De behoefte aan borging kan aanwezig zijn bij die waterschappen waar grote verschillen in bevolkingsdichtheid (sterk verstedelijkt gebied naast platteland) of in waterhuishoudkundige belangen zijn. Bijkomende voordelen zijn dat gebiedsgerichte maatregelen beter in het gebied ontvangen zullen worden en dat de plaatselijke lijsten meer kansen krijgen om zetels te verwerven waardoor er een betere spreiding van de bestuursleden over het gebied plaatsvindt. Nadelen van kiesdistricten zijn dat de invloed van de kiezer op het verkiezingsproces op een aantal manieren wordt beperkt: de verdeling van de zetels over het gebied wordt niet aan de kiezer overgelaten (is vooraf reglementair vastgelegd), een hoge of lage opkomst is dus niet bepalend voor de zetelverdeling; belangengroepen die in het gehele waterschap mee willen doen, hebben te maken met extra beperkingen (in meer kiesdistricten een lijst indienen); het verkiezingsproces wordt ingewikkelder en daardoor minder transparant voor de kiezer.

Gelet op het feit dat de specifieke regionale belangen die geborgd dienen te worden niet zodanig zijn dat deze voor het waterschap tot een indeling in kiesdistricten noodzaakt en gelet op de hiervoor genoemde nadelen zijn er geen kiesdistricten ingesteld. Hierbij speelt mee dat de verwachting is dat de lijsten zelf zorg dragen voor kandidaten die uit het hele waterschapsgebied afkomstig zijn. Immers hierdoor zullen er meer kiezers worden uitgenodigd om te gaan stemmen.

Tot slot zijn er twee keuzen die niet direct uit de herziene Waterschapswet voortvloeien. Dit betreft ten eerste het toezicht. In het reglement is gekozen om dit te beperken tot besluiten die van wezenlijk belang worden geacht. Wat betreft de verdeling van het toezicht over de provincies is ervoor gekozen om de landelijke discussies af te wachten en op dit moment aan te sluiten bij de huidige situatie. Ten tweede betreft dit de maximale omvang van het college van dijkgraaf en heemraden. In verband met de vernieuwde algemene besturen is ook op dit punt een keuze gemaakt in het reglement. Ook deze onderwerpen worden nader toegelicht bij de artikelgewijze toelichting.

Naast de wijzigingen die voortvloeien uit de wet zijn de waterschapsreglementen interprovinciaal geüniformeerd en gemoderniseerd. Bij het opstellen van het onderhavige reglement is dan ook gebruik gemaakt van een model-reglement dat door het IPO, in overleg met de Unie van Waterschappen, is opgesteld. De aanpassingen van het reglement hebben door alle wijzigingen een dusdanige impact dat er ten behoeve van de transparantie en de leesbaarheid voor is gekozen een geheel nieuw reglement op te stellen.

Het onderhavige reglement schept in aansluiting op de Waterschapswet het kader voor het nieuwe waterschap. Het beperkt zich tot de essentiële aspecten betreffende de inrichting en het functioneren van het waterschap. De belangrijkste onderwerpen die worden geregeld, zijn het gebied, de taak, het bestuur, de verdeling van de geborgde zetels over de specifieke belangencategorieën, het aanwijzen van de organisaties die de vertegenwoordigers voor de categorieën bedrijven en ongebouwd mogen benoemen en het toezicht. De kostentoedeling en het kiesrecht zijn thans uitputtend geregeld in de Waterschapswet en de daarbij behorende Algemene maatregel van bestuur. Zij behoeven geen regeling meer in dit reglement.

Artikelgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

Op grond van artikel 1, tweede lid van de Waterschapswet kunnen als “hoofdtaken” aan de waterschappen de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van het afvalwater op de voet van artikel 15a Wet verontreiniging oppervlaktewateren worden opgedragen. In dit reglement is het begrip watersysteem nader gedefinieerd en is aansluiting gezocht bij de terminologie van de Waterwet. De Waterwet is op 28 september 2006 aan de Tweede Kamer aangeboden. Het zuiveren van het afvalwater is niet nader gedefinieerd omdat de omschrijving afdoende is geregeld in de Waterschapswet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Hoofdstuk 2 Naam, gebied, zetel en taak van het waterschap

Artikel 2 Naam en gebied van het waterschap

Bij het bepalen van het gebied van het waterschap is acht geslagen op het uitgangspunt voor de bestuurlijke organisatie van de waterstaatszorg, dat bij de vorming van waterschappen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de waterstaatkundige eenheden. Een waterstaatkundige eenheid bestaat uit een samenhangend stelsel van oppervlaktewateren en gronden (inclusief mensen en gebouwen), die belang hebben bij de instandhouding van dat stelsel.

Het gebied van het waterschap wordt aangegeven op een kaart die deel uitmaakt van het reglement. Op de kaart zijn de grenzen van het waterschapsgebied zo eenduidig mogelijk vastgelegd. Er kunnen gebiedsspecifieke situaties zijn waarbij het noodzakelijk is de grens van het waterschapsgebied nauwkeuriger vast te stellen (bijvoorbeeld daar waar de grens door bebouwd gebied loopt). In het reglement is de mogelijkheid opgenomen om voor de precieze aanduiding van de grenzen van het waterschapsgebied detailkaarten vast te stellen. Het vaststellen van de detailkaarten is opgedragen aan gedeputeerde staten.

De grenzen van het waterschap zijn niet gewijzigd en de kaart is dan ook hetzelfde gebleven. Wel is de verwijzing op de kaart aangepast in die zin dat de kaart naar het juiste reglement verwijst en dat de kiesdistricten die momenteel op de kaarten staan, vervallen.

Artikel 4 Taak van het waterschap

In artikel 1, eerste lid van de Waterschapswet is het functionele karakter van de waterschappen vastgelegd: hun taak is de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied. Deze taak wordt vervolgens in het tweede lid nader gespecificeerd in de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater op de voet van artikel 15a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. In de Waterschapswet worden de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding dus niet meer als aparte taken onderscheiden. Dit sluit beter aan bij het integraal waterbeheer dat in de waterschapspraktijk is ontstaan.

In artikel 4 van het reglement is aangesloten bij de wet en de huidige situatie door aan het waterschap de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater op te dragen. De zorg voor het watersysteem omvat de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding, waaronder ook de zorg voor de waterkwaliteit. Onder de zorg voor de waterhuishouding moet ook het regelen van de grondwaterstanden via het peilbeheer van het oppervlaktewater worden gerekend. Het gebruik van de term “zorg voor het watersysteem” benadrukt dat de tot op heden afzonderlijk benoemde taken een nauwe onderlinge samenhang kennen en als één integrale taak moeten worden uitgevoerd.

In de Waterschapswet wordt de zorg voor het watersysteem in algemene zin toegekend. De nadere invulling van dit begrip vindt plaats in de bijzondere wetgeving, zoals de Wet op de waterhuishouding, de Wet op de waterkering, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Grondwaterwet.

Aangezien de bijzondere wetgeving, in dit geval de Grondwaterwet, nog niet is aangepast bij de inwerkingtreding van het onderhavige reglement is van een taakverruiming vooralsnog geen sprake. Het grondwaterbeheer zoals dat in de Grondwaterwet is toegedeeld aan gedeputeerde staten blijft tot dat moment een verantwoordelijkheid van gedeputeerde staten.

Wanneer de Waterwet in werking treedt, wordt de integratie van de afzonderlijke medebewindstaken van de waterschappen ook in de bijzondere wetgeving doorgevoerd. Op dat moment is er sprake van een nieuwe afbakening van die taken en gaat het grondwaterbeheer gedeeltelijk over naar de waterschappen.

Toedeling van taken zal na de inwerkingtreding van de Waterwet, zonder nadere regeling, ook betrekking hebben op de zorg voor de grondwaterlichamen (het grondwaterbeheer). In de praktijk zal het gaan om het grondwaterkwantiteitsbeheer, omdat het belangrijkste instrumentarium voor het grondwaterkwaliteitsbeheer, vanwege de nauwe samenhang met het instrumentarium voor bodembescherming bij de provincies en de gemeenten blijft berusten in het kader van de Wet bodembescherming.

De toekenning van “de zorg voor het watersysteem” aan het waterschap impliceert overigens niet dat alle zorg voor het watersysteem of de watersystemen in het waterschapsgebied aan het waterschap wordt toegekend. Ook andere overheden oefenen taken ter zake uit. In het eerste lid van artikel 4 is daarom aangegeven dat het waterschap verantwoordelijk is voor de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, voor zover deze taak niet bij andere publiekrechtelijke lichamen berust.

Artikel 4, eerste lid kent een duidelijke relatie met artikel 3:4, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In artikel 3:4, eerste lid Awb is namelijk geregeld dat het bestuursorgaan de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen afweegt, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit. Wanneer een bestuursorgaan van het waterschap derhalve een besluit of handeling overweegt, dient het over te gaan tot een afweging van alle bij de concrete beslissing of handeling betrokken belangen. Met artikel 4, eerste lid wordt aangegeven dat het waterschap zich bij de belangenafweging primair moet laten leiden door de waterhuishoudkundige belangen. Het zijn deze belangen die de doorslag moeten geven bij de besluitvorming.

In artikel 4, tweede lid is ook de zuivering van afvalwater aan het waterschap opgedragen. Sinds 2002 ligt de zorgplicht voor de zuivering van stedelijk afvalwater via artikel 15a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren al wettelijk bij het waterschap.

Hoofdstuk 3 **De samenstelling en inrichting van het waterschapsbestuur**

Dit hoofdstuk geeft een aanvulling op de bepalingen in de Waterschapswet en het Rechtspositiebesluit voorzitters waterschappen. De wet regelt onder meer de vereisten voor het lidmaatschap van het bestuur, de verkiezingen, nevenfuncties, onverenigbare betrekkingen en het afleggen van de eed (dan wel verklaring en belofte). Voorts bevat de wet bepalingen over de vergaderingen van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden. Het Rechtspositiebesluit voorzitters waterschappen bevat regels over rechtspositionele aangelegenheden aangaande de dijkgraaf, zoals benoeming, schorsing, tijdelijk niet uitoefenen van zijn functie, ontslag, uitkering bij ontslag en aanspraken ingeval van ziekte.

Paragraaf 1. Het algemeen bestuur

Artikel 6 Omvang algemeen bestuur

In de Waterschapswet is, uit oogpunt van uniformering, maar ook vanwege doelmatigheid en slagvaardigheid, de minimale en maximale omvang van het algemeen bestuur vastgelegd. Het waterschapsbestuur kan bestaan uit minimaal achttien en maximaal dertig leden.

Om te garanderen dat daadwerkelijk alle belangencategorieën vertegenwoordigd zijn, dient niet alleen de omvang van het bestuur te worden vastgesteld, maar ook het aantal zetels dat daarbinnen toegekend wordt aan ieder van de specifieke categorieën. Op een totale bestuursomvang van minimaal achttien en maximaal dertig zetels zijn zeven tot negen zetels gereserveerd voor de specifieke categorieën gezamenlijk, waarbij iedere categorie minimaal één zetel toegewezen krijgt om vertegenwoordiging zeker te stellen. De overige zetels zijn voor de categorie ingezetenen. Met dit stelsel wordt verzekerd (“geborgd”) dat bij de taakuitoefening door het waterschap met alle onderscheiden taakbelangen, de algemene én de specifieke, rekening wordt gehouden. Deze benadering doet recht aan het functionele karakter van het waterschap, dat zich daarmee onderscheidt van de organen van algemene democratie.

Doel van de geborgde zetels is het zeker stellen van de vertegenwoordiging van de onderscheiden belangen in het waterschapsbestuur. Bij de bepaling van de omvang van het bestuur en de aantallen zetels per categorie is rekening gehouden met de mate van het belang van iedere categorie. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de omvang van de betaling door een categorie niet meer als zelfstandig criterium wordt gehanteerd omdat dit uit de wet is geschrapt. Daarnaast is de mate van diversiteit van de belangen binnen de categorieën betrokken bij de bepaling van de zetelaantallen.

Er zijn de volgende redenen om de ingezetenen een relatief groot aantal zetels in het algemeen bestuur toe te kennen:

- de mate van veralgemenisering van de taakuitoefening door de waterschappen (brede taakinfilling en grote verwevenheid met taken algemeen bestuur) rechtvaardigt een maximale zeggenschap van de ingezetenen in het bestuur;
- het democratische gehalte van verkiezingen is het grootst wanneer de bezetting van een zo groot mogelijk aantal zetels wordt bepaald door directe verkiezingen;
- naar mate er meer zetels te verdelen zijn, is het aantrekkelijker voor belangengroeperingen om een lijst in te dienen. Het door de nieuwe wet geïntroduceerde lijstenstelsel komt dan het meest tot zijn recht.

Verder is bij de bepaling van het aantal zetels ten behoeve van het algemeen bestuur ook rekening gehouden met regionale differentiatie (aantal hectares, aantal km. wateroppervlak, aantal km. sloot, aantal km. dijk, aantal installaties, aantal inwoners). Tot slot is gekeken hoe recht kan worden gedaan aan de algemene tendens van verkleinen van besturen. Dit betekent 26 zetels voor het algemeen bestuur.

In verband met het democratisch gehalte van de verkiezingen zoals in het bovenstaande aangegeven, zou zoveel mogelijk moeten worden uitgegaan van het minimum aantal geborgde zetels. Dit zou in alle gevallen 7 geborgde zetels betekenen. Immers de specifieke categorieën kunnen ook via de ingezetenenverkiezingen zetels verkrijgen. Echter ook de omvang van het algemeen bestuur, het belang van de specifieke categorieën in het bestuur en de regionale differentiatie spelen een rol. Er is daarom voor 7 geborgde zetels gekozen. Een zodanig aantal zetels voor de specifieke belangencategorieën wordt niet bezwaarlijk geacht, omdat die groeperingen de mogelijkheid hebben een lijst in te dienen. Ze hebben aldus via het democratische proces de mogelijkheid hun positie in het waterschapsbestuur te versterken.

Voor de verdeling van de geborgde zetels dient er volgens de wet gekeken te worden naar de aard en omvang van het belang van de categorie. Conform de wet dient elke categorie in ieder geval 1 zetel te hebben. Als grondslag voor het bepalen van het belang is er gekozen voor de economische waarde van de onroerende zaak.

Dit geeft een goede weergave van de aard en omvang van het door het waterschap te beschermen belang en het is een eenvoudige en transparante methode die goed aansluit bij de nieuwe financieringssystematiek. Toepassing van deze methode leidt tot de volgende verdeling van de geborgde zetels: bedrijven 4, ongebouwd 2 en natuur 1. Er zijn evenwel bestuurlijke overwegingen om deze verdeling te corrigeren in bedrijven 3, ongebouwd 3 en natuur 1.

Deze correctie wordt gerechtvaardigd geacht vanwege het andersoortige belang van het ongebouwd, namelijk de grote mate van inkomensafhankelijkheid van het ongebouwd bij de taakuitoefening door het waterschap. Deze mate van afhankelijkheid is niet in die zin aanwezig bij de categorie bedrijven.

Artikel 7 Benoeming vertegenwoordigers geborgde zetels

Voor de categorie natuurterreinen is het Bosschap belast met de benoeming van kandidaten. Nadere regeling van de benoeming van deze kandidaten in het reglement is niet noodzakelijk. De kandidaten voor de categorie bedrijven worden benoemd door de Kamers van Koophandel en Fabrieken. Aangezien in het waterschapsgebied meer dan één Kamer van Koophandel en Fabrieken bevoegd is, is in artikel 14 van de Waterschapswet bepaald dat bij reglement wordt bepaald op welke wijze de Kamers tot een voordracht komen. Om het systeem zo transparant en eenvoudig mogelijk te houden is er voor gekozen elke Kamer, naar rato van het aantal leden en het belang van de Kamer bij de taakbehartiging, een vastgesteld aantal vertegenwoordigers te laten benoemen. De verhouding tussen het aantal leden van de Kamers en het belang van de Kamers bij de taakbehartiging door het waterschap is bepalend voor de vastgelegde keuze. Bij de bepaling van de verhouding tussen het aantal leden van de Kamers en het belang van de Kamers bij de taakbehartiging door het waterschap is met name gekeken naar het aantal vervuilingseenheden per Kamer. Gelet op het aantal Kamers en het aantal zetels dat er te verdelen valt, is er naast de zogenaamde eenzijdige benoeming gekozen voor een gezamenlijke benoeming door twee Kamers.

Voor de categorie ongebouwd is het aan de provincie overgelaten de organisaties aan te wijzen die de benoeming doen. Bij de aanwijzing van de organisaties is rekening gehouden met de verschillende te vertegenwoordigen belangen, de organisatiegraad, representativiteit en dekkingsgraad. Uit een oogpunt van transparantie en eenvoud is gekozen voor één organisatie. Hier speelt dat de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord een dekkingspercentage kent van circa 45% in het waterschapsgebied. Ook zijn vrijwel alle sectoren hierin vertegenwoordigd. Derhalve is de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord aangewezen als benoemende instantie.

Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de benoemende instantie bij het benoemen andere (kleinere) organisaties met gelijklopende belangen betreft. Dit met het oog op een zo goed mogelijke representatieve vertegenwoordiging. De selectie van de vertegenwoordigers is een verantwoordelijkheid van de benoemende organisaties. De Waterschapswet geeft aan dat de organisaties die de vertegenwoordigers mogen benoemen, de procedure die zij hanteren voor de selectie en benoeming tijdig moeten vastleggen. Daarbij zij opgemerkt dat de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat blijkens haar brief aan de Eerste Kamer van 20 april 2007 met de benoemende organisaties heeft afgesproken dat een open kandidaatstelling onderdeel uitmaakt van die procedure. Het waterschap zorgt vervolgens voor publicatie zodat het voor de leden van de belangengroeperingen (maar ook voor andere betrokkenen) duidelijk is op welke wijze de benoeming tot stand komt. Ook kunnen eventuele kandidaten hun interesse op dat moment kenbaar maken. De benoeming is bindend, dat wil zeggen de status van de benoemde kandidaten is gelijk aan die van gekozen kandidaten. Slechts de toetsing door het algemeen bestuur op grond van artikel 24 van de Waterschapswet kan toelating tot het algemeen bestuur verhinderen.

Artikel 8 Reglement van orde

De Waterschapswet geeft in de artikelen 35 tot en met 39 een aantal bepalingen over openbare en besloten vergaderingen en over geheimhouding. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde voor haar vergaderingen vast. Voor de invulling van dat reglement verdient het aanbeveling zoveel mogelijk aan te sluiten bij de regelingen, die de Gemeentewet en de Provinciewet kennen omtrent onderwerpen van vergaderorde. Met name wordt hierbij gedacht aan het vergaderquorum, het

besluitquorum, de wijze van uitschrijven van een nieuwe vergadering en het opstellen van de agenda, stemrecht van de leden, stemprocedures en het bepalen van de stemuitslag.

Paragraaf 2. Het college van dijkgraaf en heemraden

Artikel 9 Omvang college dijkgraaf en heemraden

Ten aanzien van de omvang van het college van dijkgraaf en heemraden kan het reglement alleen bepalen hoeveel leden dit college ten minste en ten hoogste telt. In verhouding tot de omvang van het algemeen bestuur en ter voorkoming van versnippering van bestuurstaken is gekozen voor maximaal 5 bestuursleden. Hierbij is ook gekeken naar de huidige omvang van het college van dijkgraaf en heemraden. Meer dan 5 bestuursleden wordt niet doelmatig geacht. In dit reglement is niet gekozen om een minimum aantal leden aan te wijzen. Dit sluit aan bij de huidige situatie.

Artikel 10 Benoeming heemraden

In de vergadering van het algemeen bestuur vindt de benoeming plaats van de heemraden tot lid van het college van dijkgraaf en heemraden. De benoemde wordt geacht zijn benoeming niet aan te nemen, indien hij op de tiende dag nadat hij in kennis is gesteld van zijn benoeming zijn benoeming niet heeft aanvaard. Aanvaarding van de benoeming dient te geschieden door middel van een aangetekende brief. Hiermee wordt aangesloten bij het stelsel van fictieve weigering zoals ook opgenomen in de Provinciewet en de Gemeentewet.

In artikel 41, tweede lid, van de Waterschapswet is bepaald dat de benoeming van de heemraden plaatsvindt uit het algemeen bestuur. Gedeputeerde staten kunnen hiervan ontheffing verlenen indien het reglement die mogelijkheid biedt. In het tweede lid is deze mogelijkheid aan gedeputeerde staten gegeven. Dit maakt het mogelijk om geschikte kandidaten te vinden buiten de kring van het algemeen bestuur. Heemraden die op deze wijze zijn benoemd, maken daarmee overigens nog geen deel uit van het algemeen bestuur. Dat zou immers leiden tot een wijziging van het aantal zetels van het algemeen bestuur. Voor de heemraden die niet tot het algemeen bestuur behoren, gelden op grond van artikel 45 wel de eisen die aan de verkiesbaarheid van leden van het algemeen bestuur worden gesteld alsmede de incompatibiliteiten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur. Ook de verplichting tot het afleggen van de eed of de belofte is op deze leden van toepassing. Daarbij dient expliciet te worden opgemerkt dat de heemraden die via de ontheffing van artikel 41, tweede lid, van de wet in het college zijn terecht gekomen alleen lid zijn van het college van dijkgraaf en heemraden. Zij mogen dus alleen de bevoegdheden uitoefenen die horen bij dit college. Ze zijn geen lid van het algemeen bestuur en kunnen dan ook geen bevoegdheden uitoefenen van het algemeen bestuur.

De invulling van een open gevallen plek in het college van dijkgraaf en heemraden geschiedt zo spoedig mogelijk. Dit kan anders zijn indien het algemeen bestuur besluit het aantal heemraden te verminderen.

Artikel 11 Ingang benoeming heemraden

In dit artikel wordt het aanvangstijdstip van de benoeming van de heemraden geregeld alsmede de opvolging van het gehele college na de verkiezingen.

Artikel 12 Ontslag op eigen initiatief

Dit artikel vormt een aanvulling op artikel 41 van de wet, waarin het ontslag van de heemraden summier wordt geregeld. Heemraden die hun ontslag nemen, geven hiervan, om bewijsrechtelijke redenen, schriftelijk kennis aan het algemeen bestuur. Deze bepaling komt overeen met de artikelen 42 en 43 van respectievelijk de Provinciewet en de Gemeentewet. De Waterschapswet bevat terzake geen bepalingen. Uit de aard van de rechtshandeling vloeit voort dat opzegging niet met terugwerkende kracht mogelijk is (vergelijk artikel 43 Gemeentewet en 42 Provinciewet).

Artikel 13 Vervanging heemraden

Heemraden kunnen worden vervangen door leden van het algemeen bestuur. De vervanging kan door het algemeen bestuur worden geregeld op verzoek van het college van dijkgraaf en heemraden, het betreffende lid van dat bestuur, of uit eigen beweging. Bepalend is of de vervanging nodig is voor een goed functioneren van het betreffende bestuursorgaan. Het tweede lid regelt de vergoeding bij vervanging van een heemraad.

Artikel 14 Reglement van orde

Het college van dijkgraaf en heemraden bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast. Een verschil tussen de vergaderingen van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden is, dat de vergaderingen van dit college met gesloten deuren worden gehouden, tenzij dit bestuur anders heeft bepaald. Het reglement van orde voor de vergaderingen kan regels geven over de openbaarheid van de vergaderingen van het college van dijkgraaf en heemraden (artikel 42 Waterschapswet).

Met de toevoeging van de woorden “en andere werkzaamheden” wordt aangesloten bij wat daaromtrent in de praktijk is gegroeid en hetgeen is bepaald in de Provinciewet en de Gemeentewet. In de reglementen van orde worden meer activiteiten geregeld dan alleen de vergaderingen. Andere werkzaamheden kunnen betrekking hebben op de bekendmaking van besluiten, de schriftelijke afdoening van zaken en de procedurele voorbereiding van de in het college van dijkgraaf en heemraden te bespreken nota's.

Paragraaf 3. De dijkgraaf

Artikel 16 Benoeming dijkgraaf

Alvorens een aanbeveling voor de benoeming van de dijkgraaf als bedoeld in artikel 46, derde lid, van de wet, wordt opgemaakt, wordt, behalve in het geval van herbenoeming, een open sollicitatieprocedure gevolgd. Een open sollicitatie omvat in elk geval een bekendmaking in de daarvoor geëigende kranten en of vakbladen.

Artikel 17 Woonplaats dijkgraaf

Voor de bepaling van de woonplaats van de dijkgraaf is aansluiting gezocht bij artikel 71 uit de Gemeentewet.

Paragraaf 4. De secretaris

Artikelen 18 en 19 Benoeming, taken en bevoegdheden secretaris

De vervanging van de secretaris wordt geregeld door het algemeen bestuur. De secretaris zelf is geen bestuursorgaan. Hij is eerste adviseur van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden. In verband met die functie is het verbod tot het verrichten van bepaalde handelingen, dat geldt voor leden van het algemeen bestuur, ook van toepassing verklaard op de secretaris. Het algemeen bestuur stelt nadere regels vast omtrent de taak en de bevoegdheid van de secretaris. Hierbij is aansluiting gezocht bij de Gemeentewet (artikel 103, lid 2) en de Provinciewet (artikel 100, lid 2).

Hoofdstuk 4 Toezicht

Artikel 20 Toezichtsbevoegdheid

In verband met het interprovinciaal karakter van het waterschap moet, ingevolge artikel 164 van de Waterschapswet, in het reglement een regeling over het toezicht worden opgenomen. Het waterschapsgebied is ongeveer gelijk verdeeld over de provincies Gelderland en Utrecht. Voor waterschapsomvattende besluiten is daarom niet voor een verdeling van toezicht gekozen, maar voor gezamenlijk toezicht. Voor specifieke besluiten is gekozen voor de grondgebiedgedachte. De provincie is bevoegd op wiens grondgebied het besluit (grotendeels) betrekking heeft.

Het toezicht moet hier in ruime zin worden opgevat. Het omvat bijvoorbeeld ook het (in het artikel duidelijkheidshalve vermelde) beroep op gedeputeerde staten tegen besluiten van het waterschapsbestuur en voorts de rol van gedeputeerde staten in het kader van taakverwaarlozing, de begroting, de rekening en de waterschapsbelastingen.

De wet noemt in artikel 153 - limitatief - de besluiten waartegen belanghebbenden beroep kunnen instellen bij gedeputeerde staten.

Dit zijn:

1. besluiten omtrent de regeling van de waterbeheersing of tot de aanleg of verbetering van waterstaatswerken die niet aan goedkeuring zijn onderworpen;
2. besluiten betreffende de legger;
3. besluiten betreffende de wijziging en vaststelling van de keur.

Artikel 21 Goedkeuring peilbesluiten

De Waterschapswet geeft limitatief aan in welke gevallen vooraf toezicht kan worden uitgeoefend. Wel blijft het voor gedeputeerde staten mogelijk om alle waterschapsbesluiten die met het recht of met het algemeen belang in strijd zijn, achteraf te vernietigen (artikel 156 van de Waterschapswet). Toezicht kan worden onderscheiden in preventief toezicht (bijvoorbeeld goedkeuring en ontheffing) en repressief toezicht (administratief beroep en vernietiging). De Waterschapswet beperkt het aantal besluiten dat aan goedkeuring is onderworpen tot:

- c. kostentoedelingsverordeningen (artikel 120 van de Waterschapswet);
- d. overige besluiten door de wet aangewezen (artikel 148 van de Waterschapswet). Hiertoe behoren onder meer beheersplannen op grond van de Wet op de waterhuishouding.

Daarnaast laat de wet de mogelijkheid open om bij reglement goedkeuring te eisen voor:

- e. besluiten die betrekking hebben op de regeling van de waterbeheersing (onder andere peilbesluiten);
- f. besluiten tot de aanleg en verbetering van waterstaatswerken.

Beleidsafstemming (tussen functioneel en algemeen belang) is met name voor peilbesluiten van belang. In de praktijk spelen bij peilbesluiten conflicterende kwetsbare belangen een belangrijke rol ook in verband met het toegenomen ruimtelijke belang. Door deze integrale afweging wordt de rol van

de algemene democratie belangrijk. Peilbesluiten worden daarom aan goedkeuring onderworpen. In de verordening gebaseerd op de Wet op de waterhuishouding is geregeld welke provincie bevoegd is voor de goedkeuring. Dit betreft een verdeling naar grondgebied.

Artikel 24 Meldingen

Voor besluiten die niet aan preventief toezicht zijn onderworpen geeft de Waterschapswet in artikel 156 de mogelijkheid van schorsing, eventueel gevolgd door vernietiging. Gedeputeerde staten kunnen hiertoe spontaan overgaan, danwel een ingediend verzoekschrift honoreren. Het spontane vernietigingsrecht strekt zich uit over alle waterschapsbesluiten.

De regels die gelden voor de uitoefening van het schorsings- en vernietigingsrecht zijn in de Waterschapswet beschreven. De criteria voor vernietiging zijn in strijd met het recht of het algemeen belang.

Volgens de Waterschapswet moeten in ieder geval aan gedeputeerde staten worden toegezonden:

- a. besluiten tot vaststelling of wijziging van de keur (artikel 80 van de Waterschapswet);
- b. de begroting en begrotingswijzigingen (artikel 101 van de Waterschapswet);
- c. de rekening (artikel 107 van de Waterschapswet);
- d. de verordeningen met betrekking tot de organisatie van de administratie, het beheer en de controle van de vermogenswaarden alsmede de verordening met regels over periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur (artikel 109b van de Waterschapswet).

Ook op grond van andere wetten bestaan voor de waterschappen verplichtingen tot toezending van besluiten aan gedeputeerde staten. Het reglement vult de wettelijke opsomming aan met enkele categorieën die van wezenlijk belang zijn en waarvan derhalve op provinciaal niveau kennis dient te bestaan (artikel 24).

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 26 Overgangsrecht

Op grond van artikel 26, eerste lid, is de eis dat de dijkgraaf zijn woonplaats in het gebied van het waterschap heeft, niet van toepassing op zittende dijkgraven.

Voorts is in dit artikel overgangsrecht gecreëerd voor de zittende leden van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden. Dit overgangsrecht is opgenomen om geen discrepantie te laten ontstaan tussen de bestuurssamenstelling en de bepalingen in het reglement gedurende de periode van de datum van inwerkingtreding van het reglement tot aan de datum waarop een nieuw algemeen bestuur aantreedt. Gelet op de latere inwerkingtreding van de bepalingen over de kostentoedeling in de Wet modernisering waterschapsbestel is eveneens overgangsrecht opgenomen voor de kostentoedeling in de belastingtijdvakken die zijn aangevangen voor 1 januari 2009 (de datum waarop de bepalingen over de kostentoedeling in de Wet modernisering waterschapsbestel van kracht worden).

Bijlage 5
Toelichting
op het reglement voor het waterschap Rivierenland

Algemene toelichting

Sinds de totstandkoming van de Waterschapswet in 1991 hebben zich belangrijke ontwikkelingen in het waterbeheer voorgedaan. Zo heeft het beleidsconcept integraal waterbeheer zijn intrede gedaan. Dit betekent dat het waterbeheer gericht is op alle aspecten van watersystemen in hun onderlinge samenhang. Daarnaast kenmerkt integraal waterbeheer zich door de externe samenhang met het beheer van de relevante omgeving van het watersysteem. Dit komt tot uitdrukking in de relaties met andere beleidsterreinen als natuur, milieu en ruimtelijke ordening. Het waterbeheer richt zich steeds meer van object naar functie. De afgelopen jaren heeft het waterbeheer tevens een sterke impuls gekregen door een aantal externe ontwikkelingen. In 2000 is de Europese kaderrichtlijn water in werking getreden. Deze kaderrichtlijn gaat ook uit van een watersysteembenadering, nu per (internationaal) stroomgebied. De hierboven geschetste ontwikkelingen hebben ook hun weerklink gevonden in de waterschapsorganisatie. Dit komt tot uiting in de vorming van all-in waterschappen (waarbij het kwantiteitsbeheer, de zorg voor de waterkering en het waterkwaliteitsbeheer in dezelfde hand gelegd zijn), maar vooral ook in de schaalvergroting van de waterschappen. Ten tijde van het ontstaan van de Waterschapswet waren er nog ruim 200 waterschappen. Deze waren divers van omvang en ook de taken varieerden. Er waren veel waterschappen waaraan slechts één van de waterschapstaken was toebedeeld. Sommige provincies hadden zuiveringsschappen ingesteld voor de uitvoering van de waterkwaliteitstaak, of hielden deze taak in eigen hand. Inmiddels heeft een forse stroomlijning en opschaling plaatsgevonden. Sinds 1 januari 2005 telt Nederland nog 26 zogenaamde all-in waterschappen. De nieuwe Waterschapswet is afgestemd op deze ontwikkelingen. Zo worden bijvoorbeeld de taken waterkering en waterhuishouding niet meer afzonderlijk in de wet genoemd en wordt voor deze taken niet meer in separate heffingen voorzien. Het onderscheid aan taken en heffingen is in de huidige waterschapsstructuur niet meer relevant, sterker nog, het past niet meer bij de hedendaagse praktijk van het (integrale) watersysteembeheer.

De wettelijke bevoegdheid om waterschappen in te stellen en te reglementeren ligt bij provinciale staten. Artikel 2 van de Waterschapswet bepaalt dat de bevoegdheid tot het opheffen en het instellen van waterschappen, tot regeling van hun taken en inrichting en van de samenstelling van hun besturen en tot de verdere reglementering van waterschappen aan provinciale staten behoort en dat de uitoefening van deze bevoegdheid geschiedt bij provinciale verordening. Omdat hier sprake is van een interprovinciaal waterschap, worden de bevoegdheden, op grond van artikel 6 van de Waterschapswet, gemeenschappelijk door provinciale staten van Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Brabant uitgeoefend.

Als gevolg van de herziene Waterschapswet, die in december 2007 inwerking is getreden, moeten alle provinciale waterschapsreglementen worden aangepast. De belangrijkste aanpassingen die voortvloeien uit de herziene Waterschapswet richten zich op het volgende. Ten eerste is in het reglement een uitspraak gedaan over de omvang van het algemeen bestuur. De wet maximeert de omvang van het algemeen bestuur op 30 leden. Het minimum aantal leden is 18. Ten tweede is in het reglement een keuze gemaakt voor het aantal zetels voor de specifieke belangencategorieën. De wet onderscheidt voor de bestuurssamenstelling drie specifieke belangencategorieën te weten bedrijven, natuurterreinen en ongebouwd. De wet geeft aan dat aan deze categorieën minimaal 7 en maximaal 9 zetels moeten worden toegedeeld. Dit zijn de zogenaamde “geborgde zetels”. De overige zetels zijn voor de categorie ingezetenen. Ten derde zijn in het reglement de organisaties aangewezen die de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorie ongebouwd mogen benoemen. Daarbij is tevens aangegeven op welke wijze deze organisaties tot de benoeming komen. De hiervoor genoemde aanpassingen worden in de artikelgewijze toelichting uitgewerkt.

Ten vierde is in het reglement een keuze gemaakt ten aanzien van het instellen van kiesdistricten voor de ingezetenenverkiezingen. Kiesdistricten houden in dat per kiesdistrict aparte verkiezingen worden georganiseerd voor een van tevoren bepaald aantal zetels. Hoofddlijn van de wetgever is dat vanuit democratisch oogpunt verkiezingen over het hele waterschapsgebied in principe de voorkeur verdienen. Echter als instrument voor de borging van de specifieke regionale belangen is er de mogelijkheid tot het instellen van kiesdistricten. De behoefte aan borging kan aanwezig zijn bij die waterschappen waar grote verschillen in bevolkingsdichtheid (sterk verstedelijkt gebied naast platteland) of in waterhuishoudkundige belangen zijn. Bijkomende voordelen zijn dat gebiedsgerichte maatregelen beter in het gebied ontvangen zullen worden en dat de plaatselijke lijsten meer kansen krijgen om zetels te verwerven waardoor er een betere spreiding van de bestuursleden over het gebied plaatsvindt. Nadelen van kiesdistricten zijn dat de invloed van de kiezer op het verkiezingsproces op een aantal manieren wordt beperkt: de verdeling van de zetels over het gebied wordt niet aan de kiezer overgelaten (is vooraf reglementair vastgelegd), een hoge of lage opkomst is dus niet bepalend voor de zetelverdeling; belangengroepen die in het gehele waterschap mee willen doen, hebben te maken met extra beperkingen (in meer kiesdistricten een lijst indienen); het verkiezingsproces wordt ingewikkelder en daardoor minder transparant voor de kiezer.

Gelet op het feit dat de specifieke regionale belangen die geborgd dienen te worden niet zodanig zijn dat deze voor het waterschap tot een indeling in kiesdistricten noodzaakt en gelet op de hiervoor genoemde nadelen zijn er geen kiesdistricten ingesteld. Hierbij speelt mee dat de verwachting is dat de lijsten zelf zorg dragen voor kandidaten die uit het hele waterschapsgebied afkomstig zijn. Immers hierdoor zullen er meer kiezers worden uitgenodigd om te gaan stemmen.

Tot slot zijn er twee keuzen die niet direct uit de herziene Waterschapswet voortvloeien. Dit betreft ten eerste het toezicht. In het reglement is gekozen om dit te beperken tot besluiten die van wezenlijk belang worden geacht. Wat betreft de verdeling van het toezicht over de provincies is ervoor gekozen om de landelijke discussies af te wachten en op dit moment aan te sluiten bij de huidige situatie. Ten tweede betreft dit de maximale omvang van het college van dijkgraaf en heemraden. In verband met de vernieuwde algemene besturen is ook op dit punt een keuze gemaakt in het reglement. Ook deze onderwerpen worden nader toegelicht bij de artikelgewijze toelichting.

Naast de wijzigingen die voortvloeien uit de wet zijn de waterschapsreglementen interprovinciaal geüniformeerd en gemoderniseerd. Bij het opstellen van het onderhavige reglement is dan ook gebruik gemaakt van een model-reglement dat door het IPO, in overleg met de Unie van Waterschappen, is opgesteld. De aanpassingen van het reglement hebben door alle wijzigingen een dusdanige impact dat er ten behoeve van de transparantie en de leesbaarheid voor is gekozen een geheel nieuw reglement op te stellen.

Het onderhavige reglement schept in aansluiting op de Waterschapswet het kader voor het nieuwe waterschap. Het beperkt zich tot de essentiële aspecten betreffende de inrichting en het functioneren van het waterschap. De belangrijkste onderwerpen die worden geregeld, zijn het gebied, de taak, het bestuur, de verdeling van de geborgde zetels over de specifieke belangencategorieën, het aanwijzen van de organisaties die de vertegenwoordigers voor de categorieën bedrijven en ongebouwd mogen benoemen en het toezicht. De kostentoedeling en het kiesrecht zijn thans uitputtend geregeld in de Waterschapswet en de daarbij behorende Algemene maatregel van bestuur. Zij behoeven geen regeling meer in dit reglement.

Een uitzondering hiervoor is de regeling met betrekking tot de kostentoedeling van de wegentaak. In de artikelgewijze toelichting onder hoofdstuk 4 wordt dit nader toegelicht.

Artikelgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

Op grond van artikel 1, tweede lid van de Waterschapswet kunnen als “hoofdtaken” aan de waterschappen de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van het afvalwater op de voet van artikel 15a Wet verontreiniging oppervlaktewateren worden opgedragen. In dit reglement is het begrip watersysteem nader gedefinieerd en is aansluiting gezocht bij de terminologie van de Waterwet. De Waterwet is op 28 september 2006 aan de Tweede Kamer aangeboden. Het zuiveren van het afvalwater is niet nader gedefinieerd omdat de omschrijving afdoende is geregeld in de Waterschapswet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Hoofdstuk 2 Naam, gebied, zetel en taak van het waterschap

Artikel 2 Naam en gebied van het waterschap

Bij het bepalen van het gebied van het waterschap is acht geslagen op het uitgangspunt voor de bestuurlijke organisatie van de waterstaatszorg, dat bij de vorming van waterschappen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de waterstaatkundige eenheden. Een waterstaatkundige eenheid bestaat uit een samenhangend stelsel van oppervlaktewateren en gronden (inclusief mensen en gebouwen), die belang hebben bij de instandhouding van dat stelsel.

Het gebied van het waterschap wordt aangegeven op een kaart die deel uitmaakt van het reglement. Op de kaart zijn de grenzen van het waterschapsgebied zo eenduidig mogelijk vastgelegd. Er kunnen gebiedsspecifieke situaties zijn waarbij het noodzakelijk is de grens van het waterschapsgebied nauwkeuriger vast te stellen (bijvoorbeeld daar waar de grens door bebouwd gebied loopt). In het reglement is de mogelijkheid opgenomen om voor de precieze aanduiding van de grenzen van het waterschapsgebied detailkaarten vast te stellen. Het vaststellen van de detailkaarten is opgedragen aan gedeputeerde staten.

De grenzen van het waterschap zijn niet gewijzigd en de kaart is dan ook hetzelfde gebleven. Wel is de verwijzing op de kaart aangepast in die zin dat de kaart naar het juiste reglement verwijst en dat de kiesdistricten die momenteel op de kaarten staan, vervallen.

Artikel 4 Taak van het waterschap

In artikel 1, eerste lid van de Waterschapswet is het functionele karakter van de waterschappen vastgelegd: hun taak is de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied. Deze taak wordt vervolgens in het tweede lid nader gespecificeerd in de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater op de voet van artikel 15a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. In de Waterschapswet worden de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding dus niet meer als aparte taken onderscheiden. Dit sluit beter aan bij het integraal waterbeheer dat in de waterschapspraktijk is ontstaan.

In artikel 4 van het reglement is aangesloten bij de wet en de huidige situatie door aan het waterschap de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater op te dragen. De zorg voor het watersysteem omvat de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding, waaronder ook de zorg voor de waterkwaliteit. Onder de zorg voor de waterhuishouding moet ook het regelen van de grondwaterstanden via het peilbeheer van het oppervlaktewater worden gerekend. Het gebruik van de term “zorg voor het watersysteem” benadrukt dat de tot op heden afzonderlijk benoemde taken een nauwe onderlinge samenhang kennen en als één integrale taak moeten worden uitgevoerd.

In de Waterschapswet wordt de zorg voor het watersysteem in algemene zin toegekend. De nadere invulling van dit begrip vindt plaats in de bijzondere wetgeving, zoals de Wet op de waterhuishouding, de Wet op de waterkering, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Grondwaterwet.

Aangezien de bijzondere wetgeving, in dit geval de Grondwaterwet, nog niet is aangepast bij de inwerkingtreding van het onderhavige reglement is van een taakverruiming vooralsnog geen sprake. Het grondwaterbeheer zoals dat in de Grondwaterwet is toegedeeld aan gedeputeerde staten blijft tot dat moment een verantwoordelijkheid van gedeputeerde staten.

Wanneer de Waterwet in werking treedt, wordt de integratie van de afzonderlijke medebewindstaken van de waterschappen ook in de bijzondere wetgeving doorgevoerd. Op dat moment is er sprake van een nieuwe afbakening van die taken en gaat het grondwaterbeheer gedeeltelijk over naar de waterschappen.

Toedeling van taken zal na de inwerkingtreding van de Waterwet, zonder nadere regeling, ook betrekking hebben op de zorg voor de grondwaterlichamen (het grondwaterbeheer). In de praktijk zal het gaan om het grondwaterkwantiteitsbeheer, omdat het belangrijkste instrumentarium voor het grondwaterkwaliteitsbeheer, vanwege de nauwe samenhang met het instrumentarium voor bodembescherming bij de provincies en de gemeenten blijft berusten in het kader van de Wet bodembescherming.

De toekenning van “de zorg voor het watersysteem” aan het waterschap impliceert overigens niet dat alle zorg voor het watersysteem of de watersystemen in het waterschapsgebied aan het waterschap wordt toegekend. Ook andere overheden oefenen taken ter zake uit. In het eerste lid van artikel 4 is daarom aangegeven dat het waterschap verantwoordelijk is voor de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, voor zover deze taak niet bij andere publiekrechtelijke lichamen berust.

Artikel 4, eerste lid kent een duidelijke relatie met artikel 3:4, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In artikel 3:4, eerste lid Awb is namelijk geregeld dat het bestuursorgaan de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen afweegt, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit. Wanneer een bestuursorgaan van het waterschap derhalve een besluit of handeling overweegt, dient het over te gaan tot een afweging van alle bij de concrete beslissing of handeling betrokken belangen. Met artikel 4, eerste lid wordt aangegeven dat het waterschap zich bij de belangenafweging primair moet laten leiden door de waterhuishoudkundige belangen. Het zijn deze belangen die de doorslag moeten geven bij de besluitvorming.

In artikel 4, tweede lid is ook de zuivering van afvalwater aan het waterschap opgedragen. Sinds 2002 ligt de zorgplicht voor de zuivering van stedelijk afvalwater via artikel 15a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren al wettelijk bij het waterschap.

Het waterschap verzorgt in het gebied van het voormalige waterschap de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden het beheer en onderhoud van de lokale wegen buiten de bebouwde kom. Dit gebied is voornamelijk gelegen in de provincie Zuid-Holland en voor een zeer klein deel in de provincie Utrecht. Het gebied is aangegeven op de kaart.

Hoofdstuk 3

De samenstelling en inrichting van het waterschapsbestuur

Dit hoofdstuk geeft een aanvulling op de bepalingen in de Waterschapswet en het Rechtspositiebesluit voorzitters waterschappen. De wet regelt onder meer de vereisten voor het lidmaatschap van het bestuur, de verkiezingen, nevenfuncties, onverenigbare betrekkingen en het afleggen van de eed (dan wel verklaring en belofte). Voorts bevat de wet bepalingen over de vergaderingen van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden. Het Rechtspositiebesluit voorzitters waterschappen bevat regels over rechtspositionele aangelegenheden aangaande de dijkgraaf, zoals benoeming, schorsing, tijdelijk niet uitoefenen van zijn functie, ontslag, uitkering bij ontslag en aanspraken ingeval van ziekte.

Paragraaf 1

Het algemeen bestuur

Artikel 6 Omvang algemeen bestuur

In de Waterschapswet is, uit oogpunt van uniformering, maar ook vanwege doelmatigheid en slagvaardigheid, de minimale en maximale omvang van het algemeen bestuur vastgelegd. Het waterschapsbestuur kan bestaan uit minimaal achttien en maximaal dertig leden.

Om te garanderen dat daadwerkelijk alle belangencategorieën vertegenwoordigd zijn, dient niet alleen de omvang van het bestuur te worden vastgesteld, maar ook het aantal zetels dat daarbinnen toegekend wordt aan ieder van de specifieke categorieën. Op een totale bestuursomvang van minimaal achttien en maximaal dertig zetels zijn zeven tot negen zetels gereserveerd voor de specifieke categorieën gezamenlijk, waarbij iedere categorie minimaal één zetel toegewezen krijgt om vertegenwoordiging zeker te stellen. De overige zetels zijn voor de categorie ingezetenen. Met dit stelsel wordt verzekerd (“geborgd”) dat bij de taakuitoefening door het waterschap met alle onderscheiden taakbelangen, de algemene én de specifieke, rekening wordt gehouden. Deze benadering doet recht aan het functionele karakter van het waterschap, dat zich daarmee onderscheidt van de organen van algemene democratie.

Doel van de geborgde zetels is het zeker stellen van de vertegenwoordiging van de onderscheiden belangen in het waterschapsbestuur. Bij de bepaling van de omvang van het bestuur en de aantallen zetels per categorie is rekening gehouden met de mate van het belang van iedere categorie. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de omvang van de betaling door een categorie niet meer als zelfstandig criterium wordt gehanteerd omdat dit uit de wet is geschrapt. Daarnaast is de mate van diversiteit van de belangen binnen de categorieën betrokken bij de bepaling van de zetelaantallen.

Er zijn de volgende redenen om de ingezetenen een relatief groot aantal zetels in het algemeen bestuur toe te kennen:

- de mate van veralgemenisering van de taakuitoefening door de waterschappen (brede taakinfilling en grote verwevenheid met taken algemeen bestuur) rechtvaardigt een maximale zeggenschap van de ingezetenen in het bestuur;
- het democratische gehalte van verkiezingen is het grootst wanneer de bezetting van een zo groot mogelijk aantal zetels wordt bepaald door directe verkiezingen;
- naar mate er meer zetels te verdelen zijn, is het aantrekkelijker voor belangengroeperingen om een lijst in te dienen. Het door de nieuwe wet geïntroduceerde lijstenstelsel komt dan het meest tot zijn recht.

Verder is bij de bepaling van het aantal zetels ten behoeve van het algemeen bestuur ook rekening gehouden met regionale differentiatie (aantal hectares, aantal km. wateroppervlak, aantal km. sloot, aantal km. dijk, aantal installaties, aantal inwoners). Tot slot is gekeken hoe recht kan worden gedaan aan de algemene tendens van verkleinen van besturen. Dit betekent 30 zetels voor het algemeen bestuur.

In verband met het democratisch gehalte van de verkiezingen, zoals in het bovenstaande aangegeven zou zoveel mogelijk moeten worden uitgegaan van het minimum aantal geborgde zetels. Dit zou in alle gevallen 7 geborgde zetels betekenen. Voor de verdeling van de geborgde zetels dient er volgens de wet gekeken te worden naar de aard en omvang van het belang van de categorie. Conform de wet dient elke categorie in ieder geval 1 zetel te hebben. Als grondslag voor het bepalen van het belang is er gekozen voor de economische waarde van de onroerende zaak. Dit geeft een goede weergave van de aard en omvang van het door het waterschap te beschermen belang en het is een eenvoudige en transparante methode die goed aansluit bij de nieuwe financieringssysteem. Toepassing van deze methode leidt tot de volgende verdeling van de geborgde zetels: bedrijven 3, ongebouwd 3 en natuur 1. Er zijn evenwel bestuurlijke overwegingen om het voorafgaande te corrigeren.

Ten eerste leiden de omvang van het algemeen bestuur, het belang van de specifieke categorieën in het bestuur en de regionale differentiatie ertoe om voor 8 geborgde zetels te kiezen. Een zodanig aantal zetels voor de specifieke belangencategorieën wordt niet bezwaarlijk geacht, omdat die groeperingen de mogelijkheid hebben een lijst in te dienen. Ze hebben aldus via het democratische proces de mogelijkheid hun positie in het waterschapsbestuur te versterken.

De extra zetel wordt toegekend aan de categorie ongebouwd. Dit wordt gerechtvaardigd geacht vanwege het andersoortige belang van het agrarisch, namelijk de grote mate van inkomensafhankelijkheid van het ongebouwd bij de taakuitoefening door het waterschap. Deze mate van afhankelijkheid is niet in die zin aanwezig bij de categorie bedrijven. Dit leidt tot de navolgende verdeling van de geborgde zetels: bedrijven 3, ongebouwd 4 en natuur 1.

Artikel 7 Benoeming vertegenwoordigers geborgde zetels

Voor de categorie natuurterreinen is het Bosschap belast met de benoeming van kandidaten. Nadere regeling van de benoeming van deze kandidaten in het reglement is niet noodzakelijk. De kandidaten voor de categorie bedrijven worden benoemd door de Kamers van Koophandel en Fabrieken. Aangezien in het waterschapsgebied meer dan één Kamer van Koophandel en Fabrieken bevoegd is, is in artikel 14 van de Waterschapswet bepaald dat bij reglement wordt bepaald op welke wijze de Kamers tot een voordracht komen. Om het systeem zo transparant en eenvoudig mogelijk te houden is er voor gekozen elke Kamer, naar rato van het aantal leden en het belang van de Kamer bij de taakbehartiging, een vastgesteld aantal vertegenwoordigers te laten benoemen. De verhouding tussen het aantal leden van de Kamers en het belang van de Kamers bij de taakbehartiging door het waterschap is bepalend voor de vastgelegde keuze. Bij de bepaling van de verhouding tussen het aantal leden van de Kamers en het belang van de Kamers bij de taakbehartiging door het waterschap is met name gekeken naar het aantal vervuilingseenheden per Kamer.

Gelet op het aantal Kamers en het aantal zetels dat er te verdelen valt, is er naast de zogenaamde eenzijdige benoeming gekozen voor een gezamenlijke benoemingen door twee Kamers.

Voor de categorie ongebouwd is het aan de provincie overgelaten de organisaties aan te wijzen die de benoeming doen. Bij de aanwijzing van de organisaties is rekening gehouden met de verschillende te vertegenwoordigen belangen, de organisatiegraad, representativiteit en dekkingsgraad. Uit een oogpunt van transparantie en eenvoud is gekozen voor een beperkt aantal organisaties.

Hier speelt dat de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord en de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie een dekkingspercentage kennen van circa 60% in het waterschapsgebied. Ook zijn vrijwel alle sectoren hierin vertegenwoordigd. Derhalve zijn de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord en de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie aangewezen als benoemende instantie.

Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de benoemende instanties bij het benoemen andere (kleinere) organisaties met gelijklopende belangen betreft. Dit met het oog op het bereiken van een zo goed mogelijk representatieve vertegenwoordiging.

De selectie van de vertegenwoordigers is een verantwoordelijkheid van de benoemende organisaties. De Waterschapswet geeft aan dat de organisaties die de vertegenwoordigers mogen benoemen, de procedure die zij hanteren voor de selectie en benoeming tijdig moeten vastleggen. Daarbij zij opgemerkt dat de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat blijkens haar brief aan de Eerste Kamer van 20 april 2007 met de benoemende organisaties heeft afgesproken dat een open kandidaatstelling onderdeel uitmaakt van die procedure. Het waterschap zorgt vervolgens voor publicatie zodat het voor de leden van de belangengroeperingen (maar ook voor andere betrokkenen) duidelijk is op welke wijze de benoeming tot stand komt. Ook kunnen eventuele kandidaten hun interesse op dat moment kenbaar maken. De benoeming is bindend, dat wil zeggen de status van de benoemde kandidaten is gelijk aan die van gekozen kandidaten. Slechts de toetsing door het algemeen bestuur op grond van artikel 24 van de Waterschapswet kan toelating tot het algemeen bestuur verhinderen.

Artikel 8 Reglement van orde

De Waterschapswet geeft in de artikelen 35 tot en met 39 een aantal bepalingen over openbare en besloten vergaderingen en over geheimhouding. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde voor haar vergaderingen vast. Voor de invulling van dat reglement verdient het aanbeveling zoveel

mogelijk aan te sluiten bij de regelingen, die de Gemeentewet en de Provinciewet kennen omtrent onderwerpen van vergaderorde. Met name wordt hierbij gedacht aan het vergaderquorum, het besluitquorum, de wijze van uitschrijven van een nieuwe vergadering en het opstellen van de agenda, stemrecht van de leden, stemprocedures en het bepalen van de stemuitslag.

Paragraaf 2. **Het college van dijkgraaf en heemraden**

Artikel 9 Omvang college dijkgraaf en heemraden

Ten aanzien van de omvang van het college van dijkgraaf en heemraden kan het reglement alleen bepalen hoeveel leden dit college ten minste en ten hoogste telt. In verhouding tot de omvang van het algemeen bestuur en ter voorkoming van versnippering van bestuurstaken is gekozen voor maximaal 6 bestuursleden. Hierbij is ook gekeken naar de huidige omvang van het college van dijkgraaf en heemraden. Meer dan 6 bestuursleden wordt niet doelmatig geacht. In dit reglement is niet gekozen om een minimum aantal leden aan te wijzen. Dit sluit aan bij de huidige situatie.

Artikel 10 Benoeming heemraden

In de vergadering van het algemeen bestuur vindt de benoeming plaats van de heemraden tot lid van het college van dijkgraaf en heemraden. De benoemde wordt geacht zijn benoeming niet aan te nemen, indien hij op de tiende dag nadat hij in kennis is gesteld van zijn benoeming zijn benoeming niet heeft aanvaard. Aanvaarding van de benoeming dient te geschieden door middel van een aangetekende brief. Hiermee wordt aangesloten bij het stelsel van fictieve weigering zoals ook opgenomen in de Provinciewet en de Gemeentewet.

In artikel 41, tweede lid, van de Waterschapswet is bepaald dat de benoeming van de heemraden plaatsvindt uit het algemeen bestuur. Gedeputeerde staten kunnen hiervan ontheffing verlenen indien het reglement die mogelijkheid biedt. In het tweede lid is deze mogelijkheid aan gedeputeerde staten gegeven. Dit maakt het mogelijk om geschikte kandidaten te vinden buiten de kring van het algemeen bestuur. Heemraden die op deze wijze zijn benoemd, maken daarmee overigens nog geen deel uit van het algemeen bestuur. Dat zou immers leiden tot een wijziging van het aantal zetels van het algemeen bestuur. Voor de heemraden die niet tot het algemeen bestuur behoren, gelden op grond van artikel 45 wel de eisen die aan de verkiesbaarheid van leden van het algemeen bestuur worden gesteld alsmede de incompatibiliteiten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur. Ook de verplichting tot het afleggen van de eed of de belofte is op deze leden van toepassing. Daarbij dient expliciet te worden opgemerkt dat de heemraden die via de ontheffing van artikel 41, tweede lid, van de wet in het college zijn terecht gekomen alleen lid zijn van het college van dijkgraaf en heemraden. Zij mogen dus alleen de bevoegdheden uitoefenen die horen bij dit college. Ze zijn geen lid van het algemeen bestuur en kunnen dan ook geen bevoegdheden uitoefenen van het algemeen bestuur.

Om praktische redenen is ervoor gekozen om de ontheffing, bedoeld in artikel 11, tweede lid door gedeputeerde staten van Gelderland te laten verlenen. Uiteraard zal gedeputeerde staten met de andere betrokken provincies in overleg treden als daartoe redenen zijn.

De invulling van een open gevallen plek in het college van dijkgraaf en heemraden geschiedt zo spoedig mogelijk. Dit kan anders zijn indien het algemeen bestuur besluit het aantal heemraden te verminderen.

Artikel 11 Ingang benoeming heemraden

In dit artikel wordt het aanvangstijdstip van de benoeming van de heemraden geregeld alsmede de opvolging van het gehele college na de verkiezingen.

Artikel 12 Ontslag op eigen initiatief

Dit artikel vormt een aanvulling op artikel 41 van de wet, waarin het ontslag van de heemraden summier wordt geregeld. Heemraden die hun ontslag nemen, geven hiervan, om bewijsrechtelijke redenen, schriftelijk kennis aan het algemeen bestuur. Deze bepaling komt overeen met de artikelen 42 en 43 van respectievelijk de Provinciewet en de Gemeentewet. De Waterschapswet bevat terzake geen bepalingen. Uit de aard van de rechtshandeling vloeit voort dat opzegging niet met terugwerkende kracht mogelijk is (vergelijk artikel 43 Gemeentewet en 42 Provinciewet).

Artikel 13 Vervanging heemraden

Heemraden kunnen worden vervangen door leden van het algemeen bestuur. De vervanging kan door het algemeen bestuur worden geregeld op verzoek van het college van dijkgraaf en heemraden, het betreffende lid van dat bestuur, of uit eigen beweging. Bepalend is of de vervanging nodig is voor een goed functioneren van het betreffende bestuursorgaan. Het tweede lid regelt de vergoeding bij vervanging van een heemraad.

Artikel 14 Reglement van orde

Het college van dijkgraaf en heemraden bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast. Een verschil tussen de vergaderingen van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden is, dat de vergaderingen van dit college met gesloten deuren worden gehouden, tenzij dit bestuur anders heeft bepaald. Het reglement van orde voor de vergaderingen kan regels geven over de openbaarheid van de vergaderingen van het college van dijkgraaf en heemraden (artikel 42 Waterschapswet).

Met de toevoeging van de woorden “en andere werkzaamheden” wordt aangesloten bij wat daaromtrent in de praktijk is gegroeid en hetgeen is bepaald in de Provinciewet en de Gemeentewet. In de reglementen van orde worden meer activiteiten geregeld dan alleen de vergaderingen. Andere werkzaamheden kunnen betrekking hebben op de bekendmaking van besluiten, de schriftelijke afdoening van zaken en de procedurele voorbereiding van de in het college van dijkgraaf en heemraden te bespreken nota's.

Paragraaf 3. De dijkgraaf

Artikel 16 Benoeming dijkgraaf

Alvorens een aanbeveling voor de benoeming van de dijkgraaf als bedoeld in artikel 46, derde lid, van de wet, wordt opgemaakt, wordt, behalve in het geval van herbenoeming, een open sollicitatieprocedure gevolgd. Een open sollicitatie omvat in elk geval een bekendmaking in de daarvoor geëigende kranten en of vakbladen.

Artikel 17 Woonplaats dijkgraaf

Voor de bepaling van de woonplaats van de dijkgraaf is aansluiting gezocht bij artikel 71 uit de Gemeentewet.

Paragraaf 4. De secretaris

Artikelen 18 en 19 Benoeming, taken en bevoegdheden secretaris

De vervanging van de secretaris wordt geregeld door het algemeen bestuur. De secretaris zelf is geen bestuursorgaan. Hij is eerste adviseur van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden. In verband met die functie is het verbod tot het verrichten van bepaalde handelingen, dat geldt voor leden van het algemeen bestuur, ook van toepassing verklaard op de secretaris. Het algemeen bestuur stelt nadere regels vast omtrent de taak en de bevoegdheid van de secretaris. Hierbij is aansluiting gezocht bij de Gemeentewet (artikel 103, lid 2) en de Provinciewet (artikel 100, lid 2).

Hoofdstuk 4 Kostentoedeling wegentaak

Het waterschap Rivierenland verzorgt in het gebied van het voormalige waterschap de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden het beheer en onderhoud van de lokale wegen buiten de bebouwde kom. In de artikelen 20 en 21 wordt uitvoering gegeven aan artikel 122b, tweede lid, van de wet. In dit reglement worden de regels gegeven waaraan de toedeling van de kosten van het wegenbeheer moet voldoen. Het wegennet in het betreffende gebied wordt intensief gebruikt, mede door sluijverkeer, waardoor de algemene verkeersfunctie van de wegen hoog is. Het ligt dan ook in de rede om, gelet op de aard en omvang van het belang van de wegen voor de ingezetenen, bij de kostentoedeling van de wegentaak het maximale percentage toe te rekenen aan de categorie ingezetenen gebaseerd op de inwonersdichtheid per vierkante kilometer. Uitgangspunt is hierbij dat voor deze categorie, ter vermijding van ongewenste lastenverschuivingen, de bestaande wegenheffing op dezelfde voet wordt voortgezet door het waterschap.

Hoofdstuk 5 Toezicht

Artikel 22 Toezichtsbevoegdheid

In verband met het interprovinciaal karakter van het waterschap moet, ingevolge artikel 164 van de Waterschapswet, in het reglement een regeling over het toezicht worden opgenomen. Het waterschapsgebied is in vier provincies gelegen. Voor het grootste deel in Gelderland, maar ook voor substantiële delen in Zuid-Holland en Noord-Brabant. Het stuk Utrecht is vrij klein. Er is daarom gekozen om voor bepaalde waterschapsomvattende besluiten uit te gaan van gezamenlijk toezicht. Over het algemeen is Gelderland de leidende provincie. Voor specifieke besluiten is gekozen voor de grondgebiedgedachte. De provincie is bevoegd op wiens grondgebied het besluit (grotendeels) betrekking heeft. Met betrekking tot de toepassing van artikel 153, eerste lid, onder c van de Waterschapswet wordt opgemerkt dat dit is opgedragen aan gedeputeerde staten van Gelderland (artikel 22, eerste lid van dit reglement).

Het toezicht moet hier in ruime zin worden opgevat. Het omvat bijvoorbeeld ook het (in het artikel duidelijkheidshalve vermelde) beroep op gedeputeerde staten tegen besluiten van het waterschapsbestuur en voorts de rol van gedeputeerde staten in het kader van taakverwaarlozing, de begroting, de rekening en de waterschapsbelastingen.

De wet noemt in artikel 153 - limitatief - de besluiten waartegen belanghebbenden beroep kunnen instellen bij gedeputeerde staten.

Dit zijn:

4. besluiten omtrent de regeling van de waterbeheersing of tot de aanleg of verbetering van waterstaatswerken die niet aan goedkeuring zijn onderworpen;
5. besluiten betreffende de legger;
6. besluiten betreffende de wijziging en vaststelling van de keur.

Artikel 23 Goedkeuring peilbesluiten

De Waterschapswet geeft limitatief aan in welke gevallen vooraf toezicht kan worden uitgeoefend. Wel blijft het voor gedeputeerde staten mogelijk om alle waterschapsbesluiten die met het recht of met het algemeen belang in strijd zijn, achteraf te vernietigen (artikel 156 van de Waterschapswet).

Toezicht kan worden onderscheiden in preventief toezicht (bijvoorbeeld goedkeuring en ontheffing) en repressief toezicht (administratief beroep en vernietiging). De Waterschapswet beperkt het aantal besluiten dat aan goedkeuring is onderworpen tot:

- e. kostentoeedelingsverordeningen (artikel 120 van de Waterschapswet);
- f. overige besluiten door de wet aangewezen (artikel 148 van de Waterschapswet). Hiertoe behoren onder meer beheersplannen op grond van de Wet op de waterhuishouding.

Daarnaast laat de wet de mogelijkheid open om bij reglement goedkeuring te eisen voor:

- g. besluiten die betrekking hebben op de regeling van de waterbeheersing (onder andere peilbesluiten);
- h. besluiten tot de aanleg en verbetering van waterstaatswerken.

Beleidsafstemming (tussen functioneel en algemeen belang) is met name voor peilbesluiten van belang. In de praktijk spelen bij peilbesluiten conflicterende kwetsbare belangen een belangrijke rol ook in verband met het toegenomen ruimtelijke belang. Door deze integrale afweging wordt de rol van de algemene democratie belangrijk. Peilbesluiten worden daarom aan goedkeuring onderworpen. In de verordening gebaseerd op de Wet op de waterhuishouding is geregeld welke provincie bevoegd is voor de goedkeuring. Dit betreft een verdeling naar grondgebied.

Artikel 26 Meldingen

Voor besluiten die niet aan preventief toezicht zijn onderworpen geeft de Waterschapswet in artikel 156 de mogelijkheid van schorsing, eventueel gevolgd door vernietiging. Gedeputeerde staten kunnen hiertoe spontaan overgaan, danwel een ingediend verzoekschrift honoreren. Het spontane vernietigingsrecht strekt zich uit over alle waterschapsbesluiten.

De regels die gelden voor de uitoefening van het schorsings- en vernietigingsrecht zijn in de Waterschapswet beschreven. De criteria voor vernietiging zijn in strijd met het recht of het algemeen belang.

Volgens de Waterschapswet moeten in ieder geval aan gedeputeerde staten worden toegezonden:

- e. besluiten tot vaststelling of wijziging van de keur (artikel 80 van de Waterschapswet);
- f. de begroting en begrotingswijzigingen (artikel 101 van de Waterschapswet);
- g. de rekening (artikel 107 van de Waterschapswet);
- h. de verordeningen met betrekking tot de organisatie van de administratie, het beheer en de controle van de vermogenswaarden alsmede de verordening met regels over periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur (artikel 109b van de Waterschapswet).

Ook op grond van andere wetten bestaan voor de waterschappen verplichtingen tot toezending van besluiten aan gedeputeerde staten. Het reglement vult de wettelijke opsomming aan met enkele categorieën die van wezenlijk belang zijn en waarvan derhalve op provinciaal niveau kennis dient te bestaan (artikel 26).

Hoofdstuk 6 **Overgangs- en slotbepalingen**

Artikel 27 Wijzigingen van beperkte strekking

Artikel 6 van de Waterschapswet maakt het mogelijk bij een interprovinciaal waterschap bij reglement te bepalen dat reglementswijzigingen van beperkte strekking kunnen worden opgedragen aan één van de provinciale staten. Artikel 27 voorziet hierin. Alleen reglementswijzigingen die aan goedkeuring van de Minister van Verkeer en Waterstaat onderhevig zijn moeten bij gemeenschappelijke besluitvorming plaatsvinden. Daarvan is sprake als de taken of het gebied van het waterschap wordt gewijzigd.

Artikel 29 Overgangsrecht

Op grond van artikel 29, eerste lid, is de eis dat de dijkgraaf zijn woonplaats in het gebied van het waterschap heeft, niet van toepassing op zittende dijkgraven. Voorts is in dit artikel overgangsrecht gecreëerd voor de zittende leden van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden. Dit overgangsrecht is opgenomen om geen discrepantie te laten ontstaan tussen de bestuurssamenstelling en de bepalingen in het reglement gedurende de periode van de datum van inwerkingtreding van dit reglement tot aan de datum waarop een nieuw algemeen bestuur aantreedt. Gelet op de latere inwerkingtreding van de bepalingen over de kostentoedeling in de Wet modernisering waterschapsbestel is eveneens overgangsrecht opgenomen voor de kostentoedeling in de belastingtijdvakken die zijn aangevangen voor 1 januari 2009 (de datum waarop de bepalingen over de kostentoedeling in de Wet modernisering waterschapsbestel van kracht worden).

Bijlage 6
Commentaarnota

**naar aanleiding van de zienswijzen in verband met het ontwerpreglement voor het
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2008**

Van 17 september tot en met 29 oktober 2007 hebben Gedeputeerde Staten (verder te noemen: GS) op grond van artikel 4 van de Waterschapswet het ontwerpbesluit tot vaststelling van het reglement voor het waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden ter inzage gelegd ten behoeve van inspraak.

Van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen hebben vier personen en/of organisaties gebruik gemaakt. Dat zijn:

- 1 College van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Poldermolen 2, 3990 GJ
- 2 Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU), Emmalaan 41, 3581 HP Utrecht
- 3 Mw. ir. drs. E. van der Vorm-Gouman, Koningshof 51, 3451 Vleuten
- 4 VNO-NCW provincie Utrecht, p/a VNO-NCW Midden, Postbus 10475, 7301 GL Apeldoorn

Per zienswijze wordt een reactie gegeven en wordt aangegeven of dit geleid heeft tot wijziging van het ontwerpreglement. Degene die in het kader van de inspraak hebben gereageerd, ontvangen een exemplaar van deze commentaarnota. Voor het overige hebben GS nog een aantal tekstuele wijzigingen van ondergeschikte betekenis aangebracht in het hiervoor genoemde ontwerpbesluit

Commentaar per zienswijze

1 College van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Poldermolen 2, 3990 GJ Houten

1a Samenvatting zienswijze

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden pleit in zijn zienswijze daarvoor dat de overgangsbepaling aangaande de woonplaats van de dijkgraaf in artikel 26, eerste lid, van het ontwerpreglement zodanig geformuleerd wordt dat een onder het oude regime door het algemeen bestuur verleende ontheffing ook blijft gelden onder het nieuwe regime.

1b Commentaar

In het geldende reglement is bepaald dat de dijkgraaf zijn werkelijke woonplaats in het gebied van het waterschap heeft. Daarbij is voorzien in de mogelijkheid dat de dijkgraaf van het algemeen bestuur ontheffing van deze verplichting kan krijgen. In het ontwerpreglement is deze ontheffingsmogelijkheid niet opgenomen.

In de oude tekst van het ontwerpreglement was bepaald dat deze nieuwe regeling niet van toepassing is op de zittende dijkgraaf, zodat de oude regeling voor hem blijft gelden. De zienswijze van het college komt er op neer dat dit met zoveel woorden in het overgangsrecht vermeld wordt. Hieraan is tegemoet gekomen. Het betreft aldus meer een tekstuele dan een materiële wijziging van het ontwerpreglement.

1c Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen. Artikel 26, eerste lid, komt te luiden: “Ten aanzien van de dijkgraaf die zijn functie bekleedt op de datum van inwerkingtreding van dit reglement blijft tot zijn ontslag artikel 48 van het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden van kracht.”

2 Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU), Emmalaan 41, 3581 HP Utrecht

2a Samenvatting zienswijze

De Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU) heeft mede namens stichting Het Utrechts Landschap, de vereniging Natuurmonumenten regio Noord-Holland en Utrecht, Staatsbosbeheer directie West, IVN Consulentenschap Utrecht, stichting Landschap Erfgoed Utrecht, de Milieufederatie Zuid-Holland en Utrechts Particulier Grondbezit. NMU stemt in met het feit dat wordt afgezien van het instellen van kiesdistricten. Daarnaast pleit NMU voor twee geborgde zetels per categorie, dus ook voor de categorie natuurterreinen. Hiervoor worden de volgende argumenten genoemd.

Eén zetel doet het natuurbelang tekort. De keuze voor één zetel voor een specifiek belang maakt het risico dat het belang niet wordt meegewogen bij de besluitvorming, bijvoorbeeld bij ziekte, groot. Twee zetels wordt beschouwd als ondergrens voor een adequate vertegenwoordiging bij commissies en het algemeen bestuur.

De Waterschapswet gaat uit van aard en omvang van belang als grondslag voor de zeggenschap. Hieraan wordt voorbijgegaan door uitsluitend de economische waarde van de onroerende zaak als grondslag te nemen voor de aard en omvang van het specifieke belang en in het verlengde daarvan voor de zeggenschap. Het is volgens NMU nadrukkelijk ook de bedoeling de aard van het specifieke belang mee te wegen. Voor een doelmatig en functioneel bestuur zijn de volgende criteria bepalend:

- De mate waarin de belangen afhankelijk zijn van het kwalitatieve en kwantitatieve waterbeheer.
- De mate waarin de belangen een rol spelen in de aanpak van de grote opgaven waar de waterschappen voor staan, samenvattend de zorg voor de ecologische kwaliteit van watersystemen en/of het bufferen van klimaatverandering.

De aard en omvang van het belang van bedrijven wordt overschat. De tweede hoofdtaak van het waterschap is het zuiveren van afvalwater. De waterketen vormt naast de waterveiligheid de grondslag voor aard en omvang van het belang van bedrijven in het waterschap. Door een vergaande normering is er weinig beleidsruimte voor een waterschap bij de uitvoering van deze taak. De aard en omvang van het belang van bedrijven neemt door veranderingen in de waterwetgeving verder af.

De aard en omvang van natuurterreinen wordt onderschat. Natuurterreinen hebben een bovengemiddeld belang bij een op de functie afgestemd peilbeheer en juiste waterkwaliteit. Zij hebben een maatschappelijke taak om natuur in Nederland te beschermen en te ontwikkelen. Het belang van natuurterreinen overstijgt ruimschoots de economische waarde van het onroerend goed. Natte natuurterreinen leiden tot een aanzienlijke toegevoegde economische waarde in de omgeving. Verder is er sprake van een bijdrage aan de belevingswaarde en van een grote bijdrage aan vermeden kosten bij waterzuivering of waterberging. In een onderzoek in Overijssel is aangetoond dat de vermeden kosten van waterzuivering alleen 13,2 miljoen Euro per jaar bedragen. Een goede vertegenwoordiging van natuur is daarom onmisbaar. Dit bevestigt het belang van een tweede geborgde zetel.

Voor de NMU is het argument dat het hanteren van de economische waarde een eenvoudige en transparante methode is voor de zeteltoedeling een oneigenlijk argument. Veel eenvoudiger zou het zijn om aan alle specifieke belangen twee zetels te geven en alleen voor extra zwaarwegende argumenten een derde zetel toe te kennen. Hiermee worden problemen met de inschatting van de directe en indirecte economische en maatschappelijke waarde voorkomen.

Op grond van het voorafgaande is de NMU van mening dat twee geborgde zetels voor natuurterreinen gerechtvaardigd is en dat het ontwerpreglement in die zin moet worden aangepast.

2b Commentaar

Over de verdeling op basis van de economische waarde kan het volgende worden gezegd. Volgens de Handelingen van de Eerste Kamer van 6 maart 2007, 21-647 is in de Eerste Kamer door de staatssecretaris het volgende gezegd: “Het Bosschap heeft ervoor gepleit, iedere categorie tenminste twee geborgde zetels te geven. Tot op heden vormen de eigenaren van natuurterreinen geen aparte categorie. Zij hebben bij sommige waterschappen wel een kwaliteitszetel binnen de categorie eigenaren/ongebouwd. In dit wetsvoorstel worden zij erkend als een zelfstandige belangengroep. Dit is een belangrijke vooruitgang, want hiermee wordt hun positie in het bestuur versterkt. De provincie moet zeven tot negen geborgde zetels over drie specifieke categorieën verdelen. Het Bosschap stelt voor bij wet aan te geven dat er voor iedere categorie tenminste twee zetels zouden moeten zijn, maar dat doet mijns inziens geen recht aan de regionale verscheidenheid. Zo zal in de ene provincie bij het waterschap veel meer behoefte bestaan aan mensen van natuurbeheer, omdat daar veel natuurgebieden liggen, maar in een provincie met een waterschap dat te maken heeft met veel bedrijvigheid en industrie, wordt meer ingezet op specifieke belangengroepen. Het lijkt mij dus beter de wet op dit punt niet te wijzigen en het aan de provincies over te laten hoe zij omgaan met de verdeling over de specifieke groepen”.

De staatssecretaris zei ook nog: “Wij willen die beleidsvrijheid aan de provincies laten, gezien het regionale karakter van een en ander. De heer Eigeman stelt dat de natuurterreineigenaren een belangrijke stem moeten hebben, maar volgens mij voorziet de wet daarin door hun nu een zetel te geven. Voorheen was dat niet geregeld. De heer Eigeman vindt dat het twee zetels moeten zijn, maar een zetel is ook al heel mooi. Het is in ieder geval een belangrijke stap vooruit”.

Vervolgens zei zij: “Deze zetel is een belangrijke stap vooruit. Daarmee is het belang van de natuurterreinen in de nieuwe Waterschapswet goed geborgd. Ik ben hier tevreden mee. Ik laat het verder graag aan de provincies over om te komen tot een verdeling tussen de specifieke categorieën. Over die beleidsvrijheid zijn wij het eens”.

Wij hebben het voorafgaande anders geïnterpreteerd dan NMU. Het is aan de provincies om te komen tot een verdeling tussen de specifieke categorieën en dit kan een verdeling op basis van economische waarde zijn. Toepassing van deze ook voor de belastingheffing gebruikte methode vormt een eenvoudige en transparante methode om te komen tot een zetelverdeling. Deze methode wordt het meest adequaat geacht om de aard en de omvang van de verschillende bij de taakuitoefening van het waterschap betrokken belangen te vertalen naar bestuurszetels. Een betere objectieve methode om tot weging van ongelijksoortige belangen van bedrijven, ongebouwd en natuur te komen, zien wij niet. Deze methode kan nadelig uitpakken voor de natuur vanwege de lage economische waarde van natuurterreinen. Een correctie ten gunste van natuurterreinen kan in verband hiermee gerechtvaardigd zijn als de totale omvang van het areaal aan natuurterreinen dat belanghebbend is bij de taakuitoefening van het waterschap daartoe aanleiding geeft. Die situatie doet zich evenwel niet voor bij het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

We kunnen ons vinden in de visie van de staatssecretaris dat 1 zetel voor de natuur een belangrijke stap vooruit is waarmee het belang van de natuurorganisaties voldoende is gewaarborgd. De natuurorganisaties hebben de mogelijkheid hebben om een lijst in te dienen voor de ingezetenenverkiezingen. Ze hebben aldus via het democratisch proces de mogelijkheid hun positie in het waterschapsbestuur te versterken.

Wat betreft vermeden kosten en de toegevoegde economische waarde, zogenaamde betalingen in natura, waar de NMU op wijst, wordt het volgende opgemerkt. Bepalend voor de zeteltoedeling is het belang van de desbetreffende categorie bij de taakuitoefening door het waterschap, niet het belang van het waterschap of de samenleving bij in casu natuurterreinen. Dat betekent dat betalingen in natura hiervoor niet relevant zijn. Dat geldt ook voor de recreatieve waarde van natuurterreinen. Hiervoor geldt hetzelfde als voor andere betalingen. Het adagium belang betaling zeggenschap is losgelaten en hiermee de rechtstreekse relatie met de betalingen.

Wat betreft het overdragen van vergunningverlening aan gemeenten het volgende. Voorzover wij weten, zal er waarschijnlijk alleen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een beperkte verschuiving in het kader van indirecte lozingen plaatsvinden. Voor het overige kunnen wij de opmerkingen hierover niet plaatsen.

Tot slot de vervangingsregeling. Er wordt momenteel nog gewerkt aan het Waterbesluit. Voorzover wij weten, wordt hierin ook voor de specifieke categorieën een vervangingsregeling opgenomen.

2c Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

3 Mw. ir. drs. Van der Vorm-Gouman, Koningshof 51, 3451 LM Vleuten

3a Samenvatting zienswijze

De indiener van de zienswijze is lid van het algemeen bestuur van het waterschap en heeft de zienswijze mede namens een zestal andere leden van het algemeen bestuur ingediend, te weten dhr. G.P. Beugelink, mw. drs. T.E. Beukema, dhr. drs. C.F.M. de Bok, mw. drs. Th.M.J.M. Horsmans, mw. drs. G.H. van der Nat en mw. drs. M.M. Speksnijder.

In de zienswijze wordt het afwijzen van kiesdistricten ondersteund. Kritiek wordt geuit op de verdeling van de geborgde zetels. Alhoewel alle categorieën een belang hebben bij goede veiligheid en een goed waterbeheer kan er volgens mw. Van der Vorm-Gouman toch onderscheid worden gemaakt in de aard van het belang. Slechts twee categorieën zijn voor hun productie direct afhankelijk van het peilbeheer van de waterbeheerder, namelijk het ongebouwd (voor de agrarische productie en het agrarische inkomen) en de categorie natuurterreinen (voor de productie en instandhouding van de natuurwaarden). De aard van het belang van deze beide categorieën onderscheidt zich daarmee fundamenteel met het belang van de categorie bedrijven. Het belang van de bedrijven komt overeen met het belang van de ingezetenen en betreft in zijn algemeenheid het belang van een goede drooglegging als onderdeel van een goed peilbeheer. Het aantal zetels voor het bedrijfgebouwd is dan ook veel te hoog en zou moeten worden teruggebracht naar één zetel. Voorts zouden er twee zetels aan de categorie natuurterreinen moeten worden toegevoegd.

Daarnaast wordt op praktische overwegingen gewezen. Er ontbreekt een vervangingsregeling bij ziekte en het bemensen van commissies. Dit maakt het wenselijk dat elke categorie tenminste twee zetels toegekend krijgt.

3b Commentaar

Zie commentaar bij zienswijze 2 (NMU).

3c Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

4 VNO-NCW provincie Utrecht, p/a VNO-NCW Midden, Postbus 10475, 7301 GL Apeldoorn

4a Samenvatting zienswijze

VNO-NCW geeft aan dat voor bedrijven water niet alleen een omgevingsfactor is, maar dat bedrijven ook staan voor:

- een efficiënt, kosteneffectief én veilig waterbeheer, zowel in kwantitatieve zin als in kwalitatieve zin;
- een kosteneffectieve en adequate waterzuivering;
- een directe relatie tussen belang, betaling en zeggenschap;
- een reële vertaling en toepassing van regelgeving zonder daarbij extra regelgeving te bedenken;
- bij ruimtelijke opgaven, bijvoorbeeld waterberging, zodat de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven niet worden gestoord.

De belangen van het bedrijfsleven dienen verankerd te worden door een evenwichtige vertegenwoordiging van het bedrijfsleven in de waterschapsbesturen.

Het bedrijfsleven en de landbouw leveren 30% van de inkomsten van de waterschappen. In de voorstellen staat hier geen evenwichtige en representatieve zetelverdeling in het algemeen bestuur tegenover. Hierdoor valt de controlerende stem van het bedrijfsleven weg, terwijl de waterschapslasten voor de bedrijven stijgen.

Om de zeggenschap van de specifieke belangencategorieën in de algemene besturen te waarborgen gaat men uit van geborgde zetels waarbij de economische waarde de grondslag dient te zijn. De aanzienlijke financiële bijdrage van het bedrijfsleven aan de waterschappen en het wezenlijke belang van het functioneren van de waterschappen voor de dagelijkse bedrijfsvoering rechtvaardigen dit verdelingsprincipe. Dit betekent vijf zetels voor de bedrijven, drie voor de landbouw, en één voor de natuur.

Ook de dagelijkse besturen moeten een afspiegeling zijn van de belanghebbenden bij het functioneren van het waterschap. Omdat de bedrijven 30 % van de lasten dragen en in haar dagelijkse bedrijfsprocessen zo afhankelijk is van een goede taakuitvoering door de waterschappen zouden zij minimaal één zetel binnen de dagelijkse besturen moeten hebben.

4b Commentaar

Ten aanzien van het aantal geborgde zetels zijn wij van mening dat de ingezetenen een relatief groot aantal zetels in het algemeen bestuur dienen te hebben om de volgende redenen:

- De grote mate van veralgemenisering van de taakuitoefening door de waterschappen (brede taakinvulling en grote verwevenheid met de taken van het algemene bestuur zoals provincie en gemeente) rechtvaardigt een maximale zeggenschap van de ingezetenen.
- Het democratisch gehalte van verkiezingen is het grootst wanneer de bezetting van een groot mogelijk aantal zetels wordt bepaald door directe verkiezingen.
- Naar mate er meer zetels te verdelen zijn, is het aantrekkelijker voor belangengroeperingen om een lijst in te dienen. Het door de nieuwe wet geïntroduceerde lijststelsel komt dan het meest tot zijn recht.

Het voorgaande betekent dat in het waterschap het minimum aantal zetels van zeven moet worden toegekend.

VNO-NCW wil het belang uitdrukken in de economische waarde. Dit is ook gebeurd. De economische waarde van de onroerende zaak heeft gediend als grondslag voor het bepalen van het belang. Vervolgens is er gekeken of de aard van het belang nog redenen geeft voor een bestuurlijke correctie. Dit heeft er toe geleid dat er een bestuurlijke correctie van 1 zetel t.b.v. het ongebouwd heeft plaatsgevonden. Deze bijstelling voor het ongebouwd wordt gerechtvaardigd geacht omdat het belang van het agrarisch, namelijk de grote mate van inkomensafhankelijkheid van de agrariërs bij de taakuitoefening door het waterschap, een extra zetel rechtvaardigt. Dit is een andersoortig belang dat zich onderscheidt van het meer algemene (economische belang) van het bedrijfsleven bij de taakuitoefening door het waterschap, te weten het belang van droge voeten en schoon water.

Bij de zetelverdeling is de omvang van de betaling door een categorie niet als zelfstandig criterium gehanteerd, omdat dit criterium is geschrapt in artikel 13 van de Waterschapswet. Volgens dit artikel zijn thans uitsluitend 'de aard en de omvang van het belang' bepalend voor de toedeling van de bestuurszetels.

Over het dagelijks bestuur merken wij het volgende op. Inderdaad bepaalt het algemeen bestuur de samenstelling van het dagelijks bestuur (artikel 40, eerste lid van de Waterschapswet). Dit behoort tot de beleidsvrijheid van het algemeen bestuur en het ligt niet op onze weg om hier aanbevelingen voor te doen. Het lijkt ons goed dat de vertegenwoordigers van de categorie bedrijven dit punt naar voren brengen bij het algemeen bestuur van het waterschap. Wij merken nog op dat in artikel 40, eerste lid, van de Waterschapswet is bepaald dat tenminste 1 lid van het dagelijks bestuur een vertegenwoordiger van de specifieke categorieën is.

4c Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

Bijlage 7
Comentaarnota

**naar aanleiding van de zienswijzen in verband met het ontwerpreglement van bestuur voor het
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2008**

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland voor het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
en
de Commissie ex artikel 6 Waterschapswet (hierna de Commissie) voor het Hoogheemraadschap
Amstel, Gooi en Vecht

Inleiding

Van 17 september tot en met 29 oktober 2007 hebben de ontwerpbesluiten tot vaststelling van de reglementen voor het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) ter inzage gelegen ten behoeve van inspraak (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht). Van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen hebben de in deze nota genoemde organisaties gebruik gemaakt.

Verder is in deze commentaarnota ingegaan op de zienswijze van het Bosschap (brief van 26 februari 2007). Het Bosschap heeft indertijd een brief ontvangen van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, met daarin de toezegging dat het in de brief weergegeven standpunt, net als die van andere belanghebbenden, zou worden betrokken bij de besluitvorming betreffende de waterschapsreglementering.

VNO-NCW Utrecht heeft een zienswijze ingediend bij brief van 30 oktober 2007, die op 31 oktober 2007 bij de provincie Utrecht is binnengekomen. Daarmee is niet voldaan aan de wettelijke bepaling dat een schriftelijk ingediende zienswijze tijdig moet zijn ingediend (3:16, derde lid, juncto 6:9 Awb). De Commissie heeft deze zienswijze niet ontvankelijk verklaard en besloten ambtshalve op de inhoud van de zienswijze in te gaan.

Per zienswijze wordt commentaar gegeven en wordt aangegeven of dit geleid heeft tot wijziging van de ontwerpreglementen. Degenen die in het kader van de inspraak hebben gereageerd, ontvangen een exemplaar van deze commentaarnota.

1. Kamer van Koophandel Amsterdam, mede namens de Kamers van Koophandel Gooi- en Eemland, Utrecht en Noordwest-Holland (hierna de Kamer)

Verdeling geborgde zetels bedrijven HHNK en AGV

Samenvatting zienswijze

De Kamer pleit voor een optimale vertegenwoordiging van het bedrijfsleven, die recht doet aan de mate van het belang. Vanwege het grote belang van water en waterbeheer voor het bedrijfsleven en de forse financiële inbreng voor de uitvoering van de taken van het waterschap, dient de categorie haar specifieke belangen voldoende geborgd te weten binnen het waterschapsbestuur. De Kaderrichtlijn Water, de klimaatsverandering en WB21 zullen de komende jaren grote gevolgen voor het bedrijfsleven hebben.

Volgens de memorie van toelichting moet bij de beoordeling van de mate van belang van iedere categorie ook gekeken worden naar de omvang van de betaling per categorie, omdat de omvang van de betaling ook is afgeleid van de mate van belang van een categorie. Bij de zeteltoedeling is hier aan voorbij gegaan. 30% van de waterschapslasten komt voor rekening van de specifieke categorieën. Het grootste deel daarvan is afkomstig van het bedrijfsleven. Door te kiezen voor het minimum aantal zetels (7 op de 30 = 23%) wordt onvoldoende recht gedaan aan het belang van de specifieke categorieën en die van het bedrijfsleven in het bijzonder (nl. maar 10%). De Kamer is het dan ook niet eens met de motivering, dat de onderlinge waardeverhouding een goede weergave zou geven van het door het waterschap te beschermen belang. Als wordt gekeken naar de door de specifieke categorieën verschuldigde belastingen, wat volgens de wetgever ook een afgeleide is van de mate van belang, dan zou de categorie bedrijven recht hebben op het grootste aantal zetels.

Een andere argument van de provincie om de specifieke categorieën niet meer dan 7 zetels toe te delen, is dat de specifieke categorieën zich ook via een of meer lijsten kandidaat kunnen stellen voor

de verkiezingen van ingezetenen en op die manier dus meer zetels kunnen bemachtigen. Dit is voor het bedrijfsleven echter geen reële optie. Zoals de staatssecretaris in haar brief d.d. 20 april jl. aan de Eerste Kamer, terecht opmerkt zijn sommige specifieke categorieën gewoon numeriek te klein om op eigen kracht de kiesdeler te halen. Dit geldt m.n. ook voor het bedrijfsleven. Voor de agrarische sector en de natuursector ligt dit wellicht anders, omdat deze sectoren van oudsher goed verankerd zijn binnen de waterschapsbesturen, óók bij de categorie ingezetenen. Al met al reden om opnieuw te pleiten voor 9 geborgde zetels voor de specifieke categorieën en minimaal 4 zetels voor de categorie bedrijfsleven.

De Kamer is blij dat de reglementen het mogelijk maken om een dagelijks bestuur van 5 personen samen te stellen. Dit maakt een evenwichtige samenstelling mogelijk, bijvoorbeeld 3 zetels voor de categorie ingezetenen, 1 zetel voor bedrijven en 1 zetel voor ongebouwd.

Tenslotte gaat de Kamer er van uit dat in geval van vervanging van een lid van het dagelijks bestuur de vervanger afkomstig zal zijn uit dezelfde categorie als het lid van het dagelijks bestuur dat wordt vervangen.

Commentaar

Voor de verdeling van de bestuurszetels dient volgens de wet te worden gekeken naar de aard en de omvang van het belang, dat een belangencategorie heeft bij de taakuitoefening door het waterschap. HHNK en AGV beschikken met respectievelijk circa 1,3 en 1,2 miljoen inwoners over een groot aantal ingezetenen. Dezen hebben een algemeen belang bij het kunnen wonen, werken en recreëren in het waterschapsgebied. De belangen van de categorie ingezetenen bij de uitoefening van de taken van het waterschap zijn naar aard en omvang dan ook als zeer groot aan te merken. Dit rechtvaardigt naar onze mening een maximale zeggenschap van de ingezetenen in het algemeen bestuur. Dit betekent dat er 7 zetels voor toedeling aan de specifieke belangencategorieën overblijven.

Voor het bepalen van de mate van het belang van de specifieke belangencategorieën hebben wij gekozen voor de economische waarde van de onroerende zaken. Toepassing van deze methode, die ook voor de belastingheffing wordt gebruikt, vormt een eenvoudige en transparante methode om te komen tot een zetelverdeling. Deze methode wordt het meest adequaat geacht om de aard en de omvang van de verschillende bij de taakuitoefening van het waterschap betrokken belangen te vertalen naar bestuurszetels. Een betere objectieve methode om tot weging van de ongelijksoortige belangen van bedrijven, ongebouwd en natuur te komen, zien wij niet. De toegepaste methode heeft geleid tot 3 zetels voor de categorie bedrijven.

Over het standpunt van de Kamer dat bij de beoordeling van de mate van belang van iedere categorie ook moet worden gekeken naar de omvang van de betaling, omdat die ook is afgeleid van de mate van belang van een categorie, merken wij het volgende op. Bij de moderne invulling van het adagium belang-betaling-zeggenschap wordt rekening gehouden met beide hoofdtaken van het waterschap: de zorg voor het watersysteem en de zorg voor de afvalwaterzuivering. Doordat beide taken verschillende belangengroepen kennen, en daarnaast de heffing op verschillende principes gebaseerd is, ligt het accent tegenwoordig op enerzijds de relatie belang-betaling (wie belang heeft betaalt) en anderzijds op de relatie belang-zeggenschap (wie belang heeft, heeft zeggenschap) en minder op de relatie betaling-zeggenschap. Dat leidt er toe dat niet meer vanzelfsprekend iedere belangencategorie die bij de betaling wordt onderscheiden, ook een vooraf bepaald aantal zetels in het bestuur krijgt, zoals dat nu het geval is. De omvang van de betaling door een categorie is als zelfstandig criterium uit het wetsartikel (artikel 13) geschrapt, omdat het geen direct afwegingscriterium meer is voor de mate van zeggenschap. Op grond hiervan relateren wij de verdeling van de geborgde zetels niet meer aan de betaling.

Een overweging bij de keuze om niet meer geborgde zetels toe te kennen, is dat de specifieke categorieën ook via een of meer lijsten zich kandidaat kunnen stellen voor de verkiezingen voor de ingezetenen. Zij kunnen zo proberen meer zetels te bemachtigen. Anders dan de Kamer zien wij niet in waarom dit niet voor de bedrijven zou gelden. Zij zijn goed georganiseerd via de Kamers van Koophandel. Deze zijn bekend met de waterschapsverkiezingen en hebben ruime ervaring met belangenbehartiging.

Over het dagelijks bestuur merken wij het volgende op. Of in geval van vervanging van een lid van het dagelijks bestuur de vervanger afkomstig zal zijn uit dezelfde categorie, is een zaak van het algemeen bestuur. Dat bepaalt de samenstelling van het dagelijks bestuur en benoemt de leden van het dagelijks bestuur (artikelen 40 en 41 Waterschapswet). Daardoor bepaalt het algemeen bestuur ook bij vervanging van een lid van het dagelijks bestuur, uit welke categorie de vervanger komt.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglementen voor HHNK en AGV aan te passen.

2. Natuur Beheerders Overleg Noord-Holland, mede namens Natuur- en Milieufederatie Utrecht en Milieucentrum Amsterdam

Verdeling geborgde zetels natuurterreinen HHNK en AGV

Samenvatting zienswijze

In plaats van de betaling is het criterium aard en omvang van het belang bepalend voor de zeggenschap. De provincies zijn hieraan voorbijgegaan door uitsluitend de economische waarde als grondslag te nemen voor de beoordeling van aard en omvang van een specifiek belang. De zuivering van afvalwater en de veiligheid vormen de grondslag voor het belang van de bedrijven. Door een vergaande normering resteert er echter maar weinig beleidsruimte voor het waterschap bij de uitvoering van deze taken. Als gevolg van veranderingen in de waterwetgeving neemt het belang van bedrijven bij de waterschappen af: overdracht vergunningverlening aan gemeenten, de Wvo-heffing daalt en de betaling verschuift naar de ingezetenen. Door de WOZ-waarde als uitgangspunt te nemen voor de verdeling van de geborgde zetels, wordt aard en omvang van de categorie bedrijven overschat.

De waterschappen spelen een belangrijke rol in de aanpak van de grote opgaven (KRW, NBW, Natura 2000, functie volgt peil en verdrogingsbestrijding). Het ontwerpreglement gaat voorbij aan het bovengemiddelde belang van natuurterreinen bij een op de functie afgestemd peilbeheer en de juiste waterkwaliteit. Het belang van natuurterreinen overstijgt ruimschoots de economische waarde van alleen het onroerend goed. Natte natuurterreinen creëren een aanzienlijke toegevoegde economische waarde in de omgeving (Geld als water, 2006), dragen bij aan de belevingswaarde en leveren een grote bijdrage aan vermeden kosten bij waterzuivering of waterberging. Voor AGV komt hier nog bij dat de omvang van het areaal natuur in het gebied van AGV in verhouding tot de omvang van het areaal agrarisch gebied erg groot is. Een groot deel van deze natuur heeft ook nog eens een Europese status. Een goede vertegenwoordiging van natuurterreineigenaren binnen het waterschap is daarom onmisbaar.

De organisaties vinden het hanteren van de economische waarde geen eenvoudige en transparante methode voor zeteltoedeling. Veel eenvoudiger zou zijn om alle specifieke belangen twee zetels toe te delen en alleen op grond van zwaarwegende argumenten een derde zetel toe te kennen. Dan worden problemen die gepaard gaan met de inschatting van directe en indirecte economische en maatschappelijke waarde voorkomen.

De keuze voor slechts één zetel voor een specifiek belang maakt het risico, dat dit belang onvoldoende wordt meegewogen bij de besluitvorming, bijvoorbeeld bij ziekte, erg groot. De organisaties beschouwen een aantal van twee geborgde zetels per specifiek belang als ondergrens voor een adequate vertegenwoordiging in de commissies en in het algemeen bestuur.

Commentaar

Voor het bepalen van de mate van het belang van de specifieke belangencategorieën hebben wij gekozen voor de economische waarde van de onroerende zaken. Toepassing van deze methode, die ook voor de belastingheffing wordt gebruikt, vormt een eenvoudige en transparante methode om te komen tot een zetelverdeling. Deze methode wordt het meest adequaat geacht om de aard en de omvang van de verschillende bij de taakuitoefening van het waterschap betrokken belangen te vertalen naar bestuurszetels. Een betere objectieve methode om tot weging van de ongelijksoortige belangen van bedrijven, ongebouwd en natuur te komen, zien wij niet. De toegepaste methode heeft geleid tot 1 zetel voor de categorie natuurterreinen.

Wij zijn het niet met de natuurorganisaties eens dat het belang van bedrijven bij de waterschappen afneemt. De bedrijven blijven ook in de toekomst en onder nieuwe water- en milieuwetgeving in belangrijke mate afhankelijk van de taakuitoefening door het waterschap (met name schoon productiewater, zuivering afvalwater en bereikbaarheid).

Wij zijn het eens met het standpunt dat de waterschappen een belangrijke rol vervullen in de aanpak van de genoemde grote opgaven. Deze opgaven dienen echter niet alleen de belangen van de eigenaren van natuurterreinen. Zij dienen ook de belangen van de andere, in het waterschapsbestuur vertegenwoordigde belangencategorieën. Bepalend voor de zeteltoedeling is het belang van de desbetreffende categorie bij de taakuitoefening door het waterschap, niet het belang van het waterschap of de samenleving bij in casu natuurterreinen. Dat betekent dat betalingen in natura hiervoor niet relevant zijn. Dat geldt ook voor de recreatieve waarde van natuurterreinen. Hiervoor geldt hetzelfde als voor andere betalingen. Het adagium belang betaling zeggenschap is losgelaten en hiermee de rechtstreekse relatie met de betalingen.

Het standpunt van de organisaties dat een evenwichtige afweging van alle belangen inhoudt, dat er voor alle drie sectoren in principe twee zetels worden gereserveerd, delen wij niet. Een zodanige

toedeling past niet bij de wettelijke methodiek die uitgaat van de mate van het belang bij het waterschap. Derhalve dient dit voorstel niet te worden overgenomen.

Met betrekking tot het standpunt dat één geborgde zetel niet kan worden aangemerkt als garantie voor een voldoende en continue vertegenwoordiging van het belang van de categorie natuurterreinen, merken wij het volgende op. In de Eerste Kamer heeft de staatssecretaris hierover onder meer gezegd (handelingen van 6 maart 2007, 21647): "De heer Eigeman stelt dat de natuurterreineigenaren een belangrijke stem moeten hebben, maar volgens mij voorziet de wet daarin door hun nu een zetel te geven. Voorheen was dat niet geregeld. De heer Eigeman vindt dat het twee zetels moeten zijn, maar een zetel is ook al heel mooi. Het is in ieder geval een belangrijke stap vooruit". Vervolgens zegt de staatssecretaris: "Deze zetel is een belangrijke stap vooruit. Daarmee is het belang van de natuurterreinen in de nieuwe Waterschapswet goed geborgd. Ik ben hier tevreden mee. Ik laat het verder graag aan de provincies over om te komen tot een verdeling tussen de specifieke categorieën. Over die beleidsvrijheid zijn wij het eens".

We kunnen ons vinden in de visie van de staatssecretaris dat 1 zetel voor de categorie natuurterreinen een belangrijke stap vooruit is, waarmee het belang van de natuurterreinen bij de taakuitoefening door het waterschap voldoende is gewaarborgd. Bovendien kunnen de natuurterreinorganisaties een lijst indienen voor de ingezetenenverkiezingen. Ze hebben aldus via het democratisch proces de mogelijkheid hun positie in het waterschapsbestuur verder te versterken.

Tenslotte zal het Waterschapsbesluit (Amvb) een regeling voor de plaatsvervangende bij de geborgde zetels gaan bevatten.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van de ontwerp-reglementen voor HHNK en AGV aan te passen.

3. Nederlandse Melkveehouders Vakbond Noord-Holland noord (NMV), Nederlandse Akkerbouw Vakbond Noord-Holland (NAV) en Nieuwe Vrije Agrarische Federatie (NVAF)

Benoemende organisatie geborgde zetels ongebouwd HHNK

Samenvatting zienswijze

De drie agrarische vakbonden hebben samen een coalitie gevormd. Bijna 600 bedrijven in het gebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) zijn bij deze drie vakbonden aangesloten: NMV 300, NAV 65 en NVAF (tuinbouw/fruitteelt) 225. De ligging van de bedrijven is verspreid over het gehele gebied. De bedrijven behoren veelal tot de grotere bedrijven uit de branche. LTO is in het gebied van HHNK geen afspiegeling meer voor de vertegenwoordiging van de agrarische bedrijven. Gezien het aantal bedrijven dat de coalitie vertegenwoordigt, is het gerechtvaardigd dat één van de zetels ongebouwd aan de coalitie wordt toegewezen.

Commentaar

Bij de aanwijzing van de benoemende organisatie voor de geborgde zetels ongebouwd is rekening gehouden met de verschillende te vertegenwoordigen belangen, de organisatiegraad en de continuïteit. LTO Noord heeft binnen het gebied van HHNK een gemiddelde organisatiegraad van circa 60%. LTO Noord behartigt de belangen van een groot aantal sectoren binnen de land- en tuinbouw. Deze organisatie heeft een grote ervaring met waterschapsverkiezingen. Ook beschikt deze organisatie over een deskundig apparaat. Dit maakt LTO Noord tot de meest representatieve en continue organisatie in het waterschapsgebied.

Uit de brief van 20 april 2007 van de Staatssecretaris aan de Eerste Kamer blijkt dat zij ten behoeve van een zorgvuldige benoemingsprocedure afspraken heeft gemaakt met LTO Nederland (samenwerkingsverband waarin LTO Noord deelneemt). LTO Noord heeft inmiddels in overleg met het Bosschap en de Kamers van Koophandel een regeling opgesteld voor de selectie en de benoeming van de bestuursleden ongebouwd. De regeling voorziet in een open kandidaatstelling waaraan ook personen die geen lid zijn van LTO Noord kunnen deelnemen. De definitieve groslijst van kandidaten komt voor een ieder ter inzage te liggen. De benoeming door het provinciaal bestuur van LTO Noord vindt plaats in een openbare vergadering.

Op grond van artikel 14, vierde lid, Waterschapswet dient LTO Noord de vastgestelde regeling ter kennisneming aan het waterschapsbestuur te zenden. Dit bestuur maakt de regeling bekend.

De coalitie van de drie agrarische vakbonden beschikt met bijna 600 aangesloten bedrijven over een aanmerkelijk lagere organisatiegraad dan LTO Noord. Daarbij komt dat deze coalitie, die speciaal is aangegaan voor de waterschapsverkiezingen, een minder continue organisatie is dan LTO Noord.

Derhalve houden wij vast aan onze keuze voor LTO Noord als de meest representatieve en continue organisatie voor de land- en tuinbouw in het gebied van HHNK.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement van HHNK aan te passen.

4. Bosschap

Verdeling geborgde zetels natuurterreinen HHNK en AGV

Samenvatting zienswijze

Bij de zetelverdeling wordt de oude relatie betaling - zeggenschap gehandhaafd: de financiële belangen worden als uitgangspunt genomen bij het uitdrukken van het belang van een specifieke categorie. Met als direct gevolg dat het specifieke belang van natuurterreineigenaren het onderspit delft. Dit doet geen recht aan artikel 13, tweede lid, van de nieuwe wet. Dat zegt dat voor de verdeling van de geborgde zetels moet worden gekeken naar de aard en omvang van de specifieke belangen. Het Bosschap pleit voor een evenwichtige verdeling van de geborgde zetels over de specifieke belangen in de nieuwe reglementen. Het voert daarvoor de volgende drie argumenten aan.

Allereerst is het belangrijk om terug te gaan naar het uitgangspunt waarom in de nieuwe wet geborgde zetels zijn ingesteld naast de gekozen zetels. Het instellen van geborgde zetels is gebaseerd op het feit dat deze drie categorieën eigenaren voor hun bedrijfsvoering direct afhankelijk zijn van het kwalitatieve en kwantitatieve watersysteem en dus van de activiteiten van de waterschappen. Deze afhankelijkheid geldt ook in hoge mate voor het natuurbeheer door natuurterreineigenaren, zoals blijkt uit de grote hoeveelheid verdroogde natuurgebieden in Nederland. De belangen van de specifieke categorieën kunnen daarom als min of meer gelijkwaardig worden beschouwd. Om hier recht aan te doen, dienen aan iedere categorie tenminste twee zetels te worden toegekend. Hierdoor kunnen de directe belangen van de specifieke categorieën evenredig doorklinken in een waterschap. Afhankelijk van de specifieke situatie van een waterschap en andere zwaarwegende argumenten kan aan een specifiek belang vervolgens een derde zetel worden toegewezen.

Daarnaast is het vanuit praktische overwegingen, zoals het ontbreken van een vervangingsregeling bij ziekte en het kunnen bemensen van de diverse commissies, eveneens wenselijk om iedere categorie tenminste twee zetels toe te kennen.

Tenslotte worden door middel van de democratisch gekozen bestuursleden de algemene belangen zoals wonen, werken, landbouw, natuur, landschap en recreatie in het waterschapsgebied, gewaarborgd. Het staat een ieder vrij om deel te nemen aan deze algemene waterschapverkiezingen en om via een lijst aanvullende zetels te verkrijgen.

Commentaar

Voor het bepalen van de mate van het belang hebben wij gekozen voor de economische waarde van de onroerende zaken. Toepassing van deze ook voor de belastingheffing gebruikte methode vormt een eenvoudige en transparante methode om te komen tot een zetelverdeling. Deze methode wordt het meest adequaat geacht om de aard en de omvang van de verschillende bij de taakuitoefening van het waterschap betrokken belangen te vertalen naar bestuurszetels. Een betere objectieve methode om tot weging van ongelijksoortige belangen van bedrijven, ongebouwd en natuur te komen, zien wij niet. De toegepaste methode heeft geleid tot 1 zetel voor de categorie natuurterreinen. Meer zetels toekennen kan alleen als de aard van het belang dat rechtvaardigt. Wij zien daar geen aanleiding voor. Ook bevat de zienswijze geen overtuigende argumenten op dit punt.

Het standpunt dat een evenwichtige afweging van alle belangen inhoudt, dat er aan iedere specifieke belangen categorie ten minste twee zetels worden toegekend, delen wij niet. Een zodanige toedeling past niet bij de wettelijke methodiek die uitgaat van de mate van het belang bij het waterschap.

Derhalve dient dit voorstel niet te worden overgenomen.

Wij onderschrijven de visie van de staatssecretaris dat 1 zetel voor de categorie natuurterreinen een belangrijke stap vooruit is, waarmee het belang van de natuurterreinen bij de taakuitoefening door het waterschap voldoende is gewaarborgd. Bovendien kunnen de organisaties een lijst indienen voor de ingezetenenverkiezingen. Ze kunnen aldus via het democratisch proces proberen hun positie in het waterschapsbestuur verder te versterken.

Tenslotte zal het Waterschapsbesluit (Amvb) een regeling voor de plaatsvervangende bij de geborgde zetels gaan bevatten. Dit vormt dus geen reden voor het toedelen van minimaal twee zetels.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van de ontwerpreglementen aan te passen.

5 VNO-NCW Utrecht

Verdeling geborgde zetels bedrijven AGV

Samenvatting zienswijze

VNO-NCW geeft aan dat voor bedrijven water niet alleen een omgevingsfactor is, maar dat bedrijven ook staan voor:

- een efficiënt, kosteneffectief én veilig waterbeheer, zowel in kwantitatieve zin als in kwalitatieve zin;
- een kosteneffectieve en adequate waterzuivering;
- een directe relatie tussen belang, betaling en zeggenschap;
- een reële vertaling en toepassing van regelgeving zonder daarbij extra regelgeving te bedenken;
- bij ruimtelijke opgaven, bijvoorbeeld waterberging, zodat de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven niet worden gestoord.

De belangen van het bedrijfsleven dienen verankerd te worden door een evenwichtige vertegenwoordiging van het bedrijfsleven in de waterschapsbesturen.

Het bedrijfsleven en de landbouw leveren 30% van de inkomsten van de waterschappen. In de voorstellen staat hier geen evenwichtige en representatieve zetelverdeling in het algemeen bestuur tegenover. Hierdoor valt de controlerende stem van het bedrijfsleven weg, terwijl de waterschapslasten voor de bedrijven stijgen.

Om de zeggenschap van de specifieke belangencategorieën in de algemene besturen te waarborgen gaat men uit van geborgde zetels waarbij de economische waarde de grondslag dient te zijn. De aanzienlijke financiële bijdrage van het bedrijfsleven aan de waterschappen en het wezenlijke belang van het functioneren van de waterschappen voor de dagelijkse bedrijfsvoering rechtvaardigen dit verdelingsprincipe. Dit betekent vijf zetels voor de bedrijven, drie voor de landbouw, en één voor de natuur.

Ook de dagelijkse besturen moeten een afspiegeling zijn van de belanghebbenden bij het functioneren van het waterschap. Omdat de bedrijven 30 % van de lasten dragen en in hun dagelijkse bedrijfsprocessen zo afhankelijk zijn van een goede taakuitvoering door de waterschappen, zouden zij minimaal één zetel binnen de dagelijkse besturen moeten hebben.

Commentaar

Zie commentaar bij de zienswijze van de Kamers van Koophandel.

Over het dagelijks bestuur merken wij het volgende op. Het algemeen bestuur van het waterschap bepaalt de samenstelling van het dagelijks bestuur en benoemt de leden van het dagelijks bestuur (artikelen 40 en 41 Waterschapswet). Dit behoort tot de beleidsvrijheid van het algemeen bestuur. Het ligt niet op onze weg om hiervoor een bepaling in het reglement op te nemen.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement van AGV aan te passen.

Bijlage 8
Comentaarnota
naar aanleiding van de zienswijzen in verband met het ontwerpreglement voor het
waterschap Vallei en Eem

Commissie ex artikel 6 Waterschapswet voor het waterschap Vallei en Eem

Inleiding

Van 17 september tot en met 29 oktober 2007 heeft de Commissie ex artikel 6 Waterschapswet (verder CIE) op grond van artikel 4 van de Waterschapswet het ontwerpbesluit tot vaststelling van het reglement voor het waterschap Vallei en Eem ter inzage gelegd ten behoeve van inspraak (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht).

Van deze mogelijkheid om zienswijzen in te dienen hebben onderstaande personen en/of instanties gebruik gemaakt. Per zienswijze wordt een reactie gegeven en wordt aangegeven of dit geleid heeft tot wijziging van het ontwerpreglement. Degene die in het kader van de inspraak hebben gereageerd, ontvangen een exemplaar van deze commentaarnota. Voor het overige heeft de CIE nog een paar tekstuele wijzigingen van ondergeschikte betekenis aangebracht in het ontwerpbesluit.

Samenvatting van de zienswijzen, commentaar en conclusie

1. SER Gelderland

Aantal geborgde zetels bedrijfsleven

Samenvatting zienswijze

De SER wijst erop dat het bedrijfsleven net als ieder ander groot belang heeft bij een efficiënt, kosteneffectief en veilig kwantitatief en kwalitatief waterbeheer. In de dagelijkse en algemene besturen van het waterschap wordt hier ook voortdurend op gewezen. Een majeur deel van de kosten die daarvoor moeten worden opgebracht, zijn ook uit het bedrijfsleven afkomstig.

De belangen van het bedrijfsleven dienen zo goed mogelijk verankerd te worden door het aantal zetels voor de geborgde categorieën zo groot mogelijk te maken, namelijk 9, en vervolgens op basis van economische waarde een rationele verdeling te maken. Hierbij dient 1 zetel naar de natuur te gaan en de overige 8 zetels dienen over het bedrijfsleven en het ongebouwd verdeeld te worden. De SER blijft een sterke relatie zien binnen het adagium belang en zeggenschap (representativiteit naar belang) gezien het feit dat het waterschap een functionele democratie is. Een goede en breed geaccepteerde norm voor het uitdrukken van het belang is de economische waarde die het best in de economische waarde kan worden uitgedrukt. Bij de bepaling van het zetelaantal zou een overzicht hiervan moeten dienen voor de discussie. Omdat dit totnutoe niet is gebeurd, hebben meer politieke argumenten een rol kunnen spelen, in plaats van zakelijke argumenten. Uit het overzicht van de SER komt naar voren dat de bedrijven 5 zetels, de landbouw 3 zetels en de natuurterreinen 1 zetel zouden moeten krijgen. Dit rechtvaardigt dat het bestuur van het waterschap ook op die wijze wordt aangepast.

Op grond van de wet bepaalt het algemeen bestuur de samenstelling van het dagelijks bestuur. Desalniettemin adviseert de SER om aanbevelingen te doen aan het waterschap over de samenstelling van het dagelijks bestuur waardoor gebaseerd op de eerder genoemde economische belangen de categorie bedrijven geborgde zetels ook daar volledig tot haar recht komt.

Commentaar

Wij zijn van mening dat de ingezetenen een relatief groot aantal zetels in het algemeen bestuur dienen te hebben om de volgende redenen:

- De veralgemenisering van de taakuitoefening door de waterschappen (brede taakinvulling en grote verwevenheid met de taken van het algemene bestuur zoals provincie en gemeente) rechtvaardigt een maximale zeggenschap van de ingezetenen;
- Het democratisch gehalte van verkiezingen is het grootst wanneer de bezetting van een zo groot mogelijk aantal zetels wordt bepaald door directe verkiezingen;
- Naar mate er meer zetels te verdelen zijn, is het aantrekkelijker voor belangengroeperingen om een lijst in te dienen. Het door de nieuwe wet geïntroduceerde lijstenstelsel komt dan het meest tot zijn recht.

Het voorgaande betekent dat het aantal van 7 zetels wordt toegekend. Dit is vooral gerelateerd aan de omvang van het algemeen bestuur van 26 zetels. Hierbij is in aanmerking genomen dat de specifieke categorieën ook via de ingezetenenverkiezingen zetels kunnen krijgen.

De SER wil het belang uitdrukken in de economische waarde. Dit is ook gebeurd. De economische waarde van de onroerende zaak heeft gediend als grondslag voor het bepalen van het belang. Vervolgens is er gekeken of de aard van het belang nog redenen geeft voor een bestuurlijke correctie. Dit heeft er toe geleid dat er een bestuurlijke correctie van 1 zetel t.b.v. het ongebouwd heeft plaatsgevonden. Deze bijstelling voor het ongebouwd wordt gerechtvaardigd geacht omdat het belang van het agrarisch, namelijk de grote mate van inkomensafhankelijkheid van de agrariërs bij de taakuitoefening door het waterschap, een extra zetel rechtvaardigt. Dit is een andersoortig belang dat zich onderscheidt van het meer algemene (economische belang) van het bedrijfsleven bij de taakuitoefening door het waterschap, te weten het belang van droge voeten en schoon water. Gelet op het feit dat het adagium belang betaling zeggenschap in de nieuwe wet is losgelaten, relateren wij daar ook de verdeling van de geborgde zetels niet meer aan. Over het dagelijks bestuur merken wij het volgende op. Inderdaad bepaalt het algemeen bestuur de samenstelling van het dagelijks bestuur (artikel 40, eerste lid, van de Waterschapswet). Dit behoort tot de beleidsvrijheid van het algemeen bestuur en het ligt niet op onze weg om hier aanbevelingen voor te doen. Het lijkt ons goed dat de vertegenwoordigers van de categorie bedrijven dit punt naar voren brengen bij het algemeen bestuur van het waterschap. Wij merken nog op dat in artikel 40, eerste lid, van de Waterschapswet is bepaald dat tenminste 1 lid van het dagelijks bestuur een vertegenwoordiger van de specifieke categorieën is.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

2. Kamer van Koophandel Centraal Gelderland

Aantal geborgde zetels bedrijfsleven

Samenvatting zienswijze

De Kamer van Koophandel onderschrijft de zienswijze die door de SER Gelderland is ingediend t.a.v. het ontwerpreglement voor het waterschap Vallei en Eem en heeft een gelijkkluidende zienswijze ingediend.

Commentaar

Zie commentaar bij de SER.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

3. Natuur en Milieufederatie Utrecht

Verdeling geborgde zetels op basis van economische waarde

Samenvatting zienswijze

De Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) heeft een zienswijze ingediend mede namens Utrechts Landschap, Natuurmonumenten regio Noord-Holland en Utrecht, Staatsbosbeheer directie west, IVN Consulentenschap Utrecht, Landschap Erfgoed Utrecht en Utrecht Particulier Grondbezit. Zij betuigen hun instemming met het feit dat wordt afgezien van het instellen van kiesdistricten. Daarnaast pleiten zij voor twee geborgde zetels per categorie, dus ook voor natuurterreinen. Hiervoor hebben ze de volgende argumenten. Eén zetel doet het natuurbelang tekort. De keus voor één zetel voor een specifiek belang maakt het risico dat het belang niet wordt meegewogen bij de besluitvorming, bijvoorbeeld bij ziekte, groot. Twee zetels wordt beschouwd als ondergrens voor een adequate vertegenwoordiging bij commissies en het algemeen bestuur.

De Waterschapswet gaat uit van aard en omvang van belang als grondslag voor de zeggenschap. In de voorstellen wordt hieraan voorbijgegaan door uitsluitend de economische waarde van de onroerende zaak als grondslag te nemen voor de aard en omvang van het specifiek belang en in het verlengde daarvan voor de zeggenschap. Het is nadrukkelijk ook de bedoeling de aard van het specifieke belang mee te wegen. Voor een doelmatig en functioneel bestuur zijn de volgende criteria bepalend:

- De mate waarin de belangen afhankelijk zijn van het kwalitatieve en kwantitatieve waterbeheer;
- De mate waarin de belangen een rol spelen in de aanpak van de grote opgaven waar de waterschappen voor staan, samenvattend de zorg voor de ecologische kwaliteit van watersystemen en/of het bufferen van klimaatverandering.

Elke categorie moet de gelegenheid hebben de specifieke belangen en de wijze waarop hij kan bijdragen aan oplossingen voor het voetlicht te brengen. Het is evident dat deze criteria leiden tot de conclusie dat een goede vertegenwoordiging van natuurterreineigenaren onmisbaar is.

De aard en omvang van het belang van bedrijven wordt overschat. De tweede hoofdtaak van het waterschap geldt het zuiveren van afvalwater. Deze waterketen vormt naast de veiligheid de grondslag voor aard en omvang van het belang van bedrijven in het waterschap. Door een vergaande normering is er weinig beleidsruimte voor een waterschap bij de uitvoering van deze hoofdtaak. De aard en omvang van het belang van bedrijven neemt in de waterwetgeving af. Vergunningverlening wordt overgedragen aan gemeenten, ingezetenen gaan meer betalen.

De aard en omvang van natuurterreinen wordt onderschat. Natuurterreinen hebben een bovengemiddeld belang bij een op de functie afgestemd peilbeheer en juiste waterkwaliteit. Zij hebben een maatschappelijke taak om natuur in Nederland te beschermen en te ontwikkelen. Het belang van natuurterreinen overstijgt ruimschoots de economische waarde van het onroerend goed, b.v. een aanzienlijke toegevoegde economische waarde in de omgeving, b.v. een bijdrage aan de belevingswaarde en een grote bijdrage aan vermeden kosten bij waterzuivering of waterberging. In een onderzoek in Overijssel is aangetoond dat de vermeden kosten van waterzuivering alleen 13.2 miljoen euro per jaar bedragen. Een goede vertegenwoordiging van natuur is daarom onmisbaar. Dit bevestigt het belang van een 2^e geborgde zetel. Voor Vallei en Eem wordt daarnaast het grote aantal natuurgebieden nog genoemd als extra bevestiging van het belang van een 2^e geborgde natuurzetel. Voor de NMU is het argument dat het hanteren van de economische waarde een eenvoudige en transparante methode is voor de zeteltoedeling een oneigenlijk argument. Veel eenvoudiger zou het zijn om alle specifieke belangen twee zetels te geven en alleen voor extra zwaarwegende argumenten een derde zetel toe te kennen. Hiermee worden problemen met de inschatting van directe en indirecte economische en maatschappelijke waarde voorkomen.

Op grond van het voorafgaande is men van mening dat twee geborgde zetels voor natuurterreinen gerechtvaardigd is en dat het ontwerpreglement in die zin moeten worden aangepast.

Commentaar

Over de verdeling op basis van de economische waarde het volgende. In de Eerste Kamer (handelingen Eerste Kamer van 6 maart 2007 21-647) is door de staatssecretaris het volgende gezegd: "Het Bosschap heeft ervoor gepleit, iedere categorie tenminste twee geborgde zetels te geven. Tot op heden vormen de eigenaren van natuurterreinen geen aparte categorie. Ze hebben bij sommige

waterschappen wel een kwaliteitszetel binnen de categorie eigenaren/ongebouwd. In dit wetsvoorstel worden zij erkend als een zelfstandige belangengroep. Dit is een belangrijke vooruitgang, want hiermee wordt hun positie in het bestuur versterkt. De provincie moet zeven tot negen geborgde zetels over drie specifieke categorieën verdelen. Het Bosschap stelt voor bij wet aan te geven dat er voor iedere categorie tenminste twee zetels zouden moeten zijn, maar dat doet mijns inziens geen recht aan de regionale verscheidenheid. Zo zal in de ene provincie bij het waterschap veel meer behoefte bestaan aan mensen van natuurbeheer, omdat daar veel natuurgebieden liggen, maar in een provincie met een waterschap dat te maken heeft met veel bedrijvigheid en industrie wordt meer ingezet op specifieke belangengroepen. Het lijkt mij dus beter de wet op dit punt niet te wijzigen en het aan de provincies over te laten hoe zij omgaan met de verdeling over de specifieke groepen”.

De staatsecretaris zegt ook nog: “Wij willen die beleidsvrijheid aan de provincies laten, gezien het regionale karakter van een en ander. De heer Eigeman stelt dat de natuurterreineigenaren een belangrijke stem moeten hebben, maar volgens mij voorziet de wet daarin door hun nu een zetel te geven. Voorheen was dat niet geregeld. De heer Eigeman vindt dat het twee zetels moeten zijn, maar een zetel is ook al heel mooi. Het is in ieder geval een belangrijke stap vooruit”.

Vervolgens zegt ze: “Deze zetel is een belangrijke stap vooruit. Daarmee is het belang van de natuurterreinen in de nieuwe Waterschapswet goed geborgd. Ik ben hier tevreden mee. Ik laat het verder graag aan de provincies over om te komen tot een verdeling tussen de specifieke categorieën. Over die beleidsvrijheid zijn wij het eens”.

Wij hebben het voorafgaande anders geïnterpreteerd dan NMU. Het is aan de provincies om te komen tot een verdeling tussen de specifieke categorieën en dit kan een verdeling op basis van economische waarde zijn. Toepassing van deze ook voor de belastingheffing gebruikte methode vormt een eenvoudige en transparante methode om te komen tot een zetelverdeling. Deze methode wordt het meest adequaat geacht om de aard en de omvang van de verschillende bij de taakuitoefening van het waterschap betrokken belangen te vertalen naar bestuurszetels. Een betere objectieve methode om tot weging van ongelijksoortige belangen van bedrijven, ongebouwd en natuur te komen, zien wij niet. Deze methode kan nadelig uitpakken voor de natuur vanwege de lage economische waarde van natuurterreinen. In verband hiermee kan om de aard van het belang beter tot uitdrukking te brengen een bestuurlijke correctie worden toegepast. Een indicatie voor een correctie vormt het areaal gebieden met een natuurfunctie. Hiervan is een inschatting gemaakt. In het waterschap Vallei en Eem betreft dit ongeveer een tiende. Dit rechtvaardigt ons inziens een correctie niet.

We kunnen ons vinden in de visie van de staatsecretaris dat 1 zetel voor de natuur een belangrijke stap vooruit is waarmee het belang van de natuurorganisaties voldoende is gewaarborgd. De natuurorganisaties hebben de mogelijkheid hebben om een lijst in te dienen voor de ingezetenenverkiezingen. Ze hebben aldus via het democratisch proces de mogelijkheid hun positie in het waterschapsbestuur te versterken.

Wat betreft vermeden kosten en de toegevoegde economische waarde, zogenaamde betalingen in natura, waar de NMU op wijst, wordt het volgende opgemerkt. Bepalend voor de zeteltoedeling is het belang van de desbetreffende categorie bij de taakuitoefening door het waterschap, niet het belang van het waterschap of de samenleving bij in casu natuurterreinen. Dat betekent dat betalingen in natura hiervoor niet relevant zijn. Dat geldt ook voor de recreatieve waarde van natuurterreinen. Hiervoor geldt hetzelfde als voor andere betalingen. Het adagium belang betaling zeggenschap is losgelaten en hiermee de rechtstreekse relatie met de betalingen.

Wat betreft het overdragen van vergunningverlening aan gemeenten het volgende. Voorzover wij weten, zal er waarschijnlijk alleen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een beperkte verschuiving in het kader van indirecte lozingen plaatsvinden. Voor het overige kunnen wij de opmerkingen hierover niet plaatsen.

Tot slot de vervangingsregeling. Er wordt momenteel nog gewerkt aan het Waterschapsbesluit. Voorzover wij weten, wordt hierin ook voor de specifieke categorieën een vervangingsregeling opgenomen.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

4. Nederlandse Vakbond Varkenshouders regio Veluwe (NVV), Nederlandse Melkveehouders Vakbond regio Gelderse Vallei en Utrecht Oost (NMV) en de Nederlandse Vakbond Pluimveehouders regio Midden (NVP)

LTO-Noord als benoemende instantie

Samenvatting zienswijze

De NVV, NMV en de NVP merken het volgende op. LTO Noord is aangegeven als benoemende instantie. De betreffende bonden zijn het hier niet mee eens omdat zij in het werkgebied ook een aanzienlijke groep agrarische ondernemers vertegenwoordigen en dat derhalve één van de drie zetels door deze vakbonden zou moeten worden benoemd. Hierbij verwijzen zij naar de samenstelling van de reconstructiecommissie Gelderse Vallei-Utrecht Oost waar ook een dergelijke verdeling is toegepast. Overleg met LTO Noord heeft er niet toe geleid dat zij vrijwillig één zetel afstaan aan de hiervoor genoemde vakbonden.

Commentaar

Bij de aanwijzing van de LTO Noord is rekening gehouden met de verschillende te vertegenwoordigen belangen, representativiteit en dekkingsgraad. Uit oogpunt van transparantie en eenvoud is gekozen voor 1 organisatie omdat deze volgens de eerste inzichten een dekkingspercentage kent van ongeveer 60 % procent in het waterschapsgebied en vrijwel alle sectoren hierin vertegenwoordigd zijn. Uit nadere regiospecifieke gegevens blijkt dat het dekkingspercentage in het waterschap ongeveer 45% betreft. Over de wijze van tellen bestaat verschil van inzicht tussen de vakbonden en LTO Noord. De vakbonden leveren op dit moment daarom geen cijfers aan. Hier speelt tussendoor dat de cijfers fluctueren. Gelet op het voorafgaande is het daarom niet mogelijk om te bepalen of de vakbonden een representatieve organisatie zijn.

Uit de brief van 20 april 2007 van de Staatssecretaris aan de Eerste Kamer blijkt dat zij t.b.v. een zorgvuldige procedure afspraken heeft gemaakt met LTO Nederland (samenwerkingsverband waarin LTO Noord deelneemt). LTO Noord is momenteel bezig om dit in een protocol te verwerken. Het kunnen vertrouwen op een zorgvuldige procedure en een open kandidaatstelling waaraan eventueel ook de leden van de betreffende vakbonden kunnen deelnemen, is een extra reden om LTO Noord aan te wijzen als benoemende instantie. Gelet op het voorafgaande wordt LTO Noord als benoemende instantie gehandhaafd.

Wel blijkt uit de samenstelling van de reconstructiecommissie (nu streekcommissie), de zienswijze en provinciale inschattingen dat het belang van de bonden er wel is. Om hieraan tegemoet te komen, heeft LTO Noord aangegeven de hiervoor genoemde landbouwvakbonden deel te willen laten uitmaken van de vertrouwenscommissie die de benoeming door het bestuur van LTO Noord voorbereid. Dit hebben zij schriftelijk bevestigd.

Conclusie

Deze zienswijze geeft aanleiding om de tekst van de toelichting bij het ontwerpreglement aan te passen.

5. VNO-NCW Gelderland, MKB Midden en VNO-NCW Utrecht

Vertegenwoordiging bedrijfsleven

Samenvatting zienswijze

VNO-NCW Gelderland, MKB Midden en VNO-NCW Utrecht geven aan dat voor bedrijven water niet alleen een omgevingsfactor is, maar dat bedrijven ook staan voor:

- een efficiënt, kosteneffectief én veilig waterbeheer, zowel in kwantitatieve zin als in kwalitatieve zin;
- een kosteneffectieve en adequate waterzuivering;
- een directe relatie tussen belang, betaling en zeggenschap;

- een reële vertaling en toepassing van regelgeving zonder daarbij extra regelgeving te bedenken;
- bij ruimtelijke opgaven, b.v. waterberging, zodat de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven niet worden gestoord.

De belangen van het bedrijfsleven dienen verankerd te worden door een evenwichtige vertegenwoordiging van het bedrijfsleven in de waterschapsbesturen.

Het bedrijfsleven en de landbouw leveren 30% van de inkomsten van de waterschappen. In de voorstellen staat hier geen evenwichtige en representatieve zetelverdeling in het algemeen bestuur tegenover. Hierdoor valt de controlerende stem van het bedrijfsleven weg, terwijl de waterschapslasten voor de bedrijven stijgen.

Om de zeggenschap van de specifieke belangencategorieën in de algemene besturen te waarborgen gaat men uit van geborgde zetels waarbij de economische waarde de grondslag dient te zijn. De aanzienlijke financiële bijdrage van het bedrijfsleven aan de waterschappen en het wezenlijke belang van het functioneren van de waterschappen voor de dagelijkse bedrijfsvoering rechtvaardigen dit verdelingsprincipe. Dit betekent 5 zetels voor de bedrijven, 3 voor de landbouw, 1 voor de natuur. Ook de dagelijkse besturen moeten een afspiegeling zijn van de belanghebbenden bij het functioneren van het waterschap. Omdat de bedrijven 30 % van de lasten dragen en in haar dagelijkse bedrijfsprocessen zo afhankelijk is van een goede taakuitvoering door de waterschappen zouden zij minimaal 1 zetel binnen de dagelijkse besturen moeten hebben.

Commentaar

Zie commentaar bij de SER.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

6. Lambert Smeets (namens Hilde Westera, Margje Penning, Wim van Driel, Jaap van Gent, Jan van Donselaar, Max Kruijtzter) allen leden van het algemeen bestuur van het waterschap Vallei en Eem

Verdeling geborgde zetels waterschap Vallei en Eem

Samenvatting zienswijze

In de zienswijze wordt het niet instellen van kiesdistricten ondersteund. De zienswijze richt zich tegen de verdeling van de geborgde zetels. Alhoewel alle categorieën een belang hebben bij goede veiligheid en een goed waterbeheer kan er toch onderscheid worden gemaakt in de aard van het belang. Slechts twee categorieën zijn voor hun productie direct afhankelijk van het peilbeheer van de waterbeheerder, namelijk het ongebouwd (voor de agrarische productie en het agrarische inkomen) en de categorie natuurterreinen (voor de productie en instandhouding van de natuurwaarden). De aard van het belang van deze beide categorieën onderscheidt zich daarmee fundamenteel met het belang van het bedrijfsgebouwd. Dit belang komt overeen met het belang van de ingezetenen en betreft in zijn algemeenheid het belang van een goede drooglegging als onderdeel van goed peilbeheer. Het aantal zetels voor het bedrijfsgebouwd is dan ook veel te hoog en zou moeten worden teruggebracht naar 1 zetel en er zouden 2 zetels aan de categorie natuurterreinen moeten worden toegevoegd. Daarnaast ondersteunen zij van harte de zienswijze van de Natuur- en Milieufederatie Utrecht.

Commentaar

Zie commentaar bij de NMU.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

7. Gelderse Milieufederatie, Gelders Particulier Grondbezit, Natuurmonumenten regio Gelderland en Staatsbosbeheer Regio Oost

Verdeling geborgde zetels op basis van economische waarde

Samenvatting zienswijze

Er wordt gepleit voor een andere verdeling van de geborgde zetels die meer recht doet aan de specifieke belangen binnen het waterschap conform de bedoeling van de gewijzigde Waterschapswet. De Waterschapswet gaat uit van belang als grondslag voor de zeggenschap. De omvang van de betaling is dan ook geen zelfstandig toedelingscriterium meer. Toch kiezen de provincies voor de economische waarde als grondslag voor het belang. Dit is een te smalle basis voor de beoordeling van aard en omvang van een specifiek belang. Hierbij wordt voorbij gegaan aan de bedoeling van de wetgever (zie memorie van toelichting).

Eén van de hoofdtaken van het waterschap is de zorg voor het watersysteem waar ook de belangrijkste beleidsruimte ligt. Natuurterreinen zijn hier sterk van afhankelijk en leveren ook een bijdrage aan de opgaven waar een waterschap voor staat, zoals de ecologische kwaliteit en de buffering van klimaatverandering. Dit zijn ook belangrijke criteria voor het beoordelen van de omvang en aard van het specifieke belang.

De tweede hoofdtaak van het waterschap is het zuiveren van afvalwater. Dit en de veiligheid vormen de grondslag voor aard en omvang van het belang van bedrijven in het waterschap. Door een vergaande normering resteert er maar weinig beleidsruimte voor het waterschap hierbij. In het reglement wordt daarom afgezien van het definiëren van deze taak omdat dit afdoende is geregeld in de Waterschapswet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Ook verder nemen het belang van bedrijven bij de waterschappen af omdat vergunningverlening wordt overgedragen aan gemeenten, de WVO-heffing door het waterschap daalt en betaling meer ten laste van de ingezetenen komt.

De aard en omvang van het belang van natuurterreinen overstijgen ruimschoots de economische waarde van alleen het onroerend goed. Zij creëren ook een toegevoegde economische waarde in de omgeving, denk aan recreatie en toerisme. Ook leveren zij een grote bijdrage aan vermeden kosten bij waterzuivering (onderzoek Overijssel 13,2 miljoen euro) of waterberging. Bij de uitwerking van de Kaderrichtlijn Water, Nationaal Bestuursakkoord Water, Natura 2000 en verdrogingsbestrijding is een goede vertegenwoordiging van de natuurterreinen noodzakelijk. Bij de behandeling in de Eerste Kamer gaf de staatssecretaris dan ook met respect voor de eigen afweging van de provincie, het uiteindelijke aantal zetels voor het belang van natuurterreinen afhankelijk was van de mate van aanwezigheid van natuurterreinen.

Overigens ontstaat bij één zetel voor een specifieke belangencategorie problemen omdat er geen vervangingsregeling is. Hierdoor zou dit belang onvoldoende worden meegewogen bij de besluitvorming. Er wordt daarom gepleit voor 2 geborgde zetels per categorie.

Het waterschap Vallei en Eem heeft een aanzienlijke opgave bij het realiseren van natuurbeleid. Zo liggen er diverse HEN- en SEDwateren, waaronder het Renkums Beekdal waarin 36 miljoen euro wordt geïnvesteerd en een derde van de Gelderse prioritaire verdroogde TOPgebieden. Daarnaast is het waterschap mede verantwoordelijk voor het Natura 2000 gebied de Veluwerandmeren. De aanpak hiervan raakt rechtstreeks het belang van natuurterreinen. In Vallei en Eem zijn twee zetels voor natuur alleszins gerechtvaardigd.

Commentaar

Zie commentaar bij de NMU.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

Bijlage 9
Commentaarnota
naar aanleiding van de zienswijzen in verband met het ontwerpreglement voor het waterschap Rivierenland

Commissie ex artikel 6 Waterschapswet voor het waterschap Rivierenland

Inleiding

Van 17 september tot en met 29 oktober 2007 heeft de Commissie ex artikel 6 Waterschapswet (verder CIE) op grond van artikel 4 van de Waterschapswet een ontwerpbesluit tot vaststelling van het reglement voor het waterschap Rivierenland ter inzage gelegd ten behoeve van inspraak (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht).

Van deze mogelijkheid om zienswijzen in te dienen hebben onderstaande personen en/of instanties gebruik gemaakt. Per zienswijze wordt een reactie gegeven en wordt aangegeven of dit geleid heeft tot wijziging van het ontwerpreglement. Degene die in het kader van de inspraak hebben gereageerd, ontvangen een exemplaar van deze commentaarnota. Voor het overige heeft de CIE nog een paar tekstuele wijzigingen van ondergeschikte betekenis aangebracht in het ontwerpbesluit.

Samenvatting van de zienswijzen, commentaar en conclusie

1. Ramon Barends

Vergroten algemeen bestuur waterschap Rivierenland

Samenvatting zienswijze

Het algemeen bestuur gaat bestaan uit een even aantal van 30 leden. De heer Barends wil daar het oneven aantal van 31 leden van maken zodat staken van stemmen en uitstel van besluitvorming wordt voorkomen. Voor het overige is hij het eens met het voorstel.

Commentaar

Op grond van artikel 13 van de Waterschapswet mag een algemeen bestuur niet groter zijn dan 30 leden. De optie zou dus zijn om het naar 29 leden terug te brengen. Dit is gelet op artikel 8 van het ontwerpreglement niet nodig. In dit artikel wordt geregeld dat het algemeen bestuur voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststelt waarin onder andere het vergader- en besluitquorum wordt geregeld en de wijze waarop de stemmingen plaatsvinden. Ons inziens biedt dit voldoende waarborgen voor de besluitvorming door het waterschap.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement voor het waterschap Rivierenland aan te passen.

2. SER Gelderland

Aantal geborgde zetels bedrijfsleven

Samenvatting zienswijze

De SER wijst erop dat het bedrijfsleven net als ieder ander groot belang heeft bij een efficiënt, kosteneffectief en veilig kwantitatief en kwalitatief waterbeheer. In de dagelijkse en algemene besturen van de betrokken waterschappen wordt hier ook voortdurend op gewezen. Een majeur deel van de kosten die daarvoor moeten worden opgebracht, zijn ook uit het bedrijfsleven afkomstig.

De belangen van het bedrijfsleven dienen zo goed mogelijk verankerd te worden door het aantal zetels voor de geborgde categorieën zo groot mogelijk te maken, namelijk 9, en vervolgens op basis van economische waarde een rationele verdeling te maken. Hierbij dient 1 zetel naar de natuur te gaan en de overige 8 zetels dienen over het bedrijfsleven en het ongebouwd verdeeld te worden. De SER blijft een sterke relatie zien binnen het adagium belang en zeggenschap (representativiteit naar belang) gezien het feit dat het waterschap een functionele

democratie is. Een goede en breed geaccepteerde norm voor het uitdrukken van het belang is de economische waarde die het best in de economische waarde kan worden uitgedrukt. Bij de bepaling van het zetelaantal zou een overzicht hiervan moeten dienen voor de discussie. Omdat dit tot nu toe niet is gebeurd, hebben meer politieke argumenten een rol kunnen spelen, in plaats van zakelijke argumenten. Uit het overzicht van de SER komt naar voren dat de bedrijven 5 zetels, de landbouw 3 zetels en de natuurterreinen 1 zetel zouden moeten krijgen. Dit rechtvaardigt dat het bestuur van het waterschap ook op die wijze wordt aangepast.

Op grond van de wet bepaalt het algemeen bestuur de samenstelling van het dagelijks bestuur. Desalniettemin adviseert de SER om aanbevelingen te doen aan het waterschap over de samenstelling van het dagelijks bestuur waardoor gebaseerd op de eerder genoemde economische belangen de categorie bedrijven geborgde zetels ook daar volledig tot haar recht komt.

Commentaar

Wij zijn van mening dat de ingezetenen een relatief groot aantal zetels in het algemeen bestuur dienen te hebben om de volgende redenen:

- De veralgemenisering van de taakuitoefening door de waterschappen (brede taakinvulling en grote verwevenheid met de taken van het algemene bestuur zoals provincie en gemeente) rechtvaardigt een maximale zeggenschap van de ingezetenen;
- Het democratisch gehalte van verkiezingen is het grootst wanneer de bezetting van een groot mogelijk aantal zetels wordt bepaald door directe verkiezingen;
- Naar mate er meer zetels te verdelen zijn, is het aantrekkelijker voor belangengroeperingen om een lijst in te dienen. Het door de nieuwe wet geïntroduceerde lijstenstelsel komt dan het meest tot zijn recht.

Het voorgaande zou betekenen dat het minimum aantal zetels van 7 moet worden toegekend. Echter de omvang van het algemeen bestuur, het belang van de specifieke categorieën in het bestuur en de regionale differentiatie spelen ook een rol. Er is daarom voor 8 zetels voor het waterschap Rivierenland gekozen. Hierbij is in aanmerking genomen dat de specifieke categorieën ook via de ingezetenenverkiezingen zetels kunnen krijgen.

De SER wil het belang uitdrukken in de economische waarde. Dit is ook gebeurd. De economische waarde van de onroerende zaak heeft gediend als grondslag voor het bepalen van het belang. Vervolgens is er gekeken of de aard van het belang nog redenen geeft voor een bestuurlijke correctie. Dit heeft er toe geleid dat de extra zetel aan het ongebouwd is toegekend.

Dit wordt gerechtvaardigd geacht omdat het belang van het agrarisch, namelijk de grote mate van inkomensafhankelijkheid van de agrariërs bij de taakuitoefening door het waterschap, een extra zetel rechtvaardigt. Dit is een andersoortig belang dat zich onderscheidt van het meer algemene (economische belang) van het bedrijfsleven bij de taakuitoefening door het waterschap, te weten het belang van droge voeten en schoon water.

Gelet op het feit dat het adagium belang betaling zeggenschap in de nieuwe wet is losgelaten, relateren wij daar ook de verdeling van de geborgde zetels niet meer aan.

Over het dagelijks bestuur merken wij het volgende op. Inderdaad bepaalt het algemeen bestuur de samenstelling van het dagelijks bestuur (artikel 40, eerste lid van de Waterschapswet). Dit behoort tot de beleidsvrijheid van het algemeen bestuur en het ligt niet op onze weg om hier aanbevelingen voor te doen. Het lijkt ons goed dat de vertegenwoordigers van de categorie bedrijven dit punt naar voren brengen bij het algemeen bestuur van het waterschap. Wij merken nog op dat in artikel 40, eerste lid, van de Waterschapswet is bepaald dat tenminste 1 lid van het dagelijks bestuur een vertegenwoordiger van de specifieke categorieën is.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

3. Kamer van Koophandel Centraal Gelderland

Aantal geborgde zetels bedrijfsleven

Samenvatting zienswijze

De Kamer van Koophandel onderschrijft de zienswijze die door de SER Gelderland is ingediend t.a.v. het ontwerpreglement voor het waterschap Rivierenland en heeft een gelijkkluidende zienswijze ingediend.

Commentaar

Zie commentaar bij de SER.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

4. Natuur en Milieufederatie Utrecht

Verdeling geborgde zetels op basis van economische waarde

Samenvatting zienswijze

De Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) heeft mede namens Utrechts Landschap, Staatsbosbeheer directie west, IVN consultants Utrecht en Landschap Erfgoed Utrecht een zienswijze ingediend. Zij betuigen hun instemming met het feit dat wordt afgezien van het instellen van kiesdistricten. Daarnaast pleiten zij voor twee geborgde zetels per categorie, dus ook voor natuurterreinen. Hiervoor hebben ze de volgende argumenten. Eén zetel doet het natuurbelang tekort. De keus voor één zetel voor een specifiek belang maakt het risico dat het belang wordt meegewogen bij de besluitvorming, bijvoorbeeld bij ziekte, groot. Twee zetels wordt beschouwd als ondergrens voor een adequate vertegenwoordiging bij commissies en het algemeen bestuur.

De Waterschapswet gaat uit van aard en omvang van belang als grondslag voor de zeggenschap. In het voorstel wordt hieraan voorbijgegaan door uitsluitend de economische waarde van de onroerende zaak als grondslag te nemen voor de aard en omvang van het specifiek belang en in het verlengde daarvan voor de zeggenschap. Het is nadrukkelijk ook de bedoeling de aard van het specifieke belang mee te wegen. Voor een doelmatig en functioneel bestuur zijn de volgende criteria bepalend:

- De mate waarin de belangen afhankelijk zijn van het kwalitatieve en kwantitatieve waterbeheer;
- De mate waarin de belangen een rol spelen in de aanpak van de grote opgaven waar de waterschappen voor staan, samenvattend de zorg voor de ecologische kwaliteit van watersystemen en/of het bufferen van klimaatverandering.

Elke categorie moet de gelegenheid hebben de specifieke belangen en de wijze waarop hij kan bijdragen aan oplossingen voor het voetlicht te brengen. Het is evident dat deze criteria leiden tot de conclusie dat een goede vertegenwoordiging van natuurterreineigenaren onmisbaar is.

De aard en omvang van het belang van bedrijven wordt overschat. De tweede hoofdtaak van het waterschap geldt het zuiveren van afvalwater. Deze waterketen vormt naast de veiligheid de grondslag voor aard en omvang van het belang van bedrijven in het waterschap. Door een vergaande normering is er weinig beleidsruimte voor een waterschap bij de uitvoering van deze hoofdtaak. De aard en omvang van het belang van bedrijven neemt in de waterwetgeving af. Vergunningverlening wordt overgedragen aan gemeenten, ingezetenen gaan meer betalen. De aard en omvang van natuurterreinen wordt onderschat. Natuurterreinen hebben een bovengemiddeld belang bij een op de functie afgestemd peilbeheer en juiste waterkwaliteit. Zij hebben een maatschappelijke taak om natuur in Nederland te beschermen en te ontwikkelen. Het belang van natuurterreinen overstijgt ruimschoots de economische waarde van het onroerend goed, b.v. een aanzienlijke toegevoegde economische waarde in de omgeving, b.v. een bijdrage aan de belevingswaarde en een grote bijdrage aan vermeden kosten bij waterzuivering of waterberging. In een onderzoek in Overijssel is aangetoond dat de vermeden kosten van waterzuivering alleen 13.2 miljoen euro per jaar bedragen. Een goede vertegenwoordiging van natuur is daarom onmisbaar. Dit bevestigt het belang van een 2^e geborgde zetel.

Voor NMU is het argument dat het hanteren van de economische waarde een eenvoudige en transparante methode is voor de zeteltoedeling een oneigenlijk argument. Veel eenvoudiger zou het zijn om alle specifieke belangen twee zetels te geven en alleen voor extra zwaarwegende argumenten een derde zetel toe te kennen. Hiermee worden problemen met de inschatting van directe en indirecte economische en maatschappelijke waarde voorkomen.

Op grond van het voorafgaande is men van mening dat twee geborgde zetels voor natuurterreinen gerechtvaardigd is en dat de ontwerpreglementen in die zin moeten worden aangepast.

Commentaar

Over de verdeling op basis van de economische waarde het volgende. In de Eerste Kamer (handelingen Eerste Kamer van 6 maart 2007 21-647) is door de staatssecretaris het volgende gezegd: "Het Bosschap heeft ervoor gepleit, iedere categorie tenminste twee geborgde zetels te geven. Tot op heden vormen de eigenaren van natuurterreinen geen aparte categorie. Ze hebben bij sommige waterschappen wel een kwaliteitszetel binnen de categorie eigenaren/ongebouwd. In dit wetsvoorstel worden zij erkend als een zelfstandige belangengroep. Dit is een belangrijke vooruitgang, want hiermee wordt hun positie in het bestuur versterkt. De provincie moet zeven tot negen geborgde zetels over drie specifieke categorieën verdelen. Het Bosschap stelt voor bij wet aan te geven dat er voor iedere categorie tenminste twee zetels zouden moeten zijn, maar dat doet mijns inziens geen recht aan

de regionale verscheidenheid. Zo zal in de ene provincie bij het waterschap veel meer behoefte bestaan aan mensen van natuurbeheer, omdat daar veel natuurgebieden liggen, maar in een provincie met een waterschap dat te maken heeft met veel bedrijvigheid en industrie wordt meer ingezet op specifieke belangengroepen. Het lijkt mij dus beter de wet op dit punt niet te wijzigen en het aan de provincies over te laten hoe zij omgaan met de verdeling over de specifieke groepen”.

De staatsecretaris zegt ook nog: “Wij willen die beleidsvrijheid aan de provincies laten, gezien het regionale karakter van een en ander. De heer Eigeman stelt dat de natuurterreineigenaren een belangrijke stem moeten hebben, maar volgens mij voorziet de wet daarin door hun nu een zetel te geven. Voorheen was dat niet geregeld. De heer Eigeman vindt dat het twee zetels moeten zijn, maar een zetel is ook al heel mooi. Het is in ieder geval een belangrijke stap vooruit”.

Vervolgens zegt ze: “Deze zetel is een belangrijke stap vooruit. Daarmee is het belang van de natuurterreinen in de nieuwe Waterschapswet goed geborgd. Ik ben hier tevreden mee. Ik laat het verder graag aan de provincies over om te komen tot een verdeling tussen de specifieke categorieën. Over die beleidsvrijheid zijn wij het eens”.

Wij hebben het voorafgaande anders geïnterpreteerd dan NMU. Het is aan de provincies om te komen tot een verdeling tussen de specifieke categorieën en dit kan een verdeling op basis van economische waarde zijn. Toepassing van deze ook voor de belastingheffing gebruikte methode vormt een eenvoudige en transparante methode om te komen tot een zetelverdeling. Deze methode wordt het meest adequaat geacht om de aard en de omvang van de verschillende bij de taakuitoefening van het waterschap betrokken belangen te vertalen naar bestuurszetels. Een betere objectieve methode om tot weging van ongelijksoortige belangen van bedrijven, ongebouwd en natuur te komen, zien wij niet. Deze methode kan nadelig uitpakken voor de natuur vanwege de lage economische waarde van natuurterreinen. In verband hiermee kan om de aard van het belang beter tot uitdrukking te brengen een bestuurlijke correctie worden toegepast. Een indicatie voor een correctie vormt het areaal gebieden met een natuurfunctie. In het waterschap Rivierenland betreft dit circa 5%. Dit rechtvaardigt ons inziens een correctie niet

We kunnen ons vinden in de visie van de staatsecretaris dat 1 zetel voor de natuur een belangrijke stap vooruit is waarmee het belang van de natuurorganisaties voldoende is gewaarborgd. De natuurorganisaties hebben de mogelijkheid hebben om een lijst in te dienen voor de ingezetenenverkiezingen. Ze hebben aldus via het democratisch proces de mogelijkheid hun positie in het waterschapsbestuur te versterken.

Wat betreft vermeden kosten en de toegevoegde economische waarde, zogenaamde betalingen in natura, waar de NMU op wijst wordt het volgende opgemerkt. Bepalend voor de zeteltoedeling is het belang van de desbetreffende categorie bij de taakuitoefening door het waterschap, niet het belang van het waterschap of de samenleving bij in casu natuurterreinen. Dat betekent dat betalingen in natura hiervoor niet relevant zijn. Dat geldt ook voor de recreatieve waarde van natuurterreinen. Hiervoor geldt hetzelfde als voor andere betalingen. Het adagium belang betaling zeggenschap is losgelaten en hiermee de rechtstreekse relatie met de betalingen. Voor het overige merken wij op dat de gedachte om twee zetels aan iedere categorie toe te kennen bij de eerste gedachtenbepalingen in IPO-verband over de reglementering een rol heeft gespeeld. De redenering om iedere categorie twee zetels toe te kennen is toen niet overgenomen omdat de categorieën bedrijven en ongebouwd op basis van de economische waarde altijd 2 zetels krijgen en de categorie natuur de mogelijkheid heeft om via het lijststelsel extra zetels te bemachtigen. In deze gedachtengang worden wij gesteund door hetgeen de staatsecretaris bij de behandeling in de Eerste Kamer hierover heeft gezegd (zie hierboven).

Wat betreft het overdragen van vergunningverlening aan gemeenten het volgende. Voorzover wij weten, zal er waarschijnlijk alleen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een beperkte verschuiving in het kader van indirecte lozingen plaatsvinden. Voor het overige kunnen wij de opmerkingen hierover niet plaatsen.

Tot slot de vervangingsregeling. Er wordt momenteel nog gewerkt aan het Waterbesluit. Voorzover wij weten, wordt hierin ook voor de specifieke categorieën een vervangingsregeling opgenomen.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

5. VNO-NCW en MKB Midden

Vertegenwoordiging bedrijfsleven

Samenvatting zienswijze

VNO-NCW en MKB Midden geven aan dat voor bedrijven water niet alleen een omgevingsfactor is, maar dat bedrijven ook staan voor:

- een efficiënt, kosteneffectief én veilig waterbeheer, zowel in kwantitatieve zin als in kwalitatieve zin;

- een kosteneffectieve en adequate waterzuivering;
- een directe relatie tussen belang, betaling en zeggenschap;
- een reële vertaling en toepassing van regelgeving zonder daarbij extra regelgeving te bedenken;
- bij ruimtelijke opgaven, b.v. waterberging, zodat de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven niet worden gestoord.

De belangen van het bedrijfsleven dienen verankerd te worden door een evenwichtige vertegenwoordiging van het bedrijfsleven in de waterschapsbesturen.

Het bedrijfsleven en de landbouw leveren 30% van de inkomsten van de waterschappen. In het voorstel staat hier geen evenwichtige en representatieve zetelverdeling in het algemeen bestuur tegenover. Hierdoor valt de controlerende stem van het bedrijfsleven weg, terwijl de waterschapslasten voor de bedrijven stijgen.

Om de zeggenschap van de specifieke belangencategorieën in het algemeen bestuur te waarborgen gaat men uit van geborgde zetels waarbij de economische waarde de grondslag dient te zijn. De aanzienlijke financiële bijdrage van het bedrijfsleven aan de waterschappen en het wezenlijke belang van het functioneren van de waterschappen voor de dagelijkse bedrijfsvoering rechtvaardigen dit verdelingsprincipe. Dit betekent 5 zetels voor de bedrijven, 3 voor de landbouw, 1 voor de natuur.

Ook de dagelijkse besturen moeten een afspiegeling zijn van de belanghebbenden bij het functioneren van het waterschap. Omdat de bedrijven 30 % van de lasten dragen en in haar dagelijkse bedrijfsprocessen zo afhankelijk is van een goede taakuitvoering door de waterschappen zouden zij minimaal 1 zetel binnen de dagelijkse besturen moeten hebben.

Commentaar

Zie commentaar bij de SER.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

6. LTO Noord afdeling Albasserwaard-Vijfheerenlanden (afdeling LTO Noord)

Instellen kiesdistricten waterschap Rivierenland

Samenvatting zienswijze

De afdeling LTO Noord vindt dat er wel redenen zijn om kieskringen in te stellen voor het landelijke gebied van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. De bodemgesteldheid en daarmee samenhangend het omvangrijke stelsel van waterlopen is uniek binnen het waterschap. Dit vraagt om specifieke kennis en ervaring bij het beheer van water die bij de meeste bestuurders die niet uit het gebied komen ontbreekt. Het belang van de specifieke gebiedskennis is in de zomer van 2007, bij de wateroverlast t.g.v. overvloedige regenval, heel duidelijk ervaren. Daarnaast kent alleen de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden de wegentaak. Deze argumenten leiden ertoe dat men verzoekt om kiesdistricten in te stellen, zodat de specifieke gebiedskennis ook in het nieuwe bestuur vertegenwoordigd zal zijn. Daarnaast wordt nog als argument aangevoerd dat de bevolkingsdichtheid in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden lager is dan in de rest van het gebied. Getalsmatig zullen kandidaten uit dit gebied het dan ook verliezen van kandidaten uit de rest van het waterschapsgebied. Borging van de specifieke belangen van het gebied zijn alleen mogelijk wanneer er kiesdistricten kunnen worden ingesteld.

Commentaar

T.a.v. het instellen van kiesdistricten wordt het volgende opgemerkt. Een kiesdistrict houdt in dat per kiesdistrict aparte verkiezingen worden georganiseerd voor een van tevoren bepaald aantal zetels. Hoofddlijn van de wetgever is dat vanuit democratisch oogpunt verkiezingen over het hele waterschapsgebied in principe de voorkeur verdienen. Echter als instrument voor de borging van de specifieke regionale belangen is er de mogelijkheid tot het instellen van kiesdistricten. De behoefte aan borging kan aanwezig zijn bij die waterschappen waar grote verschillen in bevolkingsdichtheid (sterk verstedelijkt gebied naast platteland) of in waterhuishoudkundige belangen zijn.

Binnen het waterschap Rivierenland zijn meerdere bijzondere deelgebieden, waarvan Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden er één is. Het zou daarom zeer gewenst zijn wanneer er bestuurders komen verspreid over het hele waterschapsgebied. Er mag worden verwacht dat de democratische procedures er zorg voor dragen dat bestuurders redelijk over het gebied verdeeld zullen zijn. Indien kiesdistricten zouden worden ingesteld, dan is het vanuit democratisch oogpunt ongewenst om een kiesdistrict te beperken tot het gebied van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Dit gebied is te klein, waardoor voor dat gebied te weinig zetels beschikbaar zouden zijn om op een goede wijze verkiezingen te organiseren. Het is niet juist dat de bevolkingsdichtheid in de

Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden lager is dan in de rest van het gebied. Dat geldt alleen voor het landelijke gebied. De bevolkingsdichtheid van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden als geheel is ongeveer gelijk aan de bevolkingsdichtheid in de rest van het waterschap (circa 500 inwoners per km²). Overigens wordt een bestuurder geacht het hele waterschapsgebied te vertegenwoordigen. Het bestuur besluit als geheel ook over de wegentaak. Dat is naar onze mening geen reden om een kiesdistrict in te stellen. Gelet op het voorafgaande zien wij voor het waterschap Rivierenland geen zodanige behoefte aan borging van specifieke regionale belangen dat deze de nadelen, een lager democratisch gehalte, rechtvaardigen. Er wordt dan ook niet overgegaan tot het instellen van kiesdistricten. Een verdere onderbouwing hiervan is in de toelichting bij het ontwerpreglement opgenomen. Overigens is de lijn tot nu toe in heel Nederland (alle waterschappen krijgen een nieuw reglement) om geen kiesdistricten in te stellen.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.

7. Gelderse Milieufederatie, Gelders Particulier Grondbezit, Natuurmonumenten regio Gelderland en Staatsbosbeheer Regio Oost

Verdeling geborgde zetels op basis van economische waarde

Samenvatting zienswijze

Er wordt gepleit voor een andere verdeling van de geborgde zetels die meer recht doet aan de specifieke belangen binnen het waterschap conform de bedoeling van de gewijzigde Waterschapswet. De Waterschapswet gaat uit van belang als grondslag voor de zeggenschap. De omvang van de betaling is dan ook geen zelfstandig toedelingscriterium meer. Toch kiezen de provincies voor de economische waarde als grondslag voor het belang. Dit is een te smalle basis voor de beoordeling van aard en omvang van een specifiek belang. Hierbij wordt voorbij gegaan aan de bedoeling van de wetgever (zie memorie van toelichting).

Eén van de hoofdtaken van het waterschap is de zorg voor het watersysteem waar ook de belangrijkste beleidsruimte ligt. Natuurterreinen zijn hier sterk van afhankelijk en leveren ook een bijdrage aan de opgaven waar een waterschap voor staat, zoals de ecologische kwaliteit en de buffering van klimaatverandering. Dit zijn ook belangrijke criteria voor het beoordelen van de omvang en aard van het specifieke belang.

De tweede hoofdtak van het waterschap is het zuiveren van afvalwater. Dit en de veiligheid vormen de grondslag voor aard en omvang van het belang van bedrijven in het waterschap. Door een vergaande normering resteert er maar weinig beleidsruimte voor het waterschap hierbij. In het reglement wordt daarom afgezien van het definiëren van deze taak omdat dit afdoende is geregeld in de Waterschapswet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Ook verder nemen het belang van bedrijven bij de waterschappen af omdat vergunningverlening wordt overgedragen aan gemeenten, de WVO-heffing door het waterschap daalt en betaling meer ten laste van de ingezetenen komt.

De aard en omvang van het belang van natuurterreinen overstijgen ruimschoots de economische waarde van alleen het onroerend goed. Zij creëren ook een toegevoegde economische waarde in de omgeving, denk aan recreatie en toerisme. Ook leveren zij een grote bijdrage aan vermeden kosten bij waterzuivering (onderzoek Overijssel 13,2 miljoen euro) of waterberging. Bij de uitwerking van de Kaderrichtlijn Water, Nationaal Bestuursakkoord Water, Natura 2000 en verdrogingsbestrijding is een goede vertegenwoordiging van de natuurterreinen noodzakelijk. Bij de behandeling in de Eerste Kamer gaf de staatssecretaris dan ook met respect voor de eigen afweging van de provincie, het uiteindelijke aantal zetels voor het belang van natuurterreinen afhankelijk was van de mate van aanwezigheid van natuurterreinen.

Overigens bestaat bij één zetel voor een specifieke belangencategorie problemen omdat er geen vervangingsregeling is. Hierdoor zou dit belang onvoldoende worden meegewogen bij de besluitvorming. Er wordt daarom gepleit voor 2 geborgde zetels per categorie.

In Rivierenland zijn grootschalige waterbergingsgebieden overbodig dankzij creatieve combinaties met natuurterreinen. Het waterschap Rivierenland heeft ook een aanzienlijke opgave bij het realiseren van natuurbeleid waarvan de aanpak rechtstreeks het belang van natuurterreinen raakt.

Conclusie is dat bij de zeteltoedeling het meer in de rede ligt om iedere categorie twee zetels toe te kennen en bij een bijzonder zwaarwegend belang aan te vullen met een derde. In Rivierenland zijn twee zetels voor natuur alleszins gerechtvaardigd.

Commentaar

Zie commentaar NMU.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement aan te passen.